

D.ª Consol Barret i Carafí

vidua en primeres noces de don Aristides Moragas
i en segones de don Joan A. Sorribas

morí el dia 17 d'abril passat

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus afligits fill Francesc Moragas i Barret, néts Pilar, Consol, Marian, Aristides i Ramon Vallés i Moragas, néts polítics Adolf Pastor i Jaume Ruiz, besnéta Consol Pastor, germana Mercè, germans polítics Serafi Frear (absent) i Melquiades Calzado, nebots, nebots polítics, cosins, cosins polítics i parents tots, preguen als amics i coneguts que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran demà passat, divendres, dia 4 del corrent, a dos quarts de d'onze del matí, a la Casa Provincial de Caritat.

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEGUIDA LA DEL PERDO
PER RESPECTE A LA SANTEDAT DEL TEMPLE EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

L'Excm. i Rvdm. senyor Cardenal Arquebisbe de Tarragona i els Excms. i Il·lms. senyors Bisbes de Barcelona, Girona, Lleida, Vich, Tortosa, Seu d'Urgell, Solsona i Balears, han concedit 200 i 50 dies d'indulgències, respectivament, per cada acte de pietat o caritat cristiana que es practiqui en sufragi de l'ànima de la finada.

D. Telm Cutchet i Lluch ha mort

(A. C. S.)

Els seus afligits fills Pere i Marià de la Concepció, fills polítics doctor A. Ginot Ribas i Joana Moreu, néts, germana, germans polítics, nebots, cosins i família tota, fan saber als amics tan dolorosa pèrdua i els preguen que l'encomanin a Déu.

L'hora de l'enterrament s'avisarà en l'edició de demà al matí

ALIMENTS PER A CONVALESCENTS

i persones delicades de L'ESTOMAC, INTESTINS, DIABETICS i NENS EN LACTANCIA. Més de 500 aliments per a règim en purès, sopa, farines, xocolates, cacau, a l'ordi, gelatines, extractes concentrats, biscuiteria, begudes recreatives, etc., de la CASA MANUEL FRERES, de Lausana (Suïssa). Enviem catàleg.

Dipositari per a Espanya: **Pagès i Rocafort**

Fernando, 14 - BARCELONA

Aliment Ideal Fosfocacao-Masana, 3 pessetes pot, per a dotze grans tasses.

Termòmetre sec: 14'5, 19'8, 18'9.

Termòmetre humit: 13'4, 15'2, 14'2.

Humitat (centèsimes de saturació): 88, 57, 54.

Direcció del vent: SSO., SO., SO.

Velocitat del vent en metres per segon: 2, 8, 1.

Estat del cel: Serè.

Classe de núvols: No-cap.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 20'2; mínima, 12'5; mínima prop del sol: 11'0.

Oscil·lació termomètrica: 7'7.

Temperatura mitja: 16'3.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 95 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé

- Teatre Victòria

Cada nit l'èxit veritat

JA SOC AQUÍ «Nandu»

Al carrer de les Beates, una venedora ambulat de quincalla va oferir el seu gènere a un transeünt, el qual li va pregar que entrés a l'escala del número 4, per a veure si duia res que li convingués.

Un cop a la dita escala, el transeünt va pegar grapa a la caixa que portava la venedora i es va apoderar d'un anell segell, unes arracades i un moneder d'alpaca, i va provar de fugir, però la dona va cridar i van acudir dos urbans i un guàrdia de seguretat, els quals van agafar l'eixent personatge. Dimecres Ubach, de 26 anys, domiciliat a una fonda del carrer dels Carders, i el van conduir a la delegació.

- La Isla de Cuba

Joieria, Plateria i Rejoieria

Plaça Reial, 12. Carrer del Vidre, 3

Telèfon A. 403

Extens i variat assortit en tota classe d'articles propis per a Primeres Comunion.

PREU FIX

Banyeres, Waters, Lavabos, etc.

S. Verdader. Ronda Universitat, 9.

D'un pis del carrer d'Urgell, 72, van ésser robades 2.000 corones austríacues, tres deïlms de la rifa de Madrid i 50 pessetes.

Porcellana

Vaixelles J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

- Aigua Fournier

Corts, 623

Telèfon 604 A

Un representant de la casa Sangrà ha presentat al jutjat una denúncia contra un comerciant d'aquesta plaça, perquè havent fet una comanda per valor de 575 pessetes, quan se li va presentar la factura va negar el deute.

Per virtut d'una querrela produïda contra un advocat d'aquest Col·legi,

la Junta de Govern del mateix va truir l'oportú expedient per a esbrinar els fets denunciats, i en mèrits de les comprovacions efectuades, decretà la formació del Tribunal d'honor de què s'ocupa l'article 72 dels Estatuts pels quals es regeix el Col·legi, la constitució del qual no arribà a tenir lloc per haver-ho evitat el dit lletrat, donant-se de baixa a la Corporació, de conformitat amb l'article 79 dels esmentats Estatuts.

- Teatre Victòria

«Hay que ver» al Teatre Victòria

la gran revista

JA SOC AQUÍ «Nandu»

A darrera hora, al carrer de Vila i Vila, dues dones van entaular conversa amb un home que passava amb un sac, i mentre parlava amb elles, van presentar-se dos individus que li van pendre el sac i el van obligar, amb amenaces, a anar-se'n.

El sac contenia peces de roba que valien 175 pessetes. El perjudicat va trobar una parella de seguretat, li va explicar el que li havia succeït, i els guàrdies van aconseguir agafar les dues dones que van ésser portades al Jutjat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

JOIES VILANOVA Unió, 6.

Aigua Fournier

compareu-la amb altres i la preferireu

Ha estat detingut per la policia un tal V. C., al qual cercava des de 1921, per haver comès una estafa en perjudici d'un magatzemista de mobles d'aquesta ciutat.

Demanen mitges ampolles Algus

«VICHY CATALAN» en Hotels i Restaurants.

RUM BELLESA (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. Es inofensiu. Es l'ideal. Venda a les perfumeries.

A quants de nou d'ahir vespre es va presentar al quarteret municipal del Districte V, una dona conduint una nena d'uns tres anys i va dir que l'havia trobada abandonada en una fondalada de Montjuich, i que no sabia dir el nom dels seus pares ni on vivia.

Les persones que van tenir notícia de la troballa van fer tot seguit una sèrie de suposicions i aviat es va iniciar una novella de fuleto que va tenir, sortosament, un desenllaç ben prosaic. Senzillament, la nena s'havia perdut, i al cap de mitja hora els seus pares van anar a Casa de la Ciutat per si havia estat recollida, i la van trobar en el dipòsit que té l'Ajuntament per a nens extraviats.

Important

L'Associació d'Empresaris

d'Espectacles

avisa al públic que, en virtut de les exigències del nou concessionari de l'arbitri sobre cartells de paper, queden suprimits aquests de la via pública.

- Teatre Victòria

L'èxit de l'any

JA SOC AQUÍ «Nandu»

una hora de riure

amb Vallejo i Galcerán

Queda oberta la inscripció, fins el dia 7, a les vuit del vespre, a l'excursió al Santuari de La Salut d'Arenys de Munt, que tindrà lloc el dia de l'Ascensió, i que ha estat organitzada per la secció Permanent

Curació radical de l'Ozena (Fetor de l'alè)

Dr. Cusi i Vidal de l'Hospital de la Santa Creu. COLL, NAS i ORELLLES. Passeig de Gràcia, 83, pral. - Tel. 3274 A.

“PALMIL”

Malgrat ésser una llepolia, purga l'estómac i el coll. No hi ha res igual.

Es ven: farmàcies, c. especítics, drogueries.

Sabó “La Oca”

Fabricant: J. ALERMA-MATERO

qualitat superior

LOCALS

Observatori Meteorològic de la

Universitat de Barcelona. — Dia 1

de maig de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les

tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:

769'7, 769'5, 768'8.

LA SENYORA
Mercè Oller i Soler
vidua de Tomás de A. Feliu i Pavia
ha lliurat la seva ànima a Déu
confortada amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Els seus fills Josep M.^a (absent), Estanislau, Francesc (absent), Montserrat i Carles, fills polítics Roser de Travy de Vedruna i Andreu Gassó i Oliver, néts, germans, cunyades, oncles polítics, nebots, cosins i parents tots, preguen als amics i coneguts que encomanin a Déu la seva ànima i se serveixin assistir demà, dijous, a les deu del matí, a la casa mortuòria, Ample, 3, per acompanyar el cadàver a l'església parroquial Basílica de la Mercè i d'allí a sa darrera estada, Cementiri Vell.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

ELS ACREDITATS ESCALFADORS
"IRIS"
PER A QUARTOS DE BANY
Més de 1.500
funcionen a Barcelona
Garantits inexplosibles
JAUME SAURET
7 - Carrer de Pelayo - 7

Esports i Excursions de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona.

Teatre Victòria
[La millor revista estrenada fins avui]
JA SOC AQUÍ "Nandu"
Tots els números repetits. Couplets per Vallejo, «La Copa del Olvido», per Salud Rodríguez.

— Els dibuixos atractius creats per la «Manufactura Parisienne» del Passéig de Gràcia, 115, en mobles de fons i medula, són un encís d'elegància i comoditat.

D'un pis del passatge de Marimón han estat robades 475 pessetes, 24 camises i 7 pantalons, no sabent-se per qui.

Sabó La Creu Blanca
Econòmic superior
Es ven a tot arreu

A una senyora que passava pel Passéig de Gràcia, li van pendre, sense que se'n donés, una medalla de platí que val 2.000 pessetes.

Es va presentar al dispensari de Sant Martí una dona de 26 anys, tot plorant i amb la cara plena de sang, dient que havia estat apallissada al carrer del Rosselló per una altra dona coneguda per la «Xina».

S'ha donat ordre de capturar la «Xina», que deu viure a Pequín.

Primeres Comunions
Devocionaris, Recordatoris, Presents
Llibreria Subirana-Portaferriera-14

Al carrer de les Cortes, prop del de Casanova, toparen un tramvia i un autobús, i un passatger que anava a l'imperial d'aquest, Rafael Butó Roses, de 38 anys, va rebre un cop que li va fracturar el maxil·lar inferior dret.

Fou auxiliat al dispensari del carrer de Sepúlveda.

La Comissió commemoradora de l'Exposició Universal, celebrada en la nostra ciutat l'any 1888, es reüní a les cinc d'aquesta tarda, al pavelló regi del Parc, per a tractar de la commemoració del XXXV aniversari d'aquell gran Certamen Internacional i d'honorar la bona memòria dels qui han deixat d'existir durant l'any passat.

La guàrdia urbana ha prestat durant el mes d'abril 3.785 serveis.

Entre aquests figura una detenció per mort 10 ped ferides, 2 per ferir corrent moneda falsa, 20 per furt i robatori, 4 per estafa i 21 d'ordre superior.

Ha acompanyat a dispensaris i farmàcies, 512 persones accidentades, ha recollit a la via pública 70 menors i 24 vells extraviiats.

Han estat conduïts a la Comissaria Municipal de pobres 59 homes, 29 dones i 26 menors. Ha prestat auxilli en 19 incendis.

Per infracció de les Ordenances Municipals, ha reconvingut 535 persones, 14 tramvies, 241 automòbils, 37 motociclistes, 28 bicicletes, 246 cars, 60 carretons, 46 cotxes i 19 conductors.

La Comissió executiva de la campanya contra els passos a nivell d'aquesta ciutat, convida a totes les Societats adherides a la reunió que tindrà lloc divendres, a les nou de la nit, al local del carrer de Muntanya, 62 i 64, sucursal núm. 4, de la Cooperativa «La Flor de Maig», per a donar-los compte de les conclusions acordades per la Comissió.

L'Agrupació de Comptables del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, celebrarà sessió ordinària demà, a les deu del vespre, a la qual tindrà lloc la continuació del tema dels companys Antoni Planas i Agustí Gómez, sobre «Liquidació de l'impost d'utilitats en

les societats col·lectives, comanditàries i anònimes».

Vida religiosa

Avui: Sants Atanasi, bisbe i dr.; Ciriac i Ambrós, màrtirs. — Demà: La Invençió de la Santa Creu i Sant Alexandre, papa.

Quaranta hores: Demà, a l'església de Sant Antoni Abat de Pares Escolapis. Hores d'exposició: De dos quarts de nou del matí a dos quarts de set de la tarda.

La missa de demà: La Invençió de la Santa Creu, color vermell.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona de la Providència, al Pl. privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Josep.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de la Commemoració dels Fideles Difunts, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn del Sagrat Cor de Jesús, a la mateixa capella.

— Església de Sant Antoni Abat de Pares Escolapis. — L'Arxiconfraria dels Dijous Eucarístics celebrarà demà, dijous, dia 3, la comunió commemorativa a les deu del matí, i a la tarda, a les cinc, Hora Santa amb sagrament.

— La Junta de l'obra de la Propagació de la Fe invita a totes les senyores col·lectores i associades de la capital perquè es dignin assistir demà, dijous a la missa de comunió general que se celebrarà a les vuit, a la capella pública del Palau Episcopal; així com a la Junta general de la tarda que començarà a les cinc, sota la presidència del senyor bisbe.

— Lliga Espiritual de Nostra Dona de Montserrat (secció de senyores). — El divendres, dia 4 del corrent, com cada primer divendres de mes, aquesta Associació tindrà un acte de Recés Espiritual a l'Església del Convent de Nostra Dona de l'Encarnació (carrer d'Aragó).

L'acte començarà a dos quarts de cinc, amb lectura i cant d'una antífona a la Mare de Déu, Rosari, Virolai, Sermó i Salve.

Dirà les plàtiques el reverend P. Antoni M. de Barcelona, O. M. C.

La Lliga, però, lluny d'excloure dels seus actes mensuals de Recés, les senyores que en siguin sòcies fa una invitació de caràcter general, dirigint-la primordialment, no a les sòcies soles, sinó a les esposes i filles dels senyors sòcies de la Lliga, i estenent-la fervorosament, a més, a tots els estaments femenins que senten la seva pietat amorosa per l'amor a Catalunya i la devoció a la Verge montserratina.

— Reial Monestir de Santa Maria de Jesúsalem (Carrer de Sant Elic, 21, S. C.). — Solemne festa religiosa que se celebrarà a l'església de l'esmentat Monestir diumenge vinent, amb motiu de fer la professió de vots solenne de la religiosa Sor Maria del Carme Bó i Vilamala.

A dos quarts de deu del matí, solenni Ofici, interpretant-se la missa de Sant Francesc, cantada per valuosos elements i acompanyada amb orquestra, la dirigirà el senyor propi autor, el Rnd. P. Fra Manuel Sancho, de l'Ordre de la Mercè.

CONSTRUCTORS D'OBRES

Maquinària per a la construcció amb ciment, de blocs i totxos de la casa

L. VANDER I C.º - MILÀ

REPRESENTANT: J. Pratginestos de Bonaparte
Gran Via Layetana, 21, segon - BARCELONA - Telèfon 4865 A.

Després de l'Ofici li farà la plàtica apropiada a l'acte el Rnd. P. Fra Valentí Pons, O. F. M., rebotant els vots, per delegació del senyor bisbe, el Rnd. doctor Martí Cagigós, visitador general de les religions.

Serà apadrinada per la seva mare Na Enriqueta Vilamala, vidua de Bó, i per Na Agustí Bó i Vilamala.

Finalment la cerimònia es cantarà un solemne «Tedeum».

Bisbat

— El dia 27 del corrent, festa de la Santíssima Trinitat, a les onze, el nostre venerable Prelat, doctor Guillemet, benedicirà solenne la primera pedra del nou temple parroquial de Nostra Dona del Roser del Fort Eix que s'ha de construir al carrer de les Cortes Catalanes.

— A la Secretaria de Cambra i Govern d'aquest Bisbat s'han rebut per als nois famolencs russos, de la parroquia de Montornès del Vallès 70 rs. pessetes; de M. C. A., 120 pessetes i de l'Asil de la Sagrada Família, d'aquesta ciutat, 45 pessetes.

— El difunt Dr. don Pere Bergadà, prevere, va deixar al Reial Col·legi de les Escoles Pies de Sant Antoni, la seva notabilíssima biblioteca en testimoni de la seva fonda gratitud per haver rebut en aquelles escoles instrucció primària, latinitat i humanitats i per haver celebrat la seva primera comunió a l'església del dit Col·legi.

— La Germania de Socorsos Mutus de Nostra Dona de l'Esperança per al socors de malaltes, invàlides, i defunció, celebrà enguany amb tot esplendor la festa de la Santa Creu, amb motiu de la benedicció d'un dossier costejat per un gran nombre d'associats, i en el qual hi està posada a la veneració pública la Santa Imatge de Jesús Crucificat, titular de la Germania.

Aquesta, en ésser fundada en 1810, amb el nom de «Portants del Sant Crist», es fusionà a primers del segle actual amb la de «Cantors de Jaculadories», de la mateixa antiquitat que aquella, adoptant el títol que avui ostenta.

A les deu del matí del diumenge vinent a l'església de la Congregació de Nostra Dona de l'Esperança (Palau de Sant Just, 2), després de l'Exposició de medalles, com a insígnia del càrrec a un dels individus de la Junta Directiva es benedicirà el dossier.

Seguidament es celebrarà, ofici solemne, essent celebrant el reverend doctor don Gabriel Anguet, canonge penitenciari de la Seu d'aquesta ciutat.

La Capella de música que dirigeix el mestre senyor Mes Serracant, cantarà la missa «Pontificalia», de Perossi, per a cor mixte, orquestra i òrgue.

El sermó serà dit pel reverend P. Salvador, de Solsona, caputxí.

Finalment, serà posada a la veneració dels fideles la «Vera Creu», repartint-se a l'ensenyament de roses als assistents, seguint la tradició establerta i continuada en els 100 anys que compta d'existència la Germania.

La Junta Directiva es complau en convidar als associats i llurs famílies, pregant l'assistència a tan pia festa.

— Abir, el doctor Guillemet administrà el Sagrament de la Confirmitat, a la parroquia de Sant Josep de Gràcia, a 26 nois d'ambdós sexes.

Han actuat de padrins don Pere Homar Carboull i donya Dolores Artigas Bayona.

— Avui hi han hagut al Palau Episcopal exàmens per a la renovació de llicències ministerials, formant el Tribunal el canonge doctor Casta, el rector de Sant Joan don Antoni Formis i el professor del Seminari, doctor Ribas.

— Ha tornat a la seva diòcesi el bisbe de la Sen d'Urgell, doctor Guitart.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Mercè Oller i Soler, vidua d'En Tomás d'A. Feliu i Pavia. Demà, a les deu. Casa mortuòria, Ample, 3.

FUNERALS

M. Edouard Bourgois i Barbier. Morí el dia 20 del darrer mes d'abril. Demà, de deu a dotze, misses a l'església de la Casa de Caritat.

Na Consol Barret i Carafí, vidua en primeres noces de N. Aristides Moragas i en segones d'En Joan A. Sorribas. Morí el dia 17 d'abril. Divendres,

a dos quarts d'onze, a l'església de la Casa de Caritat.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Francesc Carbonell i Moray, vidua de Na Josepa Vives i Riús. Enterrat aquesta tarda al cementiri de Sarrià.

En Ramon Masllorens i Puig. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou. Na Catarina Obiols i Padrós, vidua d'En Pere Ventayol. Enterrada aquesta tarda.

Na Eulàlia Ribas i Pagès de Major. Enterrada aquesta tarda al Cementiri de Les Cortes.

En Bartomeu Santocana i Tomás. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

Na Mercè Moreno de Barnuevo. Enterrada aquest matí al cementiri de Les Cortes.

De l'assalt de Badalona

La policia ha detingut a Ramon Pedini Bautista al qual s'acusa d'haver servit d'intermediari per a llogar l'auto que va servir per a cometre l'assalt de la sucursal de la Caixa de Pensions de Badalona, seguint indicacions del sindicalista Josep Arnau Cortés (a) Nano, que es considera com a director d'aquella malafeta.

L'auto va ésser llogat al Paral·lel, al matí del dia abans de cometre's el fet.

Peus cansats, inflats, irritats i macats

aviat alleujats amb un senzill pediluví saltratrat

Si suporteu veritables tortures, degudes a tota classe de callositats doloroses; si les plantes dels peus vos cremen com foc, o si sofriu altres mals causats per la fatiga o la pressió del calçat, preneu un bany de peus amb aigua calenta, afegint-hi un grapat de Saltrats Rodell. L'aigua saltratada és medicinal i oxigenada i fa desaparèixer tota inflor i macadura, tota sensació de dolor i de picor, combat així mateix els efectes desagradables d'una transpiració abundant. Les durícies i ulls de poll es reblaneixen de tal manera que es poden treure sense auxilli de navalla ni tisora, operació sempre perillosa.

Aquest tractament senzill i de poc cost guarirà els vostres mals dels peus; del contrari, el preparador es compromet formalment a reemborsar-vos l'import amb una simple demanda.

EN FARMACIES Y CENTROS ESPECIFICOS
SALTRATS RODELL
COMERCIO DE PRODUCTOS DE TOILETTE

Underwood

Campió durant

17 anys consecutius

C. M. Guillem Trúniger, S. A. Balmes, 7 - Barcelona

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

LA «GACETA»

Madrid, 1, 6'15 tarda

La «Gaceta» publica: D'Estat. — Disposant que a partir del 23 d'abril disposant vestit la Cort de dol durant sis dies, meitat de rigoros i meitat de mig dol, amb motiu de la mort de S. A. R. la gran duquesa vídua Llúcia de Baden.

Disposant que a partir del 24 d'abril disposant la Cort vestit de dol durant dues setmanes, meitat de rigoros i meitat de mig dol, amb motiu de la mort de S. A. R. el gran duc Guillem Ernest de Saxònia-Weimar.

Reial decret disposant que sigui traslladada a Riga la residència del consolat de segona classe d'Espanya a Helsingfors.

Un altre traslladant a Basilea la residència del consolat de segona classe d'Espanya a Berna.

Reial ordre disposant a don Isidre d'elas Cajigas López, consol de segona classe a Odessa, per a exercir els seus serveis amb la mateixa categoria al consolat d'Espanya a Alcazarquivir.

Una altra disposant que don Juli López Oliván, consol de segona classe a Alcazarquivir, passi a continuar els seus serveis amb la mateixa categoria al consolat de la nació d'Odessa.

Una altra disposant que don Juli López Oliván, consol de segona classe d'Odessa, passi a continuar els seus serveis, en comissió, a Tetuan, a les ordres de l'Alt Comissari d'Espanya al Marroc.

De Guerra. — Reial ordre circular disposant que les funcions que s'encarreguen a l'Estat Major Central, i les que corresponguin a aquest ministeri, quedin delimitades en la forma ordenada en les regles que es publiquen.

D'Hisenda. — Reial ordre disposant que des del primer del mes actual s'apliqui la segona tarifa del vigent aranzal a les procedències de Panama, Santo Domingo i Haití, el mateix que a totes les altres Repúbliques hispano-americanes, i que quedin subjectes al règim actual o que en el successiu s'estableixi per virtut d'acords comercials les del Brasil, Estats Units i Canadà.

«EL DEBATE»

Madrid, 1, 8'30 nit

«El Debate» assenyalava entre els aspectes interessants de la jornada electoral, l'avançament del partit d'Acció Catalana a Barcelona i el triomf de la candidatura del republicà senyor Ayuso, a Burgo d'Osema, contra el senyor Elorrieta, al qual apoiava el vescomte d'Eza.

Referint-se al triomf dels socialistes a Madrid, diu que aquest avançament circumstancial del socialisme està precipitat per una sèrie de radicals reformes utòpiques que porta el desconcert als seus intims.

Però —afegeix— pesa encara poc el grup socialista que va als escons del Congrés; està mancat també d'una preparació sòlida i d'una orientació ferma.

Oneja ara el banderí del control obrer a les fàbriques, però no es tracta sinó d'una grollera maniobra. Saben que no ha d'implantar-se, que no han d'aconseguir semblant concessió de les Corts i ni tan sols ho demanen amb sinceritat, perquè falta la fe en la reforma als mateixos obrers.

No obstant no dissimula que aquesta victòria té valor i pot portar greu perill i, sobretot, li sembla d'extraordinària gravetat, puix aquesta minoria socialista pot presentar-se al Congrés ostentant amb propòsits impurs la bandera de les responsabilitats.

El fet seria gravíssim perquè ens temem que els polítics conservadors i liberals que constituïren les futures Corts, s'obstinin en oposar una nimia i interessada resistència als desitjos de justícia nacional, i aleshores podria donar-se l'escarni de veure als homes del socialisme erigint-se en nom del poble com els supremes sacerdots de la justícia.

No cal preguntar com entenen els socialistes les responsabilitats i el significat etic que tenen llurs llavis quan la paraula justícia. Contesta per tot el senyor Prieto amb els seus discursos en les passades Corts i amb les seves platiques demagògiques a

mal el probable contuberni dels socialistes per a aquests fins amb altres personatges de l'extrema esquerra, que s'apropiaran en el pròxim Parlament: Lerroux, Iglesias, Ayuso, Marcel·lí Domingo.

NOVEL·LISTA ALEMANYA

Ha arribat a Madrid el cèlebre novel·lista alemany Tomás Mann.

Donarà dues conferències al Círcol Alemany.

L'ENFONSADA DEL MAURISME

S'atribueix al cap del partit social popular unes paraules que han estat molt comentades.

Quan el senyor Ossorio va saber els els resultats numèrics de les eleccions, digué que havia esdevingut l'enfonsament de la Comandància del carrer d'Alcalá.

Amb aquestes paraules, l'ex-ministre maurista reitera el seu criteri de que el partit maurista ha finit com a força política, puix és sabut que el Centre general maurista està dissolt en el dit carrer.

EL PAPER

Per Reial ordre del ministeri del Treball s'ha disposat que tota concessió atorgada pel mateix per a l'entrada a Espanya amb destí a la premsa periòdica, mitjançant el pagament de drets reduïts que figuren en l'aranzel vigent, caduca als sis mesos des de la data de la Reial ordre d'autorització, quan el mateix dia es comunicu el peticionari.

DEFUNCIO

Ha mort a Gibraltar, on residia com a consol general d'Espanya, don Carlos Saenz de Tejada i Grotzard.

ABSOLUCIO

Aquest matí s'ha personat a presons militars el conseller togat de l'Armada, senyor Valcarlos, acompanyat del seu ajudant senyor Molina i del relator senyor Berenguer.

L'objecte de la visita del senyor Valcarlos a presons era posar en coneixement del capità d'Intendència senyor Bremont, el veredictor absolut recomanat en la causa seguida per existència d'un fons particular al dipòsit de remunta d'Esja.

Com es recorda, en la dita causa, en la qual el conseller senyor Valcarlos actuava com a jutge instructor, es trobaven encartats 18 militars, i un d'ells era el senyor Bremont.

SUPUSADA CARTA D'EN CASANELLAS

Madrid, 1, 9'15 nit

Els periodistes han vistat aquesta tarda el president de l'Audiència de Madrid, per a preguntar-li si havia rebut la carta de Casanellas publicada per «Las Noticias», de Barcelona.

Ni el president de l'Audiència provincial ni el de la territorial havien rebut semblant carta.

Com que un periodista ha insistit en la pregunta de si podia desmentir la autorització del president de l'Audiència, aquest li ha contestat: —Per ara, o almenys fins al moment actual, no he rebut semblant carta, i així poden vostès afirmar-ho; però és clar que no puc assegurar si la rebre amb posterioritat a la visita.

DANYS MATERIALS

N'Eduard Varela de Seljas de 50 anys d'edat, amo de la xocolateria «Mercedes», del passeig de la Castellana, on han ocorregut aquest matí els successos ja comunicats, ha denunciat al jutjat l'ocorregut, afegint que li cremaren 50 sillons de vidre i li trencaren 28 vidrelladors i dos marcs d'aparadors, calculant les pèrdues en unes 1.750 pessetes.

DECLARACIONS D'UN FERIT

El jutjat de Chamberí, que estava a l'ajut de guàrdia, s'ha personat aquest matí, immediatament després d'ocórrer els successos del passeig de la Castellana, a la casa de socors on s'havia prestat assistència al manifestant ferit Francesc Royuela.

El jutge, senyor Porrero, que s'ha informat al moment que la ferida no era tan greu com s'havia suposat, ha procedit a l'interrogatori del ferit, que es trobava encara bastant trastornat per l'emoció i s'expressava amb certa incoherència.

Royuela ha declarat que encara no es donava perfecta compte de l'ocorregut. Solament recordava que estava a la manifestació, junt amb l'abanderat dels paletes, quan s'apressà a la vorera on es trobaven les cadires i les taules per a la venda de cervesa de la botiga que s'havia negat a tancar.

Entrà ell i el cambrer s'ha iniciat una discussió, en demanant-li que deixés de servir i s'unís als manifestants com ho feien els altres obrers.

En aquell moment, quan altres molts obrers s'havien congregat entorn dels que discutien, ha caigut un dels vidrelladors, trencant-se el vidre.

El cambrer ha protestat i s'ha produït alguna confusió, enmig de la qual ha sonat un tret, i s'han enarborat cadires i bastons.

Devant d'ell han donat un cop de cadira a un senyor que tractava de posar pau i que ha caigut a terra ensagnant (segurament el senyor Trapazo), i un individu ben vestit s'ha posat darrere d'un arbre proper i ha començat a fer disparos de revòlver, ferint-lo.

Royuela, malgrat sentir-se ferit, ha intentat anar cap al que disparava, però ha caigut desmaiat.

I no recordava res més. El ferit després de curar a la casa de socors i de prestar declaració davant del jutge de guàrdia ha estat traslladat a l'hospital de la Princesa.

LES PROPOSTES DE RECOMPENSES

Madrid, 1, 10'30 nit

El fiscal que ha estudiat les propostes d'ascens enviades recentment al Suprem de Guerra i Marina, per a la seva resolució, proposa, segons sembla, que es desestimï la quasi totalitat de les formulades. Una excepció sabem que és la referent al comandant Franco. El fiscal creu que ha de resoldre favorablement la proposta. En el que fa referència al ple, encara no ha decidit, però la impressió unànime és que resoldrà d'acord amb el fiscal.

CANDIDAT A SENADOR

S'assegura que en compensació a les facilitats prestades pel senyor Garido Juaristi en les eleccions del passat diumenge en favor dels seus companys de candidatura, singularment en l'elecció parcial verificada a la «Fuente de la Teja», el Govern pensa presentar la seva candidatura a senador per Madrid i cas de no ésser això possible, per una altra província.

ELS BUCALLALISTES

Entre els elements conservadors es comentava aquesta tarda el fet que tant el comte de Bugallal com els seus amics polítics, hagin romàs ahir i avui incomunicats amb la província d'Orense.

Es dona el cas que l'ex-ministre conservador que no tenia lluita per haver-se retirat el seu contrari, proclamant aquest als efectes d'impedir l'article 29, no tingui la menor dificultat ni en el curs de la seva elecció ni del seu resultat.

Aquesta incomunicació, no sols serà per la seva elecció, sinó que és extensiva també en el que es refereix a la sort que hagin tingut sis amics seus que lluiten per la mateixa província d'Orense.

ROBATORI EN UN CAMPAMENT

Des de Melilla comuniquen que a Dar Drius alguns moros penetraren fa molt pocs dies al campament del regiment del Rei, emportant-se infinitat de paies, aixades i altres útils de treball.

EL COMANDANT DE MELILLA

Malgrat les rectificacions del ministre de la Guerra es continua assegurant que el comandant de Melilla, senyor Vives, ha presentat la dimissió del seu càrrec per tres vegades.

El que ha passat és que el senyor Alcalá Zamora no l'ha admès.

Se sap igualment que l'Alt Comissari, senyor Silveira, apoià l'actitud del comandant general de Melilla.

UN PREMI

Demà, al migdia, al despatx del ministre de la Guerra i sota la presidència i amb assistència del general cap de la Secció d'Artilleria, senyor Hernando, es verificarà la do-

nació al capità de l'Arma don Vincens Buzón, de la fàbrica de Trubia, del premi «Dauz», concedit per a premiar mèrits dels caps i oficials d'Artilleria, que li ha estat concedit.

A l'acte hi assistirà el personal de la Secció amb uniforme de gala.

AL SUPREM DE GUERRA

Avui s'ha ocupat el Suprem reunit a la Sala de Justícia de la inspecció judicial de diverses causes del Marroc.

La relativa a l'Aerodrom de Nador fou sol·licitada per un dels consellers togats, i per dit motiu no recaigué acord.

Aquest es esperat amb veritable impaciència, no sols per sol·licitar-se per al fiscal de Melilla, senyor Sánchez Ledesma, dos mesos d'arrest i correcció disciplinària per als jutges, sinó perquè de la dita determinació depèn que s'exigelsi o no al capità Fernández Mulero responsabilitat civil per la pèrdua del dit Aerodrom, la qual s'eleva a més d'un milió de pessetes.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 2, 12'30 matinalada

Despatx oficial de Guerra: L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc des de Tetuan participa a aquest ministeri el que segueix:

Sense novetat militar a les dues zones del protectorat.

A Melilla, a les 22'30 d'ahir, sortí un Bristol, tripulat pel capità Ortiz i el mecànic Vizcaino, per a efectuar vols de prova d'un tren d'illuminaçió del camp, i topà amb la línia telegràfica de Melilla a l'Aerodrom, caient l'aparell i trencant-se el femur dret el capità i sofrint lesions de menys gravetat al cap i cama dreta el mecànic.

LA REORGANITZACIO MILITAR

La reorganització militar, segons el projecte del ministre de la Guerra, s'adaptarà als fins i als mitjans de la política nacional espanyola.

Els mitjans imposen límits en les despeses.

Els fins han d'orientar-se vers la preocupació del Marroc.

Segons el projecte del senyor Alcalá Zamora, l'enllaç més directe amb l'exèrcit del protectorat seran els quadros instructors de les milícies.

Després ve l'exèrcit especial d'ocupació, indígena i espanyol, a base del voluntariat, i després brigades especials a Ceuta i Melilla, reforçades per les places de sobria i territoris immediats.

El segon esglai d'aquest exèrcit especial seran dos divisions en peu de guerra al litoral de la segona i tercera regió.

No obstant, a més d'aquestes dues divisions, quedaran aquelles que siguin possibles en armes i amb contingents adequats a la instrucció, encara que més reduïdes que aquelles altres.

Les actuals 10 divisions es reduiran en nombre, deixant-ne en quadro algunes, atinent amb les altres els serveis de guarnició.

Les divisions que quedin en quadro es restabliran a mesura que la despesa es compensi amb economies en altres conceptes, dotant-les prèviament del material necessari.

No es crearan regiments sense aquests material i mentre es formin aquells o es completi aquest, l'actual material es guardarà als Parcs.

Les tres divisions i les nou brigades actuals de cavalleria, són una ficció i el projecte ordena que els regiments s'agrupin a les divisions orgàniques dels territoris i que les divisions especials de cavalleria siguin dues.

En fer aquesta reorganització no s'alterarà la base de la proporcionalitat per al generalat a les dites armes, sentint totes amb equitativa igualtat la reducció de les plantilles.

El sistema actual de manament dels generals de brigada es modifica. Fins ara eren especials dels cosos de procedència. El projecte ordena que els generals en tot empen i de qualsevol procedència siguin generals sense distinció.

SORTIDA DELS REIS CAP A CEUTIA

A les 8'30 de la nit han sortit en tren especial, cap a Brusselles els Reis don Alfons i donya Victòria. A l'andana de l'estació ha rendit ho-

nors una companyia del regiment de Leon, amb bandera i música.

Han acudit a l'estació a acomiadar els reis, la Reina donya Maria Cristina, la infantesa donya Isabel, l'infant don Ferran i la duquesa de Talavera i el Govern en pes.

El senyor Aiba, que com se sap acompanya a SS. MM. en el viatge, vestia d'uniforme.

També estaven a l'estació els ducs de Montpensier, l'alcalde de Madrid, els governadors civil i militar de la província, el capità general de la regió, el director d'Ordre Públic, sots-secretaris i directors generals de diversos departaments, els bisbes de Madrid-Alcalá i Salamanca, el marqués de Comillas, la comtessa de Fontanar, la duquesa de la Mina, els ex-ministres senyors Pérez Caballero i Arias de Miranda, els comtes del Valle, Bulnes i Santa Engracia, els ducs de Montellano i Fernan Núñez, la comtessa del Puerto, marquesa de Cenia, els generals Aguilera, Caballero, Weyler, Sato, Cambo i Alfau, el coronel Riquelme, tot el personal de l'ambaixada de Bèlgica, comissions de la guarnició i de la guàrdia civil.

El Rei ha revistat la companyia que feia honors.

En marxar el tren s'han sentit vídiques i aplaudiments.

FELICITACIONS

Els diputats socialistes electes per Madrid, van rebre ahir un expressiu telegrama de felicitació del Comitè Socialista de París i un altre despatx, molt afectuós, d'un ex-ministre socialista francès.

EL GENERAL BERENGUER

El general Berenguer ha complimentat al capità general de Madrid. Se suposa que ha anat a sol·licitar l'autorització per a donar la seva anunciada conferència a l'Ateneu.

CON MELQUIADES AL PALAU

Aquest matí ha estat al Palau don Melquiades Alvarez, qui ha celebrat una breu entrevista amb S. M. el Rei. En sortir del Palau, ha estat interrogat el senyor Alvarez pels periodistes i ha manifestat que havia anat a complimentar a S. M. i a tractar d'un assumpte important.

Aquesta frase d'un assumpte important, ha intrigat als periodistes que han tractat d'indagar quina classe d'assumpte havia tractat amb el Rei, el cap dels reformistes; però el senyor Alvarez s'ha tancat en un impenetrable silenci respecte d'aquest assumpte.

Sols hem tractat d'aquest assumpte — ha dit don Melquiades Alvarez. — Està satisfet del resultat de les eleccions? — li han preguntat els representants de la premsa.

—Ja ho crec! — ha contestat. — Hem aconseguit 228 actes i és segur que arribarem a 230. I si no haguessim estat per petites discòrdies personals sorgides en els districtes, hauríem aconseguit 250 actes. De totes maneres, hem obtingut una gran majoria.

—Ara, no convé que renyixin els diferents grups liberals — ha observat un periodista.

—Perquè hem de renyir? L'actitud en què s'ha col·locat el president del Consell, és una garantia de que no passarem res al Parlament.

El senyor Alvarez no ha dit res més i s'ha acomiadat dels periodistes.

PRACTIQUES MILITARS

Han estat dictats pel ministre de la Guerra els programes d'instrucció als quals han de subjectar-se en el present any les Acadèmies Militars en les practiques i viatges d'instrucció.

L'Acadèmia d'Infanteria efectuarà al campament dels Alijares, des del dia 6 al 15 de maig, practiques de tir ràpid, serveis de campanya i guarnició, reconeixements i fortificació.

L'Acadèmia d'Artilleria desenvol·larà les practiques en la segona quinzena de maig, durant 10 dies, dels quals n'invertirà quatre en exercicis combinats amb l'Acadèmia d'Infanteria que a aquest fi es traslladarà a Segòvia.

Aquestes practiques combinades tenen per objecte iniciar als alumnes en els enllaçaments tàctics i de tir de la dita arma, sobre el camp de batalla, així com enrobustir l'esperit de companyerisme en la joventut militar, i elles seran el proleg de les que aniran efectuant-se en anys successius.

Els exercicis combinats seran els següents:

Executarà l'Acadèmia d'Infanteria un exercici demostratiu de l'ús de l'arma, assistint com espectador la d'Artilleria. Anirà precedit d'una conferència explicada per un professor d'Infanteria.

Efectuarà també la d'Artilleria un altre exercici respecte a la seva arma, precedida d'identica conferència.

Se simularà els dos últims dies un combat ofensiu per un batalló d'infanteria amb l'artilleria que l'acompanya, i combat defensiu d'una posició guarnida per infanteria i artilleria.

L'Acadèmia de Cavalleria realitzarà practiques durant 10 dies, en la segona quinzena de maig, al campament del Pinar, immediat a Valladolid, desenvolupant temes tàctics, exercicis de foc, marxes, reconeixements, proves hipiques i practiques d'agricultura i zootècnica.

L'Acadèmia d'Intendència dedicarà a practiques 12 dies, en igual època que les anteriors, i compendran operacions independents, que desenvoluparà sortint d'Avila, acantonaments, conducció de combols, requises, transports, panificació, proveïments, etc.

Els viatges d'instrucció als efectuaran els alumnes de tercer any de l'Acadèmia de Cavalleria, visitant dipòsits de sementals i eugades, a fi d'estudiar els diversos serveis de la cria cavallera.

Els del quart i cinquè anys d'Artilleria, visitaran Alts Forns, Societat Espanyola, Constructiva Naval de Reinos, fabricues militars i establiments industrials.

Els del tercer any d'Intendència visitaran Béjar, Salamanca, Medina del Campo i Gijón, tots aquells establiments que tinguin relació amb la missió i funcions del cos.

Les practiques seran dirigides pels respectius coronels directors de les Acadèmies.

DILIGENCIES JUDICIALS

El jutge de guàrdia don Zolito Barrera s'ha personat a la clinica «Sloker», situada al carrer de Guzmán el Bo, on es trobava l'inspector de vigilància, Emili Trabazo, ferit aquest matí amb motiu dels successos esdevinguts en la manifestació obrera.

Ha pres declaracions a l'inspector, el qual ha dit que anava entre els obrers, confós entre els grups, que en atacar la xocolateria ha tractat de calmar els ànims, aconseguint ordre, com si fos un company, però d'un grup li donaren un cop de cadira que el féu caure a terra.

Sens dubte — ha afegit — notaren que anava amb diversos agents, i això exasperà els manifestants.

Ignora qui van ser els seus agressors.

El senyor Trabazo, a més de les ferides que li foren apreciades a la casa de socors té al coll una ferida de bala.

Aquesta tarda se li ha fet una radiografia.

ACCIDENT AUTOMOBILISTA

A la matinada esdevingué un greu

accident d'automobil al pas a nivell de l'estació de Villaverde.

Joaquín de la Peña guiava un cotxe seu en el qual viatjaven Manuel Artaloy-Díaz Martínez, de 22 anys, Ferran Martínez Carvajal, de 24; Josep Fernández, de 19, i Lluís Villamor Garrido.

S'ignora si el vehicle portava extraordinària velocitat, que no pogué ser minvada, o si anava amb els fànals apagats.

La cosa certa és que, estant tancat el pas a nivell, l'automobil topà violentament contra la barrera i anà a parar a l'altre costat de la via.

Ingressaren a la casa de socors de Bonavista: el senyor de la Peña, tan greu que no pogué ésser interrogat; el senyor Artaloy-Díaz, amb lesions greus i el senyor Carvajal lleus.

També està en greu estat el jove Josep Fernández.

LA FABRICA DE LA MONEDA

A proposta del ministre de Finances i d'acord amb el Consell de Ministres, ha firmat el Rei un decret establint la dependència que la Fabrica de la Moneda i Timbre, davant la reforma acordada per decret de 13 de maig de 1921, ha de tenir respecte a la Direcció general del Tresor i Timbre, amb el fi que l'esforç que ve realitzant-se en aquell establiment tingui tota l'eficàcia necessària i la importància tasca realitzada per l'establiment produïx els efectes desitjats, tota vegada que els serveis que realitza la dita fabrica estan íntimament lligats, podria dir-se com a complement, d'altres que tenen a càrrec seu aquelles Direccions generals, tant en el referent a l'acunyació de moneda, tan íntimament relacionat amb la circulació i el crèdit públic, com en el que es refereix al Timbre.

D'OVIEDO

Oviedo. — La Federació Local de Societats obreres havia designat als oradors que havien d'intervenir en el miting organitzat amb motiu de la festa del treball, però els comunistes que tenien el propòsit de parlar en el dit acte, de totes passades, preguntaren abans de començar si podien pendre part en l'acte i parlar en l'Assemblea.

Estava ple el saló i la interrogació feta per un dels comunistes produí un gran tumult.

Es repartiren bufetades i cops de puny i alguns socialistes i comunistes s'escometeren a cops de cadira.

De la baralla resultà amb una ferida a nas l'inspector de policia senyor Cauer.

El president del miting el suspengué però els comunistes, tractaren de celebrar-lo ells, la qual cosa fou prohibida pel delegat del governador que manà desallotjar el local.

Més tard els comunistes visitaren el governador civil per a demanar-li autorització per a efectuar una forada a un lloc proper.

El governador ho concedí.

UNA INFORMACIO

El ministre del Treball ha facilitat la següent nota oficiosa.

Pel ministeri del Treball s'interessa de donar la més gran publicitat al questionari publicat a la «Gaceta de Madrid» del 24 d'abril, relatiu a la interessant qüestió del crèdit agrícola i règim de la propietat.

La informació oberta terminarà el dia 31 de maig i versarà sobre els següents extrems.

Primer. Transformació que han de sofrir els pòsits en crear un banc agrícola i participació dels mateixos en el banc que es crei.

Segon. Reformes que seran pretes en la legislació per a simplificar els tràmits de la transmissió de la petita propietat entre camperols per a facilitar permutes i retractes i evitar l'excessiva labor consolidant el domini en forma que pugui érrer de bae al crèdit agrícola.

Tercer. Forma ràpida i econòmica en què podrà establir-se la hipoteca obre el terreny cultivat.

Cinque. Exempció o rebaixa que podrà concedir-se en els impostos de drets reials a cobrar en aquesta operació feta entre camperols.

Sisè. Avantatges d'ordre fiscal que poden concedir-se als camperols en les millors de les terres i conseqüències del cultiu.

Setè. Millores que han de concedir-se als camperols directes de la seva terra.

Vuitè. Transformació del règim de la propietat i en l'ordre fiscal i institucions de crèdit agrícola que siguin necessàries a Espanya per a fer possible la millora dels cultius i l'aprofitament de la producció agrícola.

MITING COMUNISTA

Bilbao. — A les deu, a la plaça de la Cantera, s'ha celebrat el miting comunista al qual assistiren nombrosíssimes persones.

Parlaren Ribero, Méndez, Juli García, Joan Pozas i Vicens Aruas, que foren molt aplaudits.

Tots els oradors dirigiren fermes atacs als socialistes.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — S'estia comentant favorablement la següent ordre que ha dirigit a les tropes que formen la tercera columna d'operacions destacades a Candiús, amb motiu d'haver estat nomenat cap de la zona de barrax, composta de les columnes primera, segona i tercera de la regió a Dar Quebdani.

«Deixo el comandament d'aquesta columna que he exercit amb veritable satisfacció durant un any.

He de fer constar l'enlairat esperit d'entusiasme i disciplina que han evidenciat sempre les tropes, tant me útil i agradable el comandament, ja que he pogut comptar demés i en tot moment, amb la intel·ligència i la col·laboració de caps i oficials.

No m'acomodó de vosaltres, puix en el càrrec per al qual he estat designat, continuu tenint-vos a les meves ordres.

D'aquesta manera si algun dia tinc d'empènyer en un acte especial o di-

fici, podré fer-ho amb absoluta confiança, ja que em són conegudes vostres excel·lents condicions, com vos altres podeu estar segurs de l'afecte de vostre coronel.

LES ELECCIONS A GRANADA

Granada. — El candidat maurista per Alhama, senyor Montes Jovellar, estigué a punt de sofrir un greu contratemps en el poble de Bezmar.

Ahí s'enviaren referències a la premsa, que no donen idea de l'importància del fet.

Recorria el senyor Montes Jovellar els carrers de l'esmentat poble acoronyat pel degà del Col·legi notarial quan els sortí al pas un grup d'estupets, que obligaren als dos esmentats senyors a refugiar-se en una casa.

Fins aquesta arribaren els grups que es plantaren davant la porta, i per una tàpia del corral tingueren de saltar els amics del senyor Montes Jovellar per anar a cercar la guàrdia civil.

LES ELECCIONS A SEVILLA

Sevilla. — El pleb electoral contínu encallat.

Nodrits grups republicans estigueren a les redaccions dels periòdics per a protestar contra les tpinades electorals, que a son judici s'han fet per a donar el triomf al senyor Luca de Tena.

Després estigueren en el Govern civil i no trobaren el governador.

Aquest, els cità per avui al mitgdia, no compareixent.

Els republicans van recórrer en manifestació alguns carrers donant significats crits.

El governador ha facilitat a la premsa una nota rebutjant els arguments que empenen els republicans i justificant sa conducta electoral.

El governador sortirà aquesta nit cap a Còrdova amb l'objecte de passar algunes hores al costat de la seva família, continuant després en l'express amb direcció a Madrid per a donar compte al ministre de la Governació de la seva conducta electoral.

S'espera amb ansietat l'acte de l'escrutini.

Els republicans fan tota mena d'esforços per a evitar que els sigui presa l'acta que estimen seva.

NOES DE PORTUGAL

Lisboa. — En aquesta capital es calcula que el nombre de desapareguts al naufragi del vapor correu portugués puja a uns 20, dels 138 tripulants que portava el vaixell.

Avui, amb motiu de la festa del primer de maig, s'han celebrat manifestacions i reunions a tot Portugal, però no s'ha hagut de doldre cap incident. — Havas.

PARLA EL MINISTRE DE LA GOVERNACIO

Madrid, 2, 2 matinalada.

El ministre de Governació ha rebut questa matinalada els periodistes, davant dels quals s'ha expressat en aquests termes:

— Un diari que es distingeix per les seves campanyes contra el govern, potser posant-se la careta, diu que el govern ha comès atropells electorals.

Precisament a provincies han estat detinguts uns candidats, uns peons als quals els foren recollides les actes i un administrador de correus ha estat traslladat amb el fi de que les actes no arribessin a la seva destinació.

Tots aquests atropells han estat comesos contra candidats addictes.

Però ja arribarà el dia — ha afegit — que al Parlament es discutirà amb claredat i quedin allunyades totes aquestes equivocacions.

Ha terminat dient que l'inspector de policia senyor Trabazo i el paleta Roynela mallorén de la gravetat del seu estat.

DOS FERITS

En una nota facilitada aquesta nit per la Direcció de seguretat es diu que en els desordres ocorreguts aquest matí amb motiu de la manifestació del primer de maig han resultat a la plaça de Santa Bàrbara ferits de gravetat un conductor i un cobrador de tramvia.

Aquests ferits no han estat curats en cap casa de socors.

A MELILLA

Ferrol. — Cridat urgentment ha marxat a Melilla el comandant d'infanteria don Manuel Gil.

Es diu que va a respondre en el sumari que se li instrueix.

EL PRIMER DE MAIG A BILBAO

Bilbao. — S'ha celebrat la Festa de Treball.

Han parat inclús els flequers, que elaboraren el pa el dia anterior.

Al Frontó Euzkaiduna s'ha celebrat un miting.

Entre altres oradors, ha parlat Indalece Prieto.

Ha fet al·lusió al triomf dels socialistes a Madrid.

Ha dit que els socialistes seran implacables censors en el Parlament i portaran la bandera de les responsabilitats.

Després s'ha organitzat una manifestació que s'ha dirigit al Govern civil per a remetre les conclusions.

Curat de l'asma

(El testimoni del senyor don Francisco Márquez Ramírez «Amilite» Mataga, és una altra prova de que els casos més rebels de l'ofec no sols s'alluegen sino que també es curen radicalment, segons la carta següent: «L'Asmador ha estat la meua salvació, de l'ofec que patia.

Tingueu per segur que seré actiu propagandista de l'Asmador per a bé dels pobres malalts que, com un servidor, porten sobre seu els terribles efectes de tan forta malaltia.

L'Asmador es troba de venda en totes les farmacies, centres d'espectacles i al dipòsit general: Dr. Schiffmann, carrer Claris, 71, Barcelona.

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

SEGONA PART

L'ESTIMBADA

feriren a un i altre; però, sense perdre ni un mot, cadascú se'n anà a ocupar el seu punt. La cerimònia comença i prossegueix tota ella sense cap més incident. Mes jo, que, comprés de sospres, no sabia apartar la mirada de demunt l'Eladi, vaig veure que, fins en acabant, les cames li tremolaven. Sos ulls esbarriats no paraven de resseguir continuament la concurrència del temple, tot son cos s'exreïa al més lleu soroll. Ah, que va patir en aquells moments!

Quan forem a casa Llopis, ja ben convençut jo de la raó d'aquella dona misteriosa, i notant que l'Eladi, volent i dolent, em rondava per en-

terarse, el vaig agafar del braç un moment que em passava pel costat i enduent-me'l del bufet a una saleta on ningú podia oïrens, vaig explicar-li tot; a ell, única persona a qui es podia i fins devia divulgar el secret sense causar cap detriment.

— Ah! — exclamà, dissimulant la vergonyosa amb una rialla tota tremolosa — Ja sé qui és, i contré que vostè ho sapia igualment, per si el va a trobar mentre jo sé a París. — És un traçegot que vaig tenir, sap? Una qualsevol, encara que rica, molt rica.

Ja la trobarà a la llista dels nostres clients. És diu Solervall; és dona d'historia, molt destregada, molt venjativa quan sentada. Si m'ha costat ja més malis de cap, aquests dies, el glemadit-la! No m'ha costat poques suors, no! Però, com vol vostè que jo li hagués donat paraula seriament, si aduec crec que és casada?

Sino que volent-la tan engelosida i esperant que amb les ficcions que me li inventava i les precaucions preses no arribaria a indagar el dia, lloc i hora del casament, per tal de contindre-la i entretenir-la... és clar... compren? Lo mateix hauria fet tot-hom. Per lo demés, si li ve amb queros, no la cregui pas d'una paraula, no es fi pas d'ella. Quan jo torni, ja ho adobaré tot. Anem, anem al bufet, oncle: no en faci cas d'aquestes coses. Quin fadri no n'ha fetes de pitjors?

— Jo — vaig exclamar, tot seguit, reptant-lo.

— I bé... vostè? és vostè... Vaja, enem, anem a trobar els demés.

No era ocasió de discutir ni sermonejar i per això el vaig seguir sense badar boca, però, pensant que, a sa

tornada de París, li faria entendre, com quants fan cito, lo que per a mi són la formalitat, la lleialtat, la dignitat, l'honor de l'home; perquè... no sé... no sé que veia, llavors, en la cara d'aquell xicot, quina aspror trobava en son accent, quina fredor, més de ganivet que d'espasa, tenien ses paraules, que em ferien, i em crespaven els nervis...

Si; a la tornada de París? A la tornada de París! Ni temps tindrà d'haver-li atribuït ell, que es presenta ja, a la caixa de casa, la Solervall en persona, reclamant son dipòsit de sis centes Alimanes. En Jordi li prega que torni demà; ella, escamada, o potser ditxosa de continuar contra l'Eladi l'escandol començat el dia abans a l'església; es retirà dissimulant i no para fins a entrar al meu despatx. Elicata em sentílla que la veig entrar; alta, hermosa, elegant, aduec afib el desordre i matxuacament de son vestuari, que, sens dubte s'havia posat a esgarripades. En aquell moment no vaig conèixer que fos la misteriosa tapada de la sagristia; però, o la vaig endevinar sense adonar-me'n, o ho sé que expressa-rien de bellissim sos ulls, que em feren tremolar el cor.

Voldria parlar amb vostè un minut.

Vaig donar un torn a la clau, i ens assentarem, ella al davant, jo a la poltrona del costat.

— Tinc aquí, a casa de vostè, sis centes Alimanes dipositades.

— Deu fer poc temps, o la van despatxar sense entrar aquí, perquè ara és la primera vegada que tinc l'honor de...

— És que jo no havia posat mai els peus en aquesta casa.

— Ja entenc: un administrador o apoderat...

— No, senyor; l'apoderat de vostè va ser qui s'emportà de casa meua el paper i les firmes que allí mateix em recollí.

Vaig endevinar tot seguit amb qui me les havia, i ella m'ho devia lligar a la cara segurament, per quant pronuncià amb intenció bon xic marcada.

— Soc Maria Solervall. No em coneix de nom? No es recorda d'haver-me vist fa poc, algo lluny d'aquí?

En obsequi d'ella mateixa i malgrat el desig que jo sentia de conèixer bé la història de ses relacions amb el meu nebot, vaig negar de barra i barra i amb la dissimulació possible: que no seria certament tota la que calia al cas, quan aquella dona amb somris d'incrédula exclamà:

— Bé; això no importa. Anem al cas. Jo voldria retirar aquell dipòsit.

— Vostè és molt duenya, senyora.

Quan vostè vulga.

— No pot ser ara mateix?

— Ara mateix.

I obrint la porta vaig fer cridar a En Jordi.

— Senyora, — vaig afegir, llavors, rient, — una petició així, a casa meua no és cap secret... Tot client és ben amo dels dipòsits amb que m'ha honorat; me'ls pot demanar tothora i a porta oberta.

En Jordi entrà en aquest moment i em sentílla que en veure la Solervall s'anmutava tot. Vaig pensar que coneixia aquella dona com a traçegot de son fill i que se sentia contrariat

de topar-se amb ella per un sentiment ben natural.

— Mira — vaig dir-li, suauement; — donya Maria Solervall, que és la senyora, desitja retirar, ara mateix, sis centes Alimanes que té aquí a casa. Porta-les.

La Solervall clavà els ulls a terra, tot rent els pendol amb un dels panys del boà llanguissim que duia entortolligat al coll.

— Però, si ja li he dit a la senyora que tingues la bondat de tornar demà i haviem quedat així — respongué En Jordi, més blanc que un paper i fontane, amb un ulllet que m'estrenyà molt, signe de sortir a fora.

— Però, per què fins demà? — vaig insistir jo amb la major bona fe i contrariat de tot, a casa meua, no servissin a tot client a l'acte.

— Mon cosí vacil·la uns instants abans no respongué que era per qüestió de felia.

— Suposo — afegí, — que a la senyora no li vindrà de vint-i-quatre hores?

— S'equivoca — replicà ella resolta-ment, i llançant-nos una mirada desvergonyida.

Però En Jordi, prescindint d'ella, sent-me ullet i més ullet i sense dir-ne ni temps d'objectar una paraula, m'atpenyí pel colze cap a fora, empentant-se no sé què.

— Vinga, home, que ho veuràs. Si amb la conversió que ens ha caigut a sobre, no ens entenem.

I amb aquella sorpresa i aquelles empentes, em vaig trobar al cotedor sense adonar-me'n.

— És un ximple — va dir-me a l'orella, com si m'hi pogués un cop de giscola, en quant vam traspassar la

EL CORREU DEL MON

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

El partit popular italià

Com s'ha produït la ruptura amb els feixistes

I

Tanmateix ha estat un fet la ruptura entre feixistes i populars, a conseqüència del congrés tingut dies passats pel partit popular a Torí. Malgrat els desigs expressats per alguns significats feixistes d'admetre tot seguit la dimissió dels ministres populars, l'actitud reflexiva de Mussolini feu concebre moltes esperances que seria evitada la ruptura després de les explicacions que li donarien els parlamentaris populars sobre l'abast dels acords presos a Torí respecte a la col·laboració ministerial.

Aquest parèntesi d'una setmana fou aprofitat per un altre bàndol per a realitzar una sèrie de gestions privades encaminades a suavitzar les discrepàncies de criteri. Mentre els populars s'esforçaven a mantenir la unitat del partit, transigent fins al màxim compatible amb l'ideari polític aprovat solennement pel Congrés de Torí, els feixistes tenien també llurs entrevistes per a coordinar-se, puix entre els moderats i els intransigents hi havia disparitat considerable.

Don Sturzo ha sofert aquests dies una doble ofensiva. Els elements de la dreta del partit popular i els elements de l'esquerra del feixisme, coincideixen exactament que aquest il·lustre sacerdot sicilià havia de desaparèixer de la direcció del partit, per tal com era ell l'obstacle principal amb què es topava davant del mutu desig dels dos bàndols esmentats, de mantenir una estreta col·laboració en la governació del país, sempre amb el ben entès, però, que els populars s'havien de subjeccionar completament al criteri dels feixistes.

Aquest parèntesi d'una setmana va finir el dilluns dia 23, al vespre, pel fet d'haver En Mussolini tramès una lletra al ministre popular senyor Cavazzoni, fent-li saber que acceptava la dimissió que havien presentat ell i els senyors Vassallo, Gronchi i Milani, com a resultat del Congrés del partit popular a Torí.

L'origen d'aquestes dimissions ve, com se sap, de l'acte realitzat per En Mussolini de convocar els ministres populars a una reunió per al dimarts dia 17 del corrent, per tal de demanar-los explicacions sobre l'actitud que observarien després del Congrés del partit popular. El triomf de Don Sturzo al Congrés i les manifestacions més o menys isolades que es produïren, contràries al feixisme, provocaren una forta irritació entre els elements més exaltats d'aquest. El subsecretari de l'Interior, senyor Bianchi, concedia entrevistes en dos diaris, dient, entre altres coses:

«El partit popular no té ja un programa, perquè nosaltres li havem buidat del sac tot el que tenia de millor. S'ha pensat prou en el que vol, a través de totes les diatribes i dels gestos del Congrés? Ja no té un significat teòric, tota vegada que el partit feixista ha aconseguit l'actitud de la consciència italiana enfront del problema religiós: és per això que s'ha quedat sense forces, malgrat la remorosa preparació del Congrés de Torí. Don Sturzo pot anar dient que els quadros del seu partit no s'han reduït: ningú el creurà. Totem sap que el partit popular ja no té el dret d'anomenar-se partit de massa.»

«El nostre camí està traçat: mantindrem fermes totes les nostres principis. No transiguerem amb ningú una part de les greus responsabilitats del moment. La reforma electoral ha d'ésser implantada: poc ens importa que ho sigui per llei o per decret. Els homes de govern inscrits al partit popular lluraran al president del Consell llurs carteres? Benet Mussolini va constituir l'actual govern en tres hores; si ara s'esdevingués una crisi, seria resolta en una hora. Tota temptativa de complot i d'oposició parlamentària aniria seguida de la immediata dissolució de la Cambra.»

Aquest és el llenguatge que ha mesurat dels feixistes el Congrés popular de Torí. No es tracta de discutir idees i procurar una transacció amb els diversos partits que, com el popular, estan disposats a contribuir al ressorgiment de la Itàlia en tots els ordres. El que volen els feixistes és obediència absoluta, la qual cosa equival a la desaparició de la personalitat pròpia dels partits d'ordre d'Itàlia. Tan intransigent s'havia mostrat el Congrés de Torí envers el feixisme, que motivés la irritació dels seus capdavanters? El senyor De Gasperi, ponent del tema de la col·laboració al Congrés de Torí, deia a propòsit d'aquesta actitud:

«Hom fa observar que l'aprovació de la col·laboració no és incondicional i hom posa de relleu les finalitats amb les quals ve donada. Però en realitat, això ha passat en tots els Congressos pel que fa a la col·laboració amb els governs anteriors i havia de succeir encara més aviat, tant en compte que el govern actual no procedeix amb un programa prèviament definit, sinó que crea la seva actuació, dia per dia, en l'adaptament constitucional de la revolució feixista.»

Interrogat també Don Sturzo sobre la impressió que li havia produït la convocatòria d'En Mussolini a una reunió amb els ministres populars, digué:

«No puc parlar mancament dels elements precisos d'informació. El que puc dir és que el Congrés de Torí roman tal com és en la seva figura, en la seva voluntat i en les seves deliberacions de concórrer a la reconstrucció nacional íntegra conservant la personalitat del partit popular.»

I vingué el dia de la reunió entre Mussolini i els ministres populars, desenrollant-se en uns termes de cordialitat que feren preveure una solució de concòrdia. Com que per al dia 20 estava convocat el grup parlamentari del partit popular, el senyor Mussolini decidí esperar el resultat d'aquesta reunió, per tal de saber si les explicacions que donessin els parlamentaris sobre l'abast dels acords del Congrés de Torí les considerava acceptables per a la continuació de la col·laboració al govern. Entretant, els ministres populars posaven els carres a la disposició del senyor Mussolini.

L'actitud dels ministres populars la precisava el senyor Cavazzoni dient:

«Hem posat de relleu l'abast del vot de Torí en relació a un agrupament polític i d'una massa que el segueix. Hem insistit sobre el significat de la col·laboració popular, que és honesta i sincera, i hem afegit que estavem disposats a una més ampla explicació. Finalment, hem posat de relleu molts punts de la nostra actitud, i hem confirmat que en els actuals moments compreníem la necessitat de col·laborar amb el govern feixista.»

«No podem fer previsions sobre l'actitud que prengui el grup parlamentari popular, però, cal tenir present que, inclosos fora del govern, els populars continuarem donant el nostre ajut al govern feixista i a col·laborar-hi si aquesta col·laboració pogués ésser útil a la sort del nostre país.»

Aquestes paraules denotaven que entre els populars hi havia interès a evitar una ruptura amb els feixistes, i en aquest sentit es posà tota la cura perquè l'acord de la reunió del grup parlamentari permetés la possibilitat de la continuació dels ministres populars al govern.

Jaume CARRERA

El mariscal Foch a Viena

París, 1. — Comuniquen de Viena que ha arribat a aquella capital el mariscal Foch. — Havas.

De l'Orient

ROMANIA. — La reforma constitucional i les minories ètniques

En encarregar-se de la direcció política del país, el partit liberal proposa com a un dels punts cabdals del seu programa la reforma constitucional. El desenvolupament dels esdeveniments polítics universals, per dir-ho així, havien impedit a M. Brătianu, cap del partit i president del consell de ministres, portar-la a cap proposant a les corts l'aprovació del projecte un cop formulat per la comissió encarregada i informat pels encarregats de defensar-lo en la petita oposició que hom esperava trobaria entre els membres del parlament no afectes a la majoria. Resolts els tractats i enllestida la part que en les conferències internacionals havia de pendre Romania, arribà l'hora de donar al projecte estat parlamentari, i fou aquesta l'hora de les sorpreses del govern. No ja els oposicionistes descomptats de part d'avant sinó molts suposats amics i, tot, fins, membres del partit liberal aixecaren la veu en contra i no ja amb la tradicional violència d'una oposició decidida però raonada, sinó amb animositat de controvèrsia de miting amb amenaces, amb al·lusions personals mortificants, i, encara, no queda reclosa a les parets de l'edifici del congrés ni als cercles de reunió política; hom portà l'agitació al carrer, al camp, a les regions apartades del centre, i les manifestacions i aldarulls commogueren la vida del país. Nacionalistes, populars i sobretot agraris, fomentaren els moviments i els caps dels diferents partits no s'amagaren d'exterioritzar llur decisió de fer creure el govern fós de la manera que fos.

Un dels pretextos que utilitzaren els antifeixistes fou la manca concessió de llibertats que es fa a les minories del gran reialme, retreient per abocar llur actuació violenta l'equívoca redacció dels articles cinquè i setè que hi fan referència. En el primer es recorreix als «romanesos» llibertats de reunió, de consciència, etc.; cetera; i a desgrat de referir-se a tots els subdits de la Romania Gran com vol que s'especifiqui l'origen ètnic de cada una de les minories que el tenen reconegut. No cal dir que en aquest sentit són els diputats que representen aquelles minories els qui més manifestament obstruïxen. I, d'entre tots, els alemanys, transilvans, búlgars i búkovinesos amb una persistència i vivacitat particulars.

Amb tot sembla que el govern s'ha proposat seguir el seu camí, sinó ajudant-se de fórmules de concòrdia a desgrat d'oposicions; no foment les exterioritzacions enemigues, ni les defecions dels partidaris, per sensibiles que siguin, i hom diu que algunes ho són molt, ni la solitud amb que l'amenaça de deixar-lo en la cambra legislativa.

Una de les minories més nombrosa i més influent, és la israelita. Fins ara moltes institucions i molts drets estaven negats als que pertanyien a la raça maleïda i obligats a suportar-ne la influència que en determinats ordres de l'economia nacional exercien; no deixa d'haver-hi nuchis de població que els avorrelxen. Ens manquen dades per a determinar llur veritable sentit, però el fet és que contra els jueus, han esdevingut aquests últims mesos amotinaments greus, com és ara el dels estudiants que no volien entrar a classe si també es permetia l'entrada als primers. Defensant el dret d'aquests es pronunciaren molts estudiants romanesos que, apòiat per, qui fos publicaren un diari transigent fins a obtenir l'admissió. Aquest i els altres fets, són, de totes maneres molt significatius de la inquietud interior.

No s'ha arribat encara a la solució del plet, greu i ple de dificultats que s'affloren de dia en dia; les últimes informacions oficials fan veure una probable victòria del govern però els oposicionistes no es conformen i pro-

L'Alemanya d'avui

Desorientació

Què passa actualment a Alemanya? Hi passen, com sempre, moltes coses alhora. Acontentem-nos, doncs, amb notar-ne les principals.

Primer fet: El marc baixa. No és aquest fet, per si mateix, una catàstrofe. És, al contrari, una necessitat psicològica de l'organisme financer d'Alemanya tal com avui funciona, un saludable rebaixament de la sang. El deute alemany ha pujat durant aquests darrers temps a raó de 600 mil milions de marcs cada deu dies, i encara que hom ha agafat ara el costum de creure que un milió de marcs no és res, n'hi ha prou amb agafar-ne sis-cents mil milions per a donar-se que, al canvi de 20.000 marcs per dòlar, fan dos cents milions de pessetes. Si el dòlar puja de 20.000 a 30.000 marcs, això vol dir, per tant, que el valor real del deute flotant d'Alemanya ha quedat automàticament reduït d'un cinquanta per cent. Reduccions molt més fortes que aquesta són encara imprescindibles i inevitables mentre no s'operi una devaluació de la moneda, seguida d'una estabilització permanent. Car no hi ha cap Estat al món que pugui augmentar el deute flotant a raó de 200 milions de pessetes cada deu dies, si no és descomptant que aquesta suma quedarà amb el temps reduïda a vint milions, o a dos o a cap.

Però si la baixa del marc no és en si mateixa una catàstrofe, sinó més aviat un fet necessari i fins a cert punt beneficiós, el moment en què s'ha produït és significatiu. L'estabilització del marc mantinguda pel Gabinet Cuno d'ençà de mitjan febrer fins a mitjan abril, era una mesura d'ordre estrictament polític, de caràcter provisional per força, sense cap fonament sòlid per aguantar-la massa temps i amb una finalitat de caràcter psicològic. Acostumat el poble alemany a considerar la cotització del marc com el termòmetre de la seva posició en el món, calia donar-li una sensació d'estabilitat en el moment en què es prenia la greu decisió de portar-lo cap a la política de resistència passiva. Per això apuntem la significació inequívoca del moment en què la Borsa va perdre la resistència; l'endemà mateix del discurs de Rosenberg, proclamant la necessitat de continuar la política seguida i deixant les portes tancades per a les negociacions.

Segon fet: A tota Alemanya, i d'una manera especialíssima a la conca del

Ruhr, augmenta l'atur forçós. No fa gaires dies que a Mülheim els obrers sense feina i la policia alemanya van anar a trets pels carrers davant «l'oeil narquois» de les tropes franceses, i el telègraf (informacions de font alemanya, transmeses per una agència alemanya) ens diu avui que a Essen estan fortificant l'Ajuntament per por d'un atac, i que a Bochum el nombre d'obres desentferrats engrosceix en proporcions alarmants. Fora estrany que les coses no passessin així i és segur que cada dia que passi la situació s'anirà agreujant. Molts establiments de metallúrgia han esgotat les primeres matèries i no poden ja ni treballar per anar acumulant «stock» com han fet fins ara. Per altra banda la indústria del Ruhr, situada pel cordó duaner francès i privada, per tant, d'exportar, ha pogut únicament anar treballant gràcies als crèdits. El dispensador exclusiu d'aquests crèdits era l'Estat. Però es dona el cas que la gran indústria alemanya, disposada a acceptar a la conca del Ruhr tots els crèdits en marcs paper que el Govern vulgui concedir, no està ni poc ni molt disposada fora de la conca del Ruhr a concedir-los, per la seva part, a l'Estat, el més petit crèdit. Havenstein, director del Banc d'Alemanya, ha tingut de parlar enèrgicament als grans industrials, fent-los veure com a molt proper el dia en que no podria seguir comptant amb l'Estat com a comanditari. Però quan aquest dia arriba, si no ha intervingut una modificació de la situació política, ne hi haurà cap fabrica de la conca del Ruhr que pugui treballar.

I, davant de tot això, què fan a Berlín? La premsa diu que el Govern no ha circulat encara entre les potències firmants del Tractat de Versailles el seu projecte per a la solució del problema de les reparacions, perquè hi ha ministres partidaris d'indicar una xifra i altres que no en són partidaris, i que potser aquest projecte serà circulat a primers de maig i potser una mica més tard. Però per ara el Govern alemany no sap encara el què dirà.

De debò: L'espectacle d'un gran poble de 60 milions d'habitants carregat de qualitats i de reserves i sense ningú que sàpiga fer una política en nom d'ell, comença a fer pena.

EUGENI XAMMAR

meten provocar almenys una dissolució de les corts i anar a unes eleccions veritables que facin del Parlament en veritable arbitre.

J. M. CASAS

La Conferència de Lausana

Lausana, 1. — El Comitè de la Conferència de la pau s'ocupà aquest matí de l'Estatut dels estrangers, de la competència dels tribunals turcs i dels establiments caritatius i religiosos de Turquia.

En el concernent a l'accés i residència dels estrangers a Turquia, en dos diferents punts de vista, la qüestió ha estat tornada a estudi del Comitè de juristes.

En el que es refereix a l'exercici de professions i oficis pels estrangers a Turquia, els aliats han obtingut que els drets d'aquells que exercien professions liberals a Turquia des de l'any 1914, seran salvaguardats.

En el que es refereix a les Societats, els turcs insistiren en especificar que les societats no seran tractades en un peu diferent dels particulars i declararen que ells entenen limitar les seves operacions i sometres-les a les lleis internacionals.

El general Pelle, delegat francès, feu ressaltar que es tractava única-

ment de limitar les operacions eventuales, per mitjà de disposicions públiques.

En el que es refereix a l'establiment a Turquia de les Institucions religioses i caritatives, els turcs emeteren la pretensió de limitar el seu nombre a l'existent en 1914, car les noves institucions hauran d'ésser obligades a obtenir una autorització especial, excedida per les autoritats de la Turquia nova.

Per últim, els aliats feren tota mena de reserves i remeteren el text a estudi dels perits juristes. — Havas.

Una estampa de Sarah Bernhardt

París, 1. — El fill de la eminent actriu Sarah Bernhardt, ha presentat una querrela contra el dibuixant i l'editor d'una estampa que representa a la seva mare morta.

El querellam fonamenta la seva reclamació en el fet de no haver donat permís per a la publicació d'aquesta estampa.

Per la seva part, l'editor adueix que el dibuixant no tingué ni la més petita idea de molestar a la família de la il·lustre tragica francesa, limitant-se d'acord a reproduir un esbós de la còpia autògrafa i la qual es va permetre l'accés al públic.

El plet es veurà aquesta mateixa setmana. — Havas.

Banca Marsans

Valors-Cupons-Girs-Canvi-Cotons-Viatge

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Direcció telefònica: **MARSANSBANK**
Aparat de Correus núm. 1
Telèfons números: 4530 A, 4531 A, 4532 A

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Aparat de Correus número 37

Principals operacions

COMPRA I VENDA AL COMPTAT DE TOTA CLASSE DE VALORS DE CONTRACTACIÓ CORRENT
DEPOSIT DE TÍTOLS EN CUSTODIA
ADMETEM VALORS EN COMPTA CORRENT I ABONEM ELS CUPONS RESPECTIUS LLUIRE DE TOTA DESPESA CONCEDINT CREDIT CONTRA ELS DITS COMPTES PREVIA CONSULTA COMPLIMENTACIÓ D'ORDRES A LES BORSES NACIONALS I ESTRANGERES

ADQUISICIONS EN FERM I EMISSIÓ D'EMPRESTITS

APERTURA DE COMPTES CORRENTS EN MONEDA NACIONAL I ESTRANGERA

A partir del 1.º de juliol pròxim, la Banca Marsans, S. A., abonarà en compte corrent els següents tipus d'interès, que són els aprovats pel Consell Superior Bancari:

A la vista	2 1/2 % anual
Amb preavis de 3 dies	3 % anual
A un mes termini	3 1/2 % anual
A sis mesos termini	4 % anual
A un any termini	4 1/2 % anual

DESCOMPTA DE CUPONS I TÍTOLS AMORTITZATS
REVISIÓ CUOSA DE LES AMORTITZACIONS MITJANÇANT ELS CUPONS QUE SE'NS PRESENTIN AL COBRAMENT, DONANT AVIS ALS INTERESSATS EN EL CAS DE RESULTAR ALGUN TÍTOL AMORTITZAT

Admetem subscripcions a l'Emissió de 500 milions de ptes.

Obligacions del Tresor 4 1/2 per 100

que tindrà lloc el dia 4 del corrent

Lliure de comissió

Negociem el cupó del

Deute Amortitzable 5 per 100

venciment 15 de maig corrent

COMPRA I VENDA AL COMPTAT I A TERMINI DE PAPER SOBRE L'ESTRANGER
EMISSIÓ DE XECS I CARTES DE CREDIT
PAGADORS EN TOTS ELS PAÏSOS DEL MON
TRANSFERÈNCIES TELEGRÀFQUES

CANVI DE TOTA CLASSE DE MONEDES I BITLLETS NACIONALS I ESTRANGERS

EXECUCIÓ D'OPERACIONS EN COTONS FUTURS A LES BORSES DE LIVERPOOL, NOVA YORK, NOVA ORLEANS I ALEXANDRIA
COTONS EFECTIUS

Agència de viatges

EXPENDICIÓ DE BITLLETS DE FERROCARRILS INDIVIDUALS, COLLECTIUS I CIRCULARS PER A TOTARREU DEL MON. BITLLETS QUILOMÈTRICS ESPANYOLS LLIURATS A L'ACTE. PASSATGES MARÍTIMS.

Govern civil

IDAIGUES

D'ordre del governador, i en compliment del Real decret sobre les concessions d'aigües públiques, s'a-

nuncia que la raó social Josep Sanja i Gernà, demana l'aprofitament de deu litres per segon, del barranc Minoves, afluent del Llobregat, en els termes municipals d'Avià, Olvan i Gironella.

Sobre un termini de trenta dies perquè presenti el peticionari el pro-

jecte al Govern civil, i s'admetran tots els altres que tinguin igual objecte que la petició anunciada, o que hi siguin incompatibles.

UN TRANSPORT AERI

Estant en tramitació l'expedient d'autorització d'un cable aeri per al transport de carbons des de La Nou a l'estació de Sers del Ferrocarril de Manresa a Berga, demanat per Minera del Llobregat, S. A., el projecte i plànols del qual estan de manifest a la Inspecció de Mines, Lluïa, número 123, i sollicitant-se la declaració d'utilitat pública, d'ordre del governador, es posa en coneixement del públic, assenyalant-se un termini de deu dies perquè puguin fer-se les reclamacions que es oreguin oportunes.

Qüestions socials

LA VAGA DELS QUATRE BANDS HA ESTAT SOLUCIONADA

Ahí a la nit va haver-hi una reunió dels directors dels quatre bancs afectats per la vaga i una representació del personal.
La discussió va durar fins a les cinc de la matinada d'avui i es va convenir que serien aplicades als dits bancs les bases acordades per la Comissió Mixta del Treball i que el personal reingressaria a llurs llocs a les tres d'aquesta tarda.

Aquest matí es reuniren els empleats i el Comitè de vaga donà compte de l'entrevista amb els directors. Es parla que els bancs abonin 7.000 pessetes per indemnització de vaga i que dipositin 200.000 pessetes import de l'augment de sou resultant de les bases de la Comissió Mixta.

El Comitè anà a entrevistar-se amb els directors i mentrestant no es permeté que ningú sortís del local.

Tornà el comitè i anuncia que els bancs acceptaven la proposició, quedant, per tant, resolt el conflicte d'una manera definitiva.

Necrològica

Enterrament de la mare d'En Vallès i Pujals

Ahí, dimarts a la tarda, a Terrassa, es va fer l'enterrament de la venerable dama Na Francisca Pujals i Bosch, vídua d'En Joan Vallès i Mitjans, que es distingia per les seves excel·lents virtuts cristianes i era estimada per tots els que la coneixien i tractaven, que eren la major part de les famílies de la ciutat de Terrassa.

Era la mare amatíssima del nostre estimat amic i company En Joan Vallès i Pujals, president de la Diputació i diputat de la Mancomunitat.

Per tals motius, l'acte de portar el cadàver al cementiri fou una grandiosa manifestació de dol, com poques vegades es veu a Terrassa. Hi havia una gernació.

Precedia la clerecia de l'església parroquial que cantà absoltes davant de la casa mortuòria, a l'església i al cementiri, seguí el cotxe mortuori portant el cadàver dins d'una luxosa caixa, voltat i seguit dels nens, nenes, homes i dones asilats a la Casa de Caritat i Hospital, amb altres enceses. Na Francisca Pujals era vocal de les Juntetes Directives d'aquestes entitats benèfiques.

El cap del dol el formaven el representant del senyor bisbe i nebot de la difunta, mossèn Jacint Alegre, els fills En Joan i En Gaietà Vallès i Pujals, el president de la Mancomunitat En Josep Puig i Cadafalch, l'alcalde En Pere Salom i el rector de la parroquia de Sant Pere, mossèn Home.

Els germes En Joan Sales i En Marc Homet, germà, nets i nets, els reverends R. Berenguer, prior de Sant Jordi, i Miquel Comas, beneficiat de la Sagrada Família.

Els diputats de la Mancomunitat senyors En Romà Sol, Jansana, Gaspar Rosés, comte de la Vall de Canet, Lluís Isamat, Joan Bosch, Mias, Santiago de Riba, Fajó, Vinyals, l'exdiputat Alegre, el secretari En Lluís Sans i Bonigas, i gran part dels alts funcionaris i maders de la Mancomunitat.

De Terrassa: el diputat electe En Domènec Palet i Bamba i els regidors senyors Boda Llodó, Aurell, Soler, Puigbó (director d'El Dia), Freixa (A.) i Sales; el president de l'Associació Nacionalista senyor Sanmartí; els veterans catalanistes Vauells i Pi de la Serra; els senyors Freixa (J.), Rigol, Homet, Mauri, Anguà, Lluch, Biosca, Jover, Escudé, Capella, For-

ROBATORIS DE BARCELONA

Societat Anònima

Entre els negocis il·lícits que s'exploten a Barcelona sens dubte veiem el robatori. Dintre aquest ram hi ha, igual que en els negocis honestos, les empreses unipersonals i les col·lectives, que, en aquest cas, són veritables anònimes.

Els ciutadans de Barcelona s'hauran fixat, d'algun temps ençà, en el gran nombre de robatoris de màquines d'escriure. Per aquest negoci cal tota una organització.

Es de suposar que primer es necessiten els tècnics que projectin i preparin el robatori, amb tots els detalls, de lloc, hora a propòsit, etc. Després es necessiten els peons que l'executin i carreguin amb les màquines d'escriure; i a vegades mitjans de transport (carros, automòbils, etc.).

Fet el robatori entren les màquines a magatzem, es paga la comissió (diem-ne cost de compra), es registra la procedència i passen als tallers on es netegen, es pinten, se'ls canvia el número de fabrica i passen a la secció de vendes. No cal pensar amb la venda directa; es necessita l'intermediari, un estol de corredors i viatjants han de col·locar les màquines en algun establiment o altre; la secció d'expedicions ha d'enviar-les; uns anònims han de portar compradors legals, als establiments legalitzats.

Més o menys deu ésser així el funcionament d'aquesta empresa exempta de tot impost que dia darrera dia va sotralent les màquines d'escriure que tenen en llurs despatxos les empreses mercantils que paguen contribucions i impostos a l'Estat.

Hi ha bon ciutadà que diu: és estrany que essent tan complicat el negoci il·lícit d'adquisició i venda de màquines d'escriure, la policia no el descobreixi; si això ho descobrís qualsevol agència d'informes comer-

cial especialitzada en la investigació de negocis il·lícits. Indubtablement és cosa fàcil de descobrir per pocs mitjans d'investigació que hom tingui, per poca voluntat que hom posi. Les màquines d'escriure s'haurien de trobar, així com l'organització més o menys perfeccionada d'aquest negoci; només cal una policia que ho faci. Jo no sé com els catalans tenim tanta paciència de pagar a l'Estat mil·lionades de duros; car, per qui serveixen? Si volem seguretat personal, ens hem de defensar nosaltres mateixos. Si volem indemnitzacions per la nostra vida en perill, hem de signar una pòlissa per mort violenta. Si volem la seguretat de béns no ens queda altre remei que assegurar-los contra el robatori. Si tenim quelcom a resoldre a l'estranger hem d'enviar-hi un propi, (no ens passi pas pel cap d'escriure al consoli). Si volem transitar per una carretera hem de cercar que no sigui de l'Estat.

L'Estat, doncs, on és? Que fa? Per què el paguem?

Fixem-nos-hi: ell on governen els representants del govern centralista, quan es va contra el vicel, el loc, el robatori, tot és inútil; surten els interessos creats que troben sempre qui els defensa i governant que diu son alendible; i encara més, si la Gerència dels robatoris mana retornar les màquines d'escriure a una escola robada, troba l'intel·lectual que el fa benemerit de la cultura. Com si un dia a l'empresa se li ocorregués enviar una quantitat, equivalent a qualsevol contribució, al Comitè Beneficè Social, trobaria sens dubte algun filantrop que començaria a pensar, el tanmateix el robatori no es pot privar, no seria millor reglamentar-lo, si més no mitjançant donacions periòdiques a Beneficència?

XAVIER TUSSELL

la tarda, al Saló Nou del Consistori, l'arquitecte senyor Puig i Cadafalch, invitats per la Comissió d'Exemple, donarà una explicació als regidors i vocals que formen part de dita Comissió, respecte l'avantprojecte que ha formulat per encaixar de l'Ajuntament, referent a la urbanització de la Plaça de Catalunya.

LA CAMBRA FRIGORÍFICA

En virtut d'un ofici de la Jefatura de la guàrdia urbana, donant compte a l'alcalde de l'ocorregut a la Cambra frigorífica situada al Passeig de la Virgina, que tantes molesties causa a aquell veïnat, l'alcalde ha disposat que per la Jefatura dels Serveis tècnics municipals s'inspeccioni el funcionament de totes les Cambres, i en particular de labans citada.

EL TROFEU ARMANGUÉ

L'alcalde ha rebut una comunicació del Reial Moto-Club de Catalunya oferint-li un lloc en el Comitè d'honor de la gran carrera internacional d'automòbils «Trofeu Armangué», la qual tindrà lloc el dia 3 de juny vinent, acceptant la designació.

També ha rebut una invitació de la Reial Associació de Capadors de Barcelona per a les tirades de colom que ha organitzat.

LA PLACA D'EN PEP VENTURA

S'ha assenyalat el dia 8 del corrent per a celebrar la subhasta relativa a la construcció de la valla projectada que ha de tancar la Plaça de Pep Ventura (Valldiviera). El tipus de subhasta és el de 11.547/43 pessetes.

MOCIONS A EXAMPLA

Davant la Comissió d'Exemple ha formulat una moció el senyor Tussell, interessant que s'estudiï la formació del parc que consista al plànol d'edificacions i modificacions de l'exemple de Sant Martí de Provençals, al voltant de l'església i cementiri de Sant Martí; altra del senyor Blat perqué es procedeixi a formular un projecte de voreres ran la fonada del ferrocarril del carrer d'Arago, en els encruïnaments amb els carrers perpendiculars al dit carrer; i altra dels senyors Quirós, Tussell i Canales perqué s'instal·li un burlador a l'encruïnament dels carrers d'Alt-Rey, Girona i Ronda de Sant Pere.

INVITACIÓ ALS JOCS FLORALS

Han visitat l'alcalde els senyors don Francesc Mateu, don Francesc Puig i Alfonso, don Jordi Rubio i don Alfons Damians, del Consistori dels Jocs Florals, invitant-lo a la potica festa que se celebrarà diumenge vinent al Palau de la Música Catalana.

VISITA AL PARC DE L'EXPOSICIÓ

Acompanyat del director de l'Institut francès visità ahir els terrenys de la muntanya de Montjuich, en que està emplaçada l'Exposició de Barcelona, el professor de l'Institut Pasteur, M. Gabriel Bertran, el qual ha vingut a aquesta ciutat per a donar una conferència sobre Química biològica a la Universitat Industrial.
M. Bertran admirà la bellesa panoràmica que des d'aquell lloc s'obra, elogiant la importància dels treballs que s'han realitzat. Els acompanyà el facultatiu de l'Exposició, senyor Raventós.

Editorial Catalana

Telèfon 184 A

Escudellers, 10 bis - Barcelona

Municipi

NOVES ALINEACIONS I RASANTS

Al Negociat d'Urbanització i Reforma es va exposar el projecte de nova alineació del torrent de Campanya en el trajecte comprès des del ferrocarril del Nord fins al carrer de Sant Andreu.

També hi ha exposat el projecte de les línies i rasants del carrer de Montserrat de Casanoves, en el projecte comprès entre el carrer Font Fargas i Mollassa.

Es poden fer reclamacions.

DEMOGRAFIA

Defuncions durant el mes de març, 1.565. De malalties infeccioses, 370; del sistema nerviós, 215; dels òrgans circulatoris, 360; respiratoris, 359; digestius, 141; urinari, 55; estat puerperal, 13; malalties de la pell i teixit cel·lular, 10; dels òrgans de la locomoció, 5; primera infància, 15; vellesa, 19; per causes externes, 50; per altres causes, 6.

Naixements, 1.576 vius i 103 morts.

URBANITZACIÓ

DE LA PLAÇA DE CATALUNYA

Divendres vinent, a dos quarts de cinc de

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Butlletí internacional

2 de maig de 1923

ELS FRANCE- SOS A SIRIA

La presència de les divisions turques a la frontera de Síria preocupa seriosament el govern i la premsa francesa. El general Pellé, Alt Comissari francès a Constantinoble, anà dies enrera a París, conferenciant amb M. Poincaré i M. Millerand. El general Weygand ha marxat a Beirut amb reforços. Duen avui els telegrams de Lausana que Ismet Patxà ha assegurat al general Pellé que les tropes turques de la frontera de Síria serien retirades. Però el general Pellé declarà dies enrera a París que l'actitud del govern d'Angora no li inspirava la mateixa confiança que les bones disposicions d'Ismet Patxà, de la sinceritat de les quals no tenia cap dubte.

El general Pellé ha recordat les paraules desplaçants per a la França que ha repetit Mustafa Kemal durant el seu darrer viatge a la Síria. Són aquestes paraules revelació d'una veritable hostilitat envers la França o constitueixen una maniobra del vencedor d'Anatòlia per a exercir pressió damunt la segona conferència de la pau reunida a Lausana?

Es curiós de constatar com han anat evolucionant els sentiments i l'opinió pública de França envers els turcs d'ençà de l'armistici de Mudània. Aleshores l'opinió pública francesa, potser per oposició a la política de Mr. Lloyd George, era turcófila. Ara, entre tots els aliats reunits a Lausana, els menys turcófils són els francesos. L'acord francoturc d'Angora sembla ja una cosa llunyana. El mateix govern que retirà les tropes franceses de Txanac quan els turcs vencedors dels grecs avançaven cap a Constantinoble, deixant tots sols els anglesos, ara demana oficialment a Londres que siguin augmentades les tropes britàniques de Mesopotàmia, associant-se així a la pressió exercida pels reforços que tramet França a Síria. Fa pocs mesos hauria sigut inversemblant l'al·lusió que acaba de fer el general Pellé a l'amenaça que pot representar per als turcs, en el cas que no vulguin signar la pau a Lausana, la presència de les tropes gregues a la Tràcia Occidental.

A París preocupa molt una possible intel·ligència entre Angora, Moscou i Berlín, els perills de la qual volgué evitar Mr. Lloyd George sempre. *Le Gaulois* diu:

«L'atmosphère apparaît plus que jamais chargée d'électricité, et les Gouvernements, loin d'apaiser les peuples, semblent chercher à réveiller en eux les passions assoupies.

C'est le ministère Cuno en Allemagne, c'est le Gouvernement soviétique en Russie, c'est le Gouvernement d'Angora en Turquie qui, tous, à l'envi, intriguent, excitent, conspirent, cherchent à brouiller les cartes. On perçoit des foyers d'incendie en Orient comme en Occident. L'Allemagne tient les torches. Or, si demain elle trouvait le moyen de mettre le feu, une fois de plus, il faut que nous soyons prêts à le circonscrire en attendant que nous puissions l'éteindre.

Il est certain que les points sensibles sont en Syrie, si les Turcs déclenchaient le mouvement, et sur la frontière orientale de l'Europe si les Russes s'avisent d'y jouer leur partie.

C'est pour cela que le général Weygand a été envoyé à Beyrouth et que le Maréchal Foch attache un légitime intérêt à aller stimuler la vigilance et l'ardeur des peuples qui, les premiers, supporteraient le choc des armées rouges.

La realitat no sembla justificar aquestes temences ni aquest pessimisme del diari parisenc. És evident, però, que mentre Turquia no signi el tractat de Lausana i mentre Alemanya i França no arribin a un conveni en l'afar de les reparacions, la pau d'Europa restarà sotmesa a tots els perills de la inestabilitat.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Les proposicions d'Alemanya

Berlin, 1. — El govern d'Imperi ha establert pa els termes de la nota relativa a la qüestió del pagament de les reparacions no té que serà sotmesa avui al matí a l'aprovació dels caps dels diferents partits polítics i aquesta tarda a la del president del Consell de ministres de l'Estat alemany.

La tal nota serà transmesa simultàniament demà dimecres al matí als governs de París, Brussel·les, Roma, Londres i Washington.

El ministre d'Hisenda del Reich, senyor Hermes, de retorn a aquesta capital, després d'un breu període de convalescència, col·laborarà amb els restants membres del govern alemany, la nit del dilluns, per a ultimar la redacció de la dita nota. — Havas.

Berna, 2. — Comuniquen al representant d'una agència telegràfica suïssa a Berlín, qu'el Reich oferirà 30 milions de marcs or i prestacions en espècies. Es realitzaria un lliurament immediat de 20 mil milions mitjançant un emprèstit internacional. Dels 10 mil milions restants, cinc mil es lliurarien en un termini de vint anys i l'altra meitat en un termini de vuit. A aquest efecte, el Reich proposarà la constitució d'un Tribunal arbitral

internacional que decidiria sobre l'emissió eventual d'altres emprèstits cas que fos rebutjada aquesta oferta, el dit Tribunal establiria la capacitat de pagament per part d'Alemanya. — Havas.

Berna, 2. — Per a garantir l'emprèstit internacional que es proposa, el Reich promulgarà lleis especials obligant a l'economia alemanya a què subministressin crèdits i signaria un pacte garantint la integritat de les fronteres territorials dels Estats ribereyns del Rin. El Tribunal arbitral internacional la constitució del qual es proposarà, examinaria els litigis que d'això es derivessin. El Reich espera que l'evacuació del Rin es portarà a cap una vegada hagin tingut èxit les dites negociacions. — Havas.

La circulació del "Vorwaerts"

Berlin, 1. — El diari socialista "Vorwaerts" ha estat prohibit per un període de tres mesos a la zona d'ocupació. — Havas.

Ferrocarril elèctric de Buenos Aires a Moreno

Buenos Aires, 1. — El president Alvear ha inaugurat el ferrocarril elèctric de Buenos Aires a Moreno. — Havas.

El primer de maig a França

París, 1. — La festa del primer de maig transcorregué normalment. No es té notícia d'haver-se esdevingut cap incident. La borsa del Treball presenta l'animat aspecte de tots els anys.

Les modistes ostenten una flor de liri amb una bandereta roja.

Alguns bars i establiments situats als voltants de la Borsa del Treball han tancat llurs portes.

A la Unió de Sindicats del Sena no passa tampoc res d'anormal.

Les notícies que es reben d'alguns departaments diuen que s'ha celebrat la tradicional manifestació, sense incidents.

Els serveis de transports, aigua, gas, electricitat i alimentació funcionen normalment. — Havas.

París, 1. — L'aspecte de la població en el dia d'avui, ha estat el normal.

Durant el matí, tots els serveis públics, així com els transports, funcionaven amb la més absoluta regularitat. — Havas.

París, 1. — En sortir d'un miting celebrat per la Unió sindicalista es produí una col·lisió entre els concurrents i la policia, havent resultat uns 60 ferits, dels quals 30 són de la policia. S'han practicat moltes detencions. — Havas.

París, 1. — A Saint Denis es produí un incident durant la manifestació del primer de maig, havent resultat ferit de gravetat un policia.

A conseqüència del dit incident, fou detingut un regidor d'aquell Ajuntament. — Havas.

París, 2. — A la sortida d'un miting celebrat per la Unió Sindicalista del Sena, fou ferit d'una ganivetada un agent policia de policia. Aquesta es veté obligada a donar una càrrega, resultant nombrosos manifestants amb ferides lleus. Un quart d'hora després, es restablí la normalitat. — Havas.

París, 2. — Tots els departaments acusen una calma completa amb motiu del primer de maig. — Havas.

Els Reis d'Espanya a Bèlgica

Brussel·les, 1. — El diari "Soir" publica els retrats dels reis d'Espanya i de l'ambaixador d'Espanya a Bèlgica i en l'article que acompanya els gravats diu que ni un belga del·laxarà d'aclamar un rei que no solament estigué de cor al costat dels aliats durant la guerra, sinó que en cap moment deixà de mostrar-se amic generós i infatigable del poble belga víctima del furor alemany. — Havas.

Brussel·les, 1. — El periòdic "Le Soir", d'aquesta nit, publica grans retrats dels reis d'Espanya, així com de l'ambaixador espanyol senyor marquès de Villalobar.

Demés, inserix un article en el qual diu que ni un sol belga deixarà d'aclamar amb xarroses aclamacions a don Alfons, salutant en ell a aquest rei que no sols estigué amb anima i cor al costat dels aliats, sinó que es mostrà incansablement amic dels belgues, víctimes de la guerra, als quals fou sentir els satisfadables efectes de la seva generositat.

Té l'esmentat article, també, paraules d'elogi i admiració en honor de la reina Victòria. — Havas.

Brussel·les, 2. — El periòdic "La Libre Belgique" publica un article en el qual elogia calurosament les dots i virtuts que adornen el sobirà espanyol don Alfons XIII.

Mai—diu—es sobra quants milers de vides, quantes lliberacions, quantes repatriacions es deuen a la intervenció personal i insistent del Rei Don Alfons XIII.

Per això és pel que seran aclamats amb tot l'entusiasme dels nostres cors el sobirà d'Espanya, que és també l'amic més fervent de Bèlgica, i la Reina donya Victòria, la majestuosa bellesa de la qual il·lumina una somri de bondat. — Havas.

Brussel·les, 2. — L'important diari "L'Etoile Belge" publica els retrats dels reis d'Espanya juntament amb biografies i articles documentats sobre la vida d'edon Alfons XIII i donya Victòria Eugènia. Abunda en elogis sobre el caràcter i de les moltes qualitats de don Alfons i de la bondat de la Reina, que l'ha fet popularíssim a Espanya. — Havas.

Bonar Law a Gènova

Londres, 1. — Aquesta tarda ha sortit amb direcció a Gènova el primer ministre senyor Bonar Law. — Havas.

Per la Societat de Nacions

París, 1. — El senyor Barthou presidí ahir la reunió del grup universitari titulat "Pro-Societat de Nacions" reunió en la qual es pronunciaren molt interessants discursos.

L'orador, a qui precedí en l'ús de la paraula el ministre belga senyor Hymans, recordà que la Societat de les Nacions ha passat ja del període de les intencions, esperances i promeses, al de la responsabilitat de l'execució, resolent per mètodes nous delicadíssimes qüestions i prevenint perillous conflictes.

La Societat de les Nacions és avui una força moral amb la qual ha de comptar tot el món.

Els pobles que estan desitjosos que siguin respectats els drets que els pertanyen en virtut de solenns tractats, signats per homes d'honor, no tenen res que temer de la Societat de les Nacions.

Termina dient que la Societat s'extralimitaria en llurs atribucions, si es deixés portar pels que l'aconseguen o desitgen que intervingui en determinats conflictes tals com els de les reparacions i el del Ruhr.

Ni França ni Bèlgica — afegí — li perdonarien mai aquesta invasió en el camp dels seus drets. Per la seva part, la Societat de les Nacions té criteri sobrat per a no cometre semblant error, en tant que altres elevades missions puguin satisfer llurs anhelats i respondre a llurs legítims ambicions.

La collita del morenc a l'Argentina

Buenos Aires, 1. — La collita del blat de moro, ha estat de 3.890.000 tones. Durant els cinc últims anys, la collita mitja es calcula en 5.300.000 tones. — Havas.

La situació al Ruhr

Dusseldorf, 1. — Durant l'última setmana els ingressos realitzats per l'administració franco-belga de ferrocarrils pujà a 325 milions de marcs, mentre que al començament de l'ocupació, la recaptació setmanal no passava de 20 milions.

Per haver-se negat les fàbriques de productes metal·lúrgics a pagar els impostos que els havien estat senyalats, han estat embargades 8.000 tones de matèries diferents.

Ahí sortiren 10 trans carregats de coque, així com dos de carbó, cap a França.

Cap a Bèlgica, sortí un tren carregat de carbó. — Havas.

Dusseldorf, 2. — Ahir es començaren alguns atemptats a les vies fèrries.

En la Unió de Colònia a Trèveris esclatà una bomba al pas d'un tren de viatgers, havent-se descarrilat cinc vagons i quedant destrossat un gran tros de línia telegràfica.

Amb motiu de l'atemptat començà l'estació de Merkhine i a conseqüència del qual descarrilà una locomotora, ha estat detingut l'alcalde de la dita població, havent-se imposat una multa de vint milions de marcs. — Havas.

El fracàs de la Conferència Pan-americana

Buenos Aires, 1. — La premsa d'aquesta capital lamenta el fracàs de la Conferència panamericana, reunida a Santiago de Xile, en el que es referí a la limitació d'armaments. Aquest fracàs, diuen els periòdics, és tant més lamentable donada la circumstància que la delegació argentina s'esforçava per tots els mitjans possibles en restringir el seu propi tonatge. — Havas.

Hongria i França

París, 1. — Procedents de Budapest han arribat el comte Bethlem, president del Consell de ministres d'Hongria i el ministre d'Hisenda, senyor Kallay. — Havas.

Aldarulls a Varsòvia

París, 2. — Els telegrams de l'estranger assenyalen una calma general excepció a Varsòvia on han tingut lloc algunes baralles entre comunistes i socialistes. — Havas.

Desordres a Toquió

París, 2. — Els periòdics de Londres comuniquen que a Toquió es practiquen algunes detencions i resultaren nombrosos ferits a conseqüència de les manifestacions del primer de maig. — Havas.

El primer de Maig a Dusseldorf

Dusseldorf, 1. — Fins el migdia la jornada del primer de maig ha transcorregut normalment i en perfecta calma.

A les nou alguns grups es dirigiren vers el centre de la ciutat precedits per orquestres que interpretaven la Internacional i la Marseillesa.

Els cartells que portaven els manifestants ostentaven inscripcions relatives a la lluita de classes, però sense cap al·lusió contra França i l'ocupació del Ruhr.

Uns quatre mil manifestants han desfilat a pas militar per les principals avingudes de la ciutat.

Tots els establiments han romàs oberts.

Els tramvies i els serveis municipals funcionen com d'ordinari. — Havas.

Dusseldorf, 2. — Ahir al matí fou detingut a Werden per la Justícia militar francesa el senyor Krupp von Bahlén, acusat de no haver subministrat als jutges les explicacions necessàries per a salvar la seva responsabilitat en l'incident de disabte.

Els altres detinguts a Werden pels incidents de dissabte seran jutjats el proper divendres. — Havas.

Desordres a Milà

Milà, 2. — Un grup de comunistes intentà impedir que treballassin els obrers ferroviaris. Intervingué la milícia entaulant-se una lluita de la qual resultaren dos comunistes morts i alguns ferits.

La calma es restablí de seguida. No es registrà cap nou incident durant tot el dia. — Havas.

Els comunistes francesos

París, 2. — El Govern francès ha decidit la nova comparecència, davant de l'Alt Tribunal de Justícia, del diputat Marcel Cachin i els altres dirigents comunistes que foren detinguts en gener propassat, a conseqüència de la campanya que els dits individus realitzaren contra l'ocupació del Ruhr. Se'ls acusa de preparar un complot contra la seguretat de l'Estat. La instrucció oberta amb aquest motiu posa de manifest que l'acció dels acusats tenia ramificacions internacionals. — Havas.

París, 2. — "Le Matin" anuncia que el diputat comunista alemany Heidelein, que fou detingut a París fa algunes setmanes, compareixerà així mateix davant l'Alt Tribunal de Justícia. — Havas.

El Senat belga contra el règim dels Soviets

Brussel·les, 2. — En la sessió del Senat, el sacerdot senyor Rutten atacà durament els soviets i demanà a la Cambra que les constar en acte el sentiment produït pels procediments que venen posant en practica.

A aquesta petició s'uní, en nom dels socialistes, el senyor Leloux.

El ministre de Negociis Estrangers senyor Jaspar féu després, ús de la paraula i donà les gràcies a l'Alt Cambra pel seu vot de condemna a l'execrable règim soviètic. — Havas.

La "lleï seca" als Estats Units

Washington, 2. — Notícies d'origen oficial comuniquen que la prohibició de transport d'alcohol a què es referien les nostres notícies d'ahir s'aplicarà a tots els vaixells tant americans com estrangers, des del dia 30 de maig. — Havas.

Inundacions al Canadà

Ottawa, 2. — Les pèrdues causades pel desbordament del riu San Juan es calculen en cinc milions de dòlars. — Havas.

Els transports internacionals

Ginebra, 2. — La Comissió de Comunicacions i Transits de la Societat de Nacions ha donat per terminats els seus treballs, després de deixar ultimant el text d'alguns projectes de Conveni internacional sobre les matèries següents:

Règim de ferrocarrils i ports.
Transport i transít de força elèctrica, produïda per salts d'aigua en rius que constitueixin una mateixa conca enclavada en el territori de dos o vairs Estats a la vegada. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimecres, 2 de maig de 1923

Atropell inaudit que es prepara a Lleyda

DE l'atropell que es prepara a Lleyda, i amb el qual el Govern coronaria d'ignomínia la seva ja vergonyosa campanya electoral, més que tots els nostres comentaris i exclamacions en donen clara idea els telegrams que ahir a la nit es trameteren a Madrid:

«PRESIDENTE CONSEJO MINISTROS. — CORONANDO INAUDITA SERIE ATROPELLOS REALIZADOS A LAS CUATRO «PROVINCIAS» CATALANAS CON MOTIVO ELECCIONES, ACABAMOS TENER CONOCIMIENTO MINISTRO GOBERNACION ORDENA PRESIDENTE AUDIENCIA LERIDA ENTREGUE ACTAS DISTRITO CAPITAL AL GOBERNADOR CIVIL. RENUNCIAMOS CALIFICAR HECHO, PERO NOS INTERESA CONSTE QUE V. E. QUEDA DE ELLO SOLEMNEMENTE ADVERTIDO POR NOSOTROS, DECLINANDO EN V. E. TODA RESPONSABILIDAD.

Cambó.—Ventosa.—Rodés.»

«MINISTRO GRACIA Y JUSTICIA. — ACABAMOS TENER CONOCIMIENTO MINISTRO GOBERNACION ORDENA PRESIDENTE AUDIENCIA LERIDA ENTREGAR ACTAS DISTRITO CAPITAL AL GOBERNADOR CIVIL. NOS INTERESA CONSTE SOLEMNEMENTE QUE V. E., JEFE ADMINISTRACION JUSTICIA ESPAÑA, QUEDA SOLEMNEMENTE ADVERTIDO HECHO INAUDITO DENUNCIAMOS.

Cambó.—Ventosa.—Rodés.»

Al districte de Figueres

Com «aconseguí» l'acta el marquès d'Olérdola

Les informacions que ens arriben de Figueres, fan comprendre l'abast de les malifetes comeses pels enemics de la causa catalana per arrabassar l'acta del dit districte, d'una tan austera tradició.

D'ençà que es confirmà que s'havia resolt lluitar per Figueres, ja es va fer córrer pels seus seguaces — gent prou coneguda políticament i socialment — que estava decidit a guanyar sense reparar en mitjans ni procediments. Però mai ningú no hauria sospitat la «indole» tan «especial» dels que foren utilitzats amb la complicitat del governador de Girona, que confirmà diumenge la seva carència d'escrupols legals.

Ja des de la nit del dissabte, Figueres fou bloquejada, assetjada com una plaça en temps de guerra. La força pública i escamots d'agents de vigilància i de seguretat es situaren a l'entrada de la població en totes les carreteres i sortides, privant a tothom de sortir i entrar, tant a vehicles com a peatons, si no portaven una contrasenya o salconduit, que havia d'anar signat pel marquès o per algun dels seus representants. Aquestes contrasenyes estaven impreses i no es facilitaven més que als agents del marquès.

Per aquests procediments es privà que els apoderats i amics del candidat nacionalista poguessin acudir als pòbles a l'hora de constituir-se les taules, deixant el camp lliure als agents del marquès per a obrar a llur lliure voluntat.

Ahuc al mateix candidat senyor Quintana, malgrat haver justificat la seva condició de tal, li fou privada la sortida fins a mig matí, quan la «cosa» ja estava feta. Al diputat electe, senyor Mocoà, que al·legant la condició de tal, volia trencar el «setge», se'l detingué, com ja fou explicat, obligant-se a romandre més d'una hora a la «jefatura» de policia de Figueres.

A un notari que el senyor Quintana havia requerit per acudir a un dels pòbles, malgrat de justificar la

seva condició i de complir els preceptes reglamentaris, se'l privà també de sortir, arribant la força a encerrar-hi els fusells. Tenim entès que el sudit funcionari ha formulat queixa davant del uprem contra el governador de Girona, de vi eren les ordres, segons li digueren a l'esmentat notari.

Pels efectes de la intervenció, els republicans nacionalistes havien proclamat un altre candidat: el regidor de Figueres senyor Bosch i Bosch, el qual, havent pogut sortir de la ciutat, fou detingut en un dels pòbles, no deixant-se'l en llibertat fins a terminar l'elecció.

Igualment el senyor Noguer i Comet, fou obligat per la força a romandre a Figueres. Sembla que el senyor Noguer procedirà també contra el governador de Girona.

En nombroses localitats del districte foren detinguts els amics i representants del senyor Quintana, sense mirar la seva condició. Així foren detinguts diversos alcaldes i funcionaris municipals.

A part d'això el diper va córrer en abundor.

Per aquests mitjans el marquès d'Olérdola, «s'ha fet» — pot ésser momentàniament — amb l'acta de Figueres.

Al districte del Vendrell

L'acta de Sarreal

Com a exemple dels procediments utilitzats pels candidats ministerials arreu de Catalunya, heu's aquí el que ha passat al districte del Vendrell, amb l'acta de Sarreal.

Essent Sarreal el lloc on fou celebrada l'assemblea de totes les forces del districte, per a proclamar candidat el republicà nacionalista senyor Figueras, poble on resideix habitualment el diputat «provincial» republicà senyor Potau, que fou un dels qui presidí l'assemblea, poble que compta amb un periódic nacionalista anomenat «El Baluarte» i que està dotat d'un Centre Republicà Autonomista. Ha resultat que el senyor Figueras ha obtingut 0 vots per 507 (tot el cens) el ministerial. És a dir, que el senyor Figueras ni tan sols ha obtingut el vot dels seus interventors,

Lliga Regionalista

Eleccions de Senadors

Recomanem a tots els nostres amics de fora de Barcelona que tinguin cura de l'elecció de compromissaris per la de senadors que ha d'efectuar-se en tots els pòbles de Catalunya, dissabte, dia 5, per convocatori de l'alcalde, i assistència dels regidors i majors contribuents, procurant, com és natural, que sigui elegit un nacionalista.

Els preguem que el mateix dia donin coneixement del resultat de l'elecció en aquestes oficines, Boters, 4, principal.

Al districte de Puigcerdà

Un altre exemple colpidor de la conducta del Govern

Les eleccions del districte de Puigcerdà constitueixen una sèrie d'actes de violència que avergonzarien a qualsevol país civilitzat.

Després d'una preparació de dos mesos, durant els quals han estat amenaçats alcaldes, secretaris de tots els Ajuntaments nacionalistes del districte, havent estat multats, repassats els comptes municipals, suspesa l'aprovació dels pressupostos, destituïts els Ajuntaments de Sant Joan de les Abadesses, Gombreny i Parroquia de Ripoll, ha vingut l'apoteosi final el dia de les eleccions, que foren l'arbitrarietat governativa més grossa i mai vista pels electors a Puigcerdà.

Les amenaces que des de feia dies es venien fent i que no creien els nostres amics per ésser les més grosses il·legalitats, i considerant que les seves amenaces no passarien d'ésser unes «bravates» per espantar alcos electoral, tingueren la més plena realitat.

I a la vigília de les eleccions foren repartits pel districte uns 150 civils vinguts de diferents terres d'Espanya, alguns fins de Madrid i de Santander, i s'enviaren a tots els pòbles delegats governatius. Moltes parelles de la Benemerita i els delegats governatius eren traslladats als seus destins amb els autos del candidat oficial i dels delegats, uns eren partidaris declarats que havien intervingut en mitjans i actes electorals de l'esmentat candidat, altres eren funcionaris de policia, i els més, persones desconegudes que no manifestaven el seu nom i no hi havia manera d'identificar-los.

A tots els pòbles on naturalment havia de tenir majoria el senyor Bertrand, es dedicaven els delegats a cometre tota mena d'atropells i coaccions, emparant a més a més les dels agents del candidat oficial, canviant paperetes, amenaçant els electors, impedit que acudissin a votar i portant a cap, amb l'auxili de la guàrdia civil, la detenció dels opositors del candidat nacionalista i dels senyors següents, durant totes les hores de la votació: don Joaquim Ramis, alcalde de Vilallonga; don Joan Sana i don Esteve Noguera, alcalde i tinent de Vallfogona; don Esteve Vilatorra, regidor de Parroquia de Ripoll; don Jaume Soldevila, alcalde suspès de Sant Joan de les Abadesses; don Ramon Torner i don Joaquim Colomer, secretari de Les Lloses; don Llorenç Escabarró, d'Alp; don Baltasar Solà, advocat, i don Josep Guich, segrestant demés l'automòbil en el qual aquests anaven a gestionar l'alliberament dels regidors de Vallfogona.

I foren tancades les oficines electorals del senyor Bertrand, instal·lades a Ripoll, el Casal Català, que fou després clausurat, i les de Sant Joan de les Abadesses, instal·lades al Bar Pireneu, i perseguint revolint del mateix col·legi, a Molló, i emparats pel delegat governatiu, s'exigia pels apoderats del candidat oficial les cèdules personals per a votar al col·legi de Vilallonga i molts altres, malgrat constar a la mesa la identitat dels electors.

I únicament així pogué impedir-se la victòria del senyor Bertrand, ja qual estava assegurada per un miler de vots sobre el seu contrari, que, gràcies a tan escandalosa actuació governativa resulta «triomfant» per noranta tres vots de majoria.

A don Alexandre Lerroux

ELS homes polítics tenen certament l'obligació d'ajudar als seus amics, a aquells que en la lluita els presten llur concurs i els faciliten el possible triomf. Però cap home polític té el deure de fer pels seus amics, per agraït que n'estigui, res que hagi de repugnar a la seva pròpia consciència: res que constitueixi una immoralitat. No solament no té el deure de fer-ho, sinó que, estant gelós del seu propi prestigi, no en té ni tan sols el dret.

En Lerroux, que ha portat tot sol aquests dies la campanya electoral en nom del partit republicà radical, es troba en el cas de triar entre fer prevaldre uns resultats electorals notòriament falsos que hom diu que podrien donar lloc a la proclamació de l'Emilià Iglesias, o deixar que suri la veritat electoral, indubtablement marcada en les eleccions de diumenge, proclamant-se al legítim diputat per Barcelona, senyor Rovira i Virgili. Ell ha de triar. D'ell depèn tot. A les mans d'En Lerroux està l'abandó de l'anomenada que té Barcelona de vetlladora de la veritat del sufragi.

I el senyor Lerroux no oblidarà segurament que aquesta anomenada començà a adquirir-la després de llargs anys de caciquisme embrutidor, en una diada memorable en la qual la força de l'opinió s'imposà a tothom, del govern per avall, ara fa 22 anys. En aquella diada, que serà sempre inoblidable per al catalanisme, i hauria de ser-ho per a la Democràcia republicana, com a agrupació política, i per al senyor Lerroux, personalment, l'opinió de Barcelona triomfà, imposant la consagració de la veritat electoral que havia donat les actes als il·lustres quatre Presidents, i al cap d'eills a En Robert, i que n'havia donat una, per primera vegada al propi Lerroux.

Es d'aquell moment històric, transcendental per tants conceptes, que en dimana tota la futura política del cap del partit radical. Si aquell dia hagués prevalgut el mateix criteri que ara pot sostenir En Lerroux, d'imposar la il·legalitat sobre la veritat, la tupinada sobre la voluntat del poble, qui sap el que hauria estat del desconegut periodista republicà que En Lerroux era llavors...

Se'n recordarà En Lerroux en aquests moments, i en l'escamoteig que s'intenta a l'acta d'En Rovira i Virgili hi veurà el seu propi cas?

No oblidí que no li fem aquest record en profit nostre. No es tracta d'un amic. No està en discussió cap dels nostres candidats. Però és que no ens dirigim pas tampoc a un adversari en perjudici o profit d'un altre adversari.

Parlem en nom de Barcelona i pel bon nom de Barcelona.

Un cas exemplar

Els drets i els deures de la llei electoral i els de la Constitució en període de eleccions, existeixen o són un somni? El Govern i les autoritats judicials competents tenen la paraula

Podríem referir molts casos, però en aquesta relació ens concretarem a un tan sols, com a exemple de tots, succeït el diumenge darrer al partit de Puigcerdà: a la vila de Vallfogona.

El delegat del governador civil de Girona i la parella de la guàrdia civil destinats a l'esmentada vila el diumenge, era de suposar per a vetllar per la puresa del sufragi, varen detenir sense causa ni motiu justificats el Jutge Municipal, l'alcalde i primer tinent d'alcalde de Vallfogona; i pel sol fet de preguntar un advocat i un apoderat del candidat senyor Bertrand al delegat governatiu els motius de les citades detencions van ésser detinguts igualment l'apoderat i l'advocat del candidat nacionalista, ultra l'automòbil que els va dur a Vallfogona.

Foren requerits el jutge municipal suplent i el secretari, formulant els detinguts la corresponent denúncia. Tots els veïns de Vallfogona van presenciar els fets podent acreditar la certesa de la nostra relació.

Ara demanem activitat i justícia, això és, que es castigui com cal i de pressa als representants de l'autoritat que arbitràriament van detenir a persones documentades i no sospitoses i van coaccionar el cos electoral.

I si les autoritats judicials de Puigcerdà i de Girona, el mateix que el govern amb la seva actitud, no donen l'escarment adequat, fent, en canvi, els ulls grossos per haver estat comeses les esmentades arbitrarietats en dia d'eleccions i en protecció d'un candidat addicte al Govern, hauria aquest de parlar clar i ésser franc, perquè el poble s'informés que en temps d'eleccions els drets i deures de la llei electoral i els més sagrats

encara de la Constitució no existien, essent licita tota lluita encara que sigui primitiva i incivilitzada. per tal que no anem els uns pel món romànticament amb la raó i la llei i els altres amb la força més inintelligent, i amb el més arbitrari atropell. — UN TESTIMONI PRESENCIAL DELS SUCESSOS.

Al districte de Cervera

Un altre exemple de la conducta ministerial

Les notícies que ens arriben del districte de Cervera confirmen que l'actuació del govern fou tan indigna com arreu on «lluïtaven» candidats ministerials.

El districte fou materialment envaït pels delegats governatius, als quals acompanyaven nombroses forces de la guàrdia civil, que obeta ordres expressos del ministre de la Governació i el governador civil de Lleyda, en contradicció evident amb les assenyades instruccions de la Direcció general del Cos, ja coneguda dels nostres lectors.

A Cervera foren utilitzats també tots els atropells i totes les coaccions que es cometeren als altres districtes. Tots els esforços, però, del govern no aconseguiren donar al senyor Alonso Martínez la majoria que no tenia. L'única cosa que aconseguiren fou impedir que votessin una gran part dels electors del candidat nacionalista senyor Matheu. Així, en lloc de triomfar per una majoria de tres mil vots, el senyor Matheu ha estat elegit per uns mil els cents vots de majoria.

Ara sembla que els amics del candidat derrotat diuen que, malgrat aquesta votació, el senyor Alonso Martínez serà proclamat diputat. Això significaria que algú intenta repetir a Cervera el que sembla ja una consigna ministerial: la falsificació d'actes.

Esdevé, però, impossible que amb la falsificació d'unes actes pugui escurçar-se l'enorme distància que hi ha en la votació entre el senyor Matheu i el senyor Alonso Martínez.

La conducta del govern

LES eleccions que acaba de presidir el govern de concentració lliberal constitueixen una vergonya i un retrocés a procediments polítics que semblaven ja definitivament bandejats arreu.

A Catalunya, constitueixen, per al govern, una derrota i una ignomínia. Mai cap govern no havia gosat a ofendre tan impudicament el sentit de dignitat del poble.

Sembla mentida que el senyor marquès d'Alhucemas hagi esborrat amb la seva conducta inconcebible de 1923, presidint les eleccions més brutes (és la paraula) que un hom recorda a Espanya, aquella pàgina honrosa de 1918, presidint les eleccions més netes que s'hi han realitzat. Sembla mentida que els reformistes no hagin sabut o no hagin volgut imposar al Govern de concentració de 1923 aquella elemental prova de respecte al sufragi popular que imposaren els nacionalistes catalans al govern de 1918.

Un Ministeri que es diu de concentració lliberal, democràtica i reformista no podia realitzar els atemptats contra la llibertat, la democràcia i la justícia que ha realitzat el govern del senyor Garcia Prieto, amb una inconsciència esfereïdora, amb una imprudència temeraria, amb una absència absoluta de la percepció de la realitat, amb una ignorància increïble del moment europeu, amb una mancança absurda del sentit de la responsabilitat.

Quan el règim parlamentari passa per una crisi universal, agreujada a les terres d'Espanya pel conjunt de causes que agreugen aquí tots els problemes, un govern que es diu lliberal s'entreté a acabar de desprestigijs el Parlament, deshonrant i prostituint les Corts abans de reunir-les, embrutant les fonts de la sobirania, estafant la voluntat del poble, fabricant una majoria artificial, actuant d'esquena a totes les realitats vives, realitzant una obra dissolvent, utilitzant la força pública, que hauria d'ésser garantia de defensa de tots els ciutadans, en instrument protector de totes aquestes disbauxes, complicant l'administració de justícia en aquesta sèrie de malifetes.

La conducta del govern constitueix una obra verament anarquitant, d'eficàcia destructora de la qual esdevé molt més perniciosa que les prèdiques i les propagandes més dissolvents del sindicalisme revolucionari i del comunisme. És una formidable propaganda pel fet de l'acció directa, una terrible lligó pràctica d'anarquia.

A Catalunya no han pogut reeixir sinó fragmentàriament i temporalment les maniobres del govern. Però Catalunya no pot oblidar tot el que ha fet aquí el govern per a ofegar les manifestacions dels sentiments i els ideals dels diversos matisos del catalanisme. Catalunya no pot oblidar que aquest govern ha continuat i ha accentuat en una forma sense precedents aquella hostilitat a la nostra terra que sembla constituir una nota característica de gairebé tots els governs liberals a Espanya. Catalunya no pot oblidar que el govern que li mostra aquesta hostilitat està integrat per tots els matisos del liberalisme dinàstic espanyol.

No podem oblidar-ho i no ho oblidarem.

Un govern que actua d'aquesta manera contra Catalunya no pot esperar dels representants de Catalunya sinó la més merescuda hostilitat. No hi ha possibilitat de cap mena de col·laboració ni concurs amb els que així desconeixen els fets més notoris i els drets més elementals de Catalunya.

El govern ha realitzat tots els atropells i totes les omissions imaginables: en el període pre-eleccional, destituint ajuntaments, nomenant alcaldes de R. O., exercint tota mena de pressions il·lícites; en el període electoral, tractant d'impedir per tots els mitjans il·legals i l'abús de la força, la lliure emissió del sufragi; després de les eleccions, volent falsificar les actes i burlar el vot del poble.

Repetim-ho. Catalunya no ho oblidarà.

La Derrota del Govern a Catalunya

Dels 44 diputats que elegix Catalunya, són:

CATALANISTES:

De la Lliga:

Martínez Domingo
Rahola
Cambó
Morera i Galícia
Batlle
Baró de Güell
Albó
Trias de Bes
Creixell
Miracle
Ràfols
Bertran i Musitu
Rusñol
Ventosa i Calvell
Pla i Deniel
Ventós i Mir
Pla i Carreras
Matheu
Florensa
Aunós
Maristany (G.)
Requesens

D'Acció Catalana:

Rovira i Virgili

De l'Estat Català:

Macià

Republicans nacionalistes:

Albert
Palet i Barba
Marcel·lí Domingo
Companye

Catalanista Independent:

Rodés

REPUBLICANS QUE DEFENSEN SOLUCIONS AUTONÒMISTES DEL PLET CATALÀ:

Lerroux
Nougues

INDEPENDENT:

Palà

CONSERVADORS:

Pournier
Girona

LLIBERALS:

Albino:
Dasca
Serradell
Rius i Rius
Emili Riu
Daniel Riu

Romanonistes:

Plandura
Moret

Garcia-prietista:

Kindelan
Gassetista:
Nicolau

REFORMISTA:

Dagas

Es a dir, dels 44 diputats que elegix la Catalunya estricta, 31 defensen el dret de Catalunya al seu govern propi en una forma o altra. D'aquests 44 diputats que ha elegit Catalunya no en seuran als bancs ministerials sinó 10, la majoria dels quals han obtingut l'acta pels procediments que tothom coneix i constitueixen una veritable ignomínia per al govern.

Generalitat

EL PRESIDENT

A primera hora d'aquesta tarda el senyor Puig i Cadafalch ha rebut els reporters al despatx de la presidència.

Ha dit el President que en les reunions del Consell s'havien despatxat assumptes de tràmit, entre els quals figura l'acord d'un edifici per a escoles a Cardener, a base d'uns donatius dels catalans d'Amèrica, i que s'havia acordat els diputats que havien de presidir la subhasta de les obres del manicomi de Salt i de l'Hospital de Lleyda.

El senyor Mias ha donat compte dels treballs que es realitzen per a la extinció de la llegosta, qual fasca se segueix.

Seguidament, el senyor President ha parlat dels fets que s'han desenrotllat aquests dies a Torroella de Montgrí, manifestant que en facilitarà una nota a la premsa.

Polítics

AL CASINO DE SANS

Les incidències de la darrera lluita electoral en el districte VII, han estat motiu perquè es reunís la nit passada al Casino de Sans el Consell Directiu i Comitè d'Acció Política d'aquesta entitat, acordant-se el nomenament d'una comissió que demanarà ésser rebuda pel president de la Lliga Regionalista, amb el fi d'informar-se completament de la veritat del que se suposa esdevingut en les últimes eleccions i pendre en sa conseqüència la resolució més acomodada a la justícia i a la dignitat de la prestigiosa entitat nacionalista de Sans.

L'ATENEU «DEMOCRÀCIA»

Reunida en sessió pública la Junta Directiva de l'Ateneu «Democràcia» del Districte VII, adherit a la Lliga Regionalista, amb assistència de tots els membres que la componen i nombrosos concurs de socis, va acordar-se per unanimitat:

I. — Haver vist amb satisfacció la carta que publica la premsa per la qual la C. d'A. P. de la Lliga Regionalista desautoritza el regidor En Josep Tomàs Boix, per la conducta seguida en les passades eleccions legislatives.

II. — Tenint en compte que queda expressat en l'extrem anterior i després d'acurada deliberació, també per unanimitat va acordar-se donar temporalment de baixa de la llista de socis el senyor Tomàs Boix i deixar-lo en suspens del seu càrrec d'individu de la Comissió d'Acció Política de l'Ateneu «Democràcia», fins a la ratificació de l'acord per la Junta general.

III. — Donar de baixa, amb el mateix caràcter de temporal, de la llista de socis, a En Josep Tomàs Píera, per haver seguit la mateixa conducta que el seu senyor pare en la darrera lluita electoral.

IV. — Que l'Ateneu «Democràcia» refusa tot allò que no sigui la més pura manifestació del sufragi de la qual cosa ha estat i serà zelós pal·ladi.

V. — Ratificar l'adhesió a la Lliga Regionalista per haver estat la iniciadora de la dignificació del sufragi a Catalunya, la qual dignificació ha mantingut sempre amb total escrupolositat; i perquè representa completament aquell ideal d'intre el qual l'Ateneu Democràcia actua en el nacionalisme català.

VI. — Fer públics els anteriors acords.

ELS NACIONALISTES DE MATARÓ

Amb motiu de la darrera campanya electoral en el districte de Mataró, on lluita N'Antoni Marfà i Serra com a nacionalista independent — apoiat per diversos elements de Mataró — s'ha operat en aquest districte un fort corrent d'opinió a favor dels ideals nacionalistes que per diverses circumstàncies feia temps que no lluitaven. Els 850 vots que a la ciutat de Mataró obtingué el candidat nacionalista senyor Marfà, han estat un esperó perquè s'unissin tots els elements nacionalistes de la ciutat, i és quasi segur que es fusionaran ben aviat totes les entitats catalanistes de Mataró per a portar una sola organització sota una mateixa direcció, que assumirà el que serà Centre Nacionalista de Mataró.

D'arreu del districte es reben noves d'adhesió a aquestes noves orientacions i els 2.000 vots que ha obtingut avui en el districte la candidatura nacionalista seran auguri de triomfs venidors que es perem d'una comarca tan catalana.

UN DERROTAT

Amb l'express de Madrid ha arribat procedent de Galícia l'ex-diputat per Barcelona Emili Iglesias.

On eren els pistolers?

Ha estat molt comentada la coincidència que des del dia abans de les eleccions s'ha notat un parèntesi en la sèrie dels crims del terrorisme.

Aquest parèntesi coincideix amb la presència en alguns districtes de pistolers que actuaven a favor dels candidats ministerials.

Si aquestes coincidències i aquestes versions es confirmessin, quedaria explicat per què no acabem els atemptats terroristes a Barcelona, cosa verament inconcebible quan entre «Solidaridad Obrera» i «Unión Obrera» estan publicant els noms de tots els pistolers d'una i altra banda, sense que ni l'autoritat governativa, ni la policia ni l'administració de justícia tingui res a dir.

Les Idees i les Imatges

UNA ANTOLOGIA DE NEGRES ROSSOS

En el volum — «Les Cinq Continents», anthologie mondiale de poésies contemporaines (1) — que acabem de fullejar, ens trobem amb sis petites mostres de poesia «negre», a les darreres pàgines del recull.

Val a dir que no són aquestes les úniques composicions «negres» de l'antologia mundial en qüestió.

Lleuat de qualques excepcions, ja sigui pels estils propis dels autors es-collits — i que M. Ivan Goll, el col·lector, ens perdoni — ja sigui per efecte de les traduccions — i que els senyors traductors ens perdonin — tot el llibre, gairebé, ens apar un veritable llibre de poesia «negre».

Els autors més rossos que integren «Les Cinq Continents», no són pas, eertament, gosiem dir, els menys «negres»...

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Ivan Goll: «Les Cinq Continents», Edit. La Renaissance du Livre, 78, Boulevard Saint-Michel, París, 1923.

Dietari històric

2 maig de 1640

ES DERROTAT A RIUDARENES EL TERÇ CASTELLA D'EN MOLES

Estem en dies en què els soldats de la Corona d'Espanya que combatien el rei de França, viuen sobre la nostra terra com a veritables conqueridors. El sacrifici de Catalunya és pagat, en contràfuit, per allotjaments i ruïnes, quan no per revoltes i venjances.

La soldadesca castellana i napolitana feien estralls en les hortes amb menyspreu de la vida dels pagesos a tot tol de malpagats, i com recorda la cançó de l'època:

A presència dels seus pares
deshonraven les donzelles.
En daven compte al virrei
dels mals que els soldats feien.

«Licència els he donat jo:
molta, més se'n poden pendre».

Escolat la ira popular. En Lleonorà Molas s'encaminà a Santa Coloma de Farnès amb propòsit de destruir la vila, comandant els napolitans, al mateix temps que en Joan d'Arce sortia de Girona amb el terç castellà, en total 4.000 homes. Per força s'allotjà el terç d'en Molas, i en veure que els habitants deixaven llurs cases per acollir-se a l'església, En Monredon, manà que es cremessin els estalges abandonats. Revolats els habitants, contestaren a l'agressió amb mà armada, cremant a En Monredon en la mateixa casa on s'estajava.

La revolta s'abrandà. Esdevingué, ren els fets de Riudarenes i a poc a poc les tropes realistes s'encaminaren fugitives cap a la costa. Sortiren de Caldes de Malavella cap a Sant Feliu de Guíxols, i allí prop de Blanes, reberen tal escomesa, que hagueren de refugiar-se a aquella vila els que sobrevisqueren a la derrota.

Influït alzó en la decisió del virrei comte de Santa Coloma, d'emprisonar a Tamarit, Vergós i Serra, i Barcelona venjà l'afront amb els fets que precediren el famós «Corpus de Sang».

ESPIGOLAIRE

Conferències

La primera de les conferències donades per l'eminent químic biòleg francès Mr. Gabriel Bertrand en la sala de conferències de l'Institut de Química Aplicada, a la tarda d'ahir, va tenir el més falaguer exit.

Ahir, a les deu de la vetlla, el doctor Alfred Tienies, ex-director del Satoral Fisiatru de Cassel (Alemanya) donarà a l'Ateneu Barcelonès una conferència sobre el tema: «Quelcom referent als trastorns en el desplaçament, deguts a afeccions oto-rino-laringees, i la seva profilaxi i tractament sense intervenció quirúrgica».

Els diputats d'Acció Catalana tornen a la Mancomunitat

A primera hora d'aquesta tarda han estat a visitar el President de la Mancomunitat, els diputats senyors Bofill i Matas, Vidal de Llobatera, Picart, Massó i Llorens, Geli i Bassols, els quals han facilitat als reporters la següent nota de l'esmentada visita.

«Vist el resultat de les eleccions celebrades diumenge a Barcelona, reiem arribat al moment d'haver-nos reintegrat a l'exercici dels nostres càrrecs de diputats, ja que la llista popular acaba de demostrar la acusació de falta d'ètica política, que havia motivat la nostra relata, era absolutament gratuïta, diada a nosaltres, i, també, que hi ha un cos d'electors amb matís pro-francès el que d'ara endavant representem a la Mancomunitat, constituint, per tant, un sector definit».

A fer-ho saber a l'excel·lentíssim senyor President de la Mancomunitat de Catalunya, plau als diputats ad-

dictes a Acció Catalana de saludar la Presidència, per nosaltres suprema autoritat política de Catalunya, el Consell Permanent i l'Assemblea de Mancomunitat, i de dir a l'excel·lentíssim senyor President que esperem trobar en ell i en tots els senyors Consellers i Diputats, ultra la cordialitat que sempre ens han demostrat, la consideració que mereix la inequívoca representació popular que, en donar-nos una confiança superior als nostres mereixements i al nombre d'actes que ostentem, ve a enrobustir, en bé de Catalunya, el prestigi democràtic de la Mancomunitat.

Per la seva part, el senyor Puig i Cadafalch, en rebre els periodistes, ha dit que havia rebut l'esmentada visita, canviant amb els dits diputats paraules ben afectuoses.

Es requísit indispensable que les notes que ens siguin trameses per a la publicació vinguin redactades en català i amb conclusió periodística.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

DE LA PRESIDENCIA

Madrid, 2, tarda. El cap del Govern no ha rebut avui els periodistes. Ha encarregat al subsecretari de la Presidència que els digués que hi havia cap novetat. S'han rebut notícies de Sant Sebastià donant compte que els Reis han arribat a un quart de dotze. Allí han visitat l'ex-emperadriu Zita, esmorçant amb ella. A un quart de quatre sortiran cap a Hendaya, amb l'objecte de pendre el tren belga i continuar el seu viatge a Brussel·les.

DE GOVERNACIO

El ministre de la Governació ha parlat avui de les eleccions a la «provincia» d'Orense, manifestant que es continuaven rebent les falsificacions d'actes electorals. La policia, previ manament judicial, entrà en diverses cases del districte de Rivadavia, trobant a les dites cases actes en blanc, signades pel president, interventors i apoderats. També van trobar segells de segells. S'ha designat un magistrat de l'Audència d'Orense, com a jutge especial, per a depurar responsabilitats.

ELS PARES DELS SOLDATS

Una nombrosa comissió de pares de soldats dels reemplaços de 1920 i 1921 ha estat avui a la Presidència, remetent al subsecretari un missatge en el qual demanen l'immediat lliçament d'aquells. El senyor Barroso ha ofert remetre el document al president.

UN PREMI

Aquest matí, al ministeri de la Guerra s'ha celebrat amb gran solennitat l'acte de remetre el premi Dacoz al capità d'artilleria senyor Buzon, cap dels tallers d'acer de la fabrica de Trubia. La cerimònia s'ha celebrat a la sala d'ajudants, assistint el general cap de la secció, senyor Hernández, i tots els caps i oficials francs de servei, vestint uniforme de gala. Ha explicat el general Hernández la significació del premi que s'atorga per quinquennis i que fou establert pel vescomte de Parque.

El premi consisteix en un sabre d'honor i 500 pessetes. Ha dit que el senyor Buzon havia donat mostres d'un excepcional talent durant la seva carrera al davant dels tallers i dels obrers de la fabrica, i dels seus invents de certes alineacions de metalls per a canons i projectils.

Ha relatat un fet pintoresc en que el capità, per mitjà d'encenalls d'acer, aconseguí reconstruir torpedus per a la marina de guerra, superiors en resistència als de fabricació estrangera.

El ministre de la Guerra ha pronunciat un eloqüent discurs dient que Dacoz i Velarde, amb llur valentia, aconseguíren la independència de la industria militar, no sotmesa a l'estranger.

En paràgrafs de gran eloqüència ha dit que es dedica a la reorganització de l'exèrcit amb el propòsit ferm de no crear un sol regiment sense el material necessari per a evitar la repetició de doloroses sorpreses.

Ha contestat el capità Buzon amb un bell discurs d'agraïment.

Després, el senyor Alcalá Zamora ha penjat el sabre d'honor al capità Buzon, desfilant tots els assistents a felicitar el ministre pel seu discurs.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica: Del ministeri d'Estat. — Anunciant que els governs d'Espanya i Alemanya han convingut en prorrogar fins a les dotze de la nit del dia 30 de juny pròxim, el «modus vivendi» que regula les relacions comercials entre ambdós països.

D'Instrucció pública. — Anunciant al torn d'oposició la provisió de la càtedra de Zoografia d'articulat, vacant a la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona.

RECEPCIO ACADEMICA

Dimenge vinent celebrarà sessió pública la Reial Acadèmia de Medicina, per a donar possessió d'una

placa de número al doctor don Vicente Jimeno Rodríguez Jaen, el qual llegirà un discurs sobre el tema «Quelcom de cirurgia estètica de la pell».

En nom de la corporació contestarà al replendari el director don Angel Pulido.

CONSELL DE GUERRA

Madrid, 2, 4'15 tarda. Demà es reunirà, a les deu, a les presons militars, un Consell de guerra de plaça per a jutjar un tinent d'invalids per delictes comuns.

EL 2 DE MAIG

Aquest matí, al toc de diània, la bateria d'artilleria ha començat a fer salves en commemoració de la festivitat del 2 de maig.

Des de les vuit a les dotze s'han celebrat misses a un altar instal·lat a la Plaça de la Llibertat. En la missa de les dotze ha oficiat el bisbe de Madrid, assistint el capità general de la regió, les autoritats civils i militars, representacions de corporacions i entitats i cossos de la guarnició.

Davant del monument han format, amb el batalló de milicians, un destacament de cada un dels cossos de la guarnició, amb bandera i música.

També han assistit els alumnes dels Col·legis de Sant Ildefonso, Asil de la Paloma, els nois de les Escoles Aguirre i la Banda municipal.

Després de la missa s'ha cantat una solemne absolta i després s'han fet les descàrregues d'ordenança. Finalment, davant immensa gentada, les forces han desfilat en columna d'honor davant del monument.

També s'ha festejat el 2 de maig al cementiri de la Moncloa, on foren enterrats alguns heroics.

Ha tributat honors militars un piquet de milicians.

LA CAMBRA DE LA INDUSTRIA

Per malaltia de don Antoni G. Vallejo ha presidit don Josep Maria Miranda la darrera sessió celebrada per la Cambra Oficial de la Industria de Madrid.

Entre els assumptes aprovats figura la designació per la Mesa de representants en el Jurat d'Utilitats per a fixar el capital amb que han d'operar les societats estrangeres.

Es donà per assabentat el ple de l'acord de convocar d'una Assembla de Cambres de Comerç, Industria i Navegació el juny pròxim a Valldolid.

Va recaure acord en el sentit que la Cambra acudeixi a la Conferència de l'Edificació convocada pel ministeri del Treball i que presenti informe sobre els remes del qüestionari.

Es va fer constar en acta el sentiment causat a la Cambra per la mort del funcionari d'aquesta entitat don Eduard Roson.

ORIM

En la matinalada d'avui ha estat trobat al carrer de Pontevadera, estès a terra, un obrer, d'ofici estucador, anomenat Benet Fernández Hidalgo, de 25 anys, amb una punyalada al pit. Conduït a la casa de socors, els metges han qualificat la ferida de greuíssima.

Ha estat conduït a l'Hospital de la Princesa, on no ha pogut prestar declaració.

La policia s'ha assabentat que va estar abir vespre amb alguns artífers a una taverna del carrer de Blasco de Garay, on van beure amb excés i discutiren animadament de qüestions obreres, deduint-se de la seva conversa que havia assistit a la manifestació.

En tancar l'establiment sortiren junts al carrer, ignorant-se el que va passar després, ni qui fou l'agressor.

EL TRIBUNAL D'ACTES

Estan ja designats els magistrats del Tribunal Suprem que han de formar el Tribunal d'Actes.

Presideix el Tribunal d'Actes el que ho és més antic de Sala, senyor Ornos.

NOTES DE MELILLA

Melilla, 2, 5'15 tarda. Melilla. — Els coronels senyors Ros i Arroyo seran portats avui a Xafarines, on compliran la condemna imposada pel Consell Suprem de Guerra i Marina.

S'han rebut notícies a la plaça dient que les harkas d'Amar-Hamida i Abd-el-Malek han infligit una derrota a les harkas d'Abd-el-Krim, prenent-li bastant material.

L'Alt Comissari, senyor Silveira, i El Riffi tornaran a aquesta plaça procedents de Tetuan demà.

DEFENSA DEL CONTRIBUENT

Saragossa. — Ha celebrat sessió la Junta Central de Defensa del Contribuent, acordant-se convocar una nova reunió per a l'estudi de les disposicions dictades pel Govern, suavitant els procediments per al cobrament de les multes de l'impost d'utilitats.

Acordaren també oposar-se a la importació de blat estranger i apolar la comunicació tramesa per la Cambra de Comerç al Govern respecte la importació del sucre.

LES FESTES DE BILBAO

Bilbao. — El president de la Societat «El Sitio», don Joan Ulpiano, estigué a l'Ajuntament, canviant impressions amb l'alcalde, posant-se d'acord amb aquest sobre els actes organitzats per avui.

El senyor Arancibia ha disposat que se celebrin algunes misses a l'església de Jaume, en sufragi de tots els morts de la guerra civil.

L'alcalde va rebre un ofici del governador militar donant-li compte d'haver-se disposat que aquest any no pugin les representacions militars a Baiona, i que les forces es limitaran a rebre honors a l'Ajuntament.

Se sap que l'alcalde, governadors civil i militar i el president de la Diputació tenen el propòsit de no acudir a la manifestació, en vista del caràcter polític i laic que representa la de l'any actual.

UNA BANDERA

Saragossa. — Al poble de Lucen s'ha efectuat la benedicció de la bandera que l'Ajuntament regala a la guàrdia civil.

L'acte revestí gran solennitat.

SOCIALISTES I COMUNISTES

Bilbao. — A la Plaça de Canteras s'originà una col·lisió entre dos bans de socialistes i comunistes.

En acudir la força pública recollí cinc ferits, els quals foren portats a la casa de socors. Sanomenen Daniel Zugasti, socialista; Eugeni Goyneche, socialista; Esteve Camin, comunista; Juli Saez, socialista, i Josep Menéndez, comunista.

Tots presenten ferides d'arma de foc, a excepció del darrer que té la ferida d'arma blanca.

La policia aconseguí agafar alguns dels reunits que prengueren part en la lluita, anomenats Manuel Molina, Angel Nonil, Juli Estela i Josep Llores.

La causa de la col·lisió sembla la següent:

A la tarda anava el socialista Paul Gómez acompanyat de la seva promesa, quan va notar que era objecte de burla pel comunista Molina.

Al vespre es van trobar al bar Canteras i en demanar explicacions l'ofes esdevingué la baralla entre ambdós, essent apolats per individus d'un i altre partit dels que es trobaven a l'establiment, originant-se la lluita.

EL TENOR FLETA

Vigo. — Ha ancorat en aquest port procedent de Londres el vapor «Andes», en el qual viatja el tenor espanyol Miquel Fleta, que es dirigeix a Amèrica per a cantar al Teatre Colom de Buenos Aires i al Metropolita de Nova York.

Acompanyen el tenor Fleta la seva muller i el professor de piano. Com a comit a Espanya, el senyor Fleta ha cantat al port la jota de «La Dolores» i altres obres.

Quan torni a Europa cantarà al Pilar de Saragossa, una salve que està composant el mestre Luna, i, després, marxarà a Milà per a cantar a la Scala i a la tardor anirà a Osea, on descansarà fins la pròxima campanya del Reial de Madrid.

EN ROMANONES

Madrid, 2, 6'15 tarda. El comte de Romanones ha marxat aquest matí a la seva finca de Robledo, on tornarà divendres.

EL VIATGE REGI

Sant Sebastià. — Aquest matí han arribat en tren especial de passada cap a Bèlgica, en viatge oficial, els reis don Alfons i donya Victòria, el ministre d'Estat i el següent reial. Des de Zumaya acompanyaven als sobirans el governador civil de la província i una comissió de la Dipu-

tació provincial que havien anat al dit lloc a esperar-los.

A Sant Sebastià han estat rebuts a l'estació per les autoritats, element oficial i nodrises representacions de entitats de la població i comissions dels cossos de la guarnició.

Després de les salutacions de rubrica, els sobirans s'han dirigit a l'hotel, on s'estatgen durant la seva breu estada en aquesta població.

Poc després han sortit per a fer una visita a l'ex-emperadriu Zita i els seus fills.

La Reina ha tornat de seguida a l'hotel i el monarca ha donat un passeig per la població.

A la una de la tarda s'ha celebrat a l'hotel on s'estatgen els sobirans un esmorzar al qual han assistit l'ex-emperadriu ita, el senyor Alba, les autoritats i següent reial.

A les dues de la tarda els Reis i acompanyament han seguit el viatge a la frontera, on pendran el tren belga que els conduirà directament a Brussel·les.

ACCIDENT FERROVIARI

Còrdova. — El tren en el qual es dirigia a Penyarroya l'ambaixador francès, descarril·la entre les estacions d'Almarchon i Zujar.

L'ambaixador, M. de Franco, resultat il·les i vingué a aquesta població en automòbil, sortint després en tren cap a Madrid.

EL GENERAL PERALTA

Badajoz. — Procedent d'Àfrica, on estava instruint diligències sobre la qüestió de les responsabilitats, ha arribat a aquesta capital el general de brigada senyor Martínez Peralta, essent rebut a l'estació per tots els caps i oficials francs de servei.

El general Martínez Peralta fou objecte d'una calorosa manifestació de simpatia per part dels elements militars congregats a l'estació. Immediatament s'ha fet càrrec del Govern militar.

ESTRANGER

La via aèria

Algèria - França

Argel, 2. — El Consell general d'Algèria ha acordat crear, des del quinze de juny pròxim, una línia aèria des d'Argel a Tolosa i Marsella, per via Palma de Mallorca, Barcelona i Perpinyà.

S'efectuaron dos viatges setmanals, però des del primer de gener de 1924, els viatges seran diaris. —Havas.

El Congrés d'Higiene de París

Rio Janeiro, 2. — Han estat nomenats d'Helegos del Brasil per al Congrés d'Higiene de París i l'Exposició Pasteur, els doctors Carles Chagas, Eduard Rattalo, Gustau Reibel, E. Bargeoda, Enric Villalta i com a secretari general Carles Cruells. —Havas.

La concentració turca a la frontera de Siria

Constantinoble, 2. — L'encarregat de Negocis de França en aquesta capital ha celebrat amb el representant del Govern d'Angora senyor Adnan bel una desinguda conferència, motivada per la concentració de forces turques a la frontera de Siria. —Havas.

El príncep de Gales al Soma

Lille, 2. — El príncep de Gales ha visitat els camps de batalla del Somme. —Havas.

La Conferència de Lausana

París, 2. — Segons el corresponent del «Matin» a Lausana, el general Pellé s'entrevistà ahir amb Ismet Baixa, ocupant-se dels maneigs que fan determinats emissaris alemanys que cerquen per tots els mitjans tornar a entrar en possessió de la zona d'influència econòmica alemanya d'Anatòlia, creant-se serioses dificultats a França a l'Orient. —Havas.

París, 2. — El corresponent del «Matin» de Lausana anuncia que Ismet Baixa ha assegurat al general Pellé que les tropes turques concentrades a la frontera de Siria seran retirades. El general Pellé i el representant americà abordaren oficiosament la qüestió de la concessió Chester. Els punts de vista americans i fran-

ces no semblen dissenyar en llurs fons, preveient-se que els drets legítims d'ambdues parts seran respectats. —Havas.

Els industrials alemanys

Londres, 2. — El «Times» diu que el Comitè executiu del grup parlamentari de la industria, ha tramès a Berlín una delegació composta de dos representants seus, per a discutir la situació econòmica del Reich amb els industrials alemanys. —Havas.

El general Le Rond a Bucarest

Bucarest, 2. — Procedent de Kichinev ha arribat el general Le Rond. El Parlament ha reprès el període de sessions que durarà fins al primer de juny. —Havas.

L'Exposició de Torí

Roma, 2. — El Govern italià ha fet públic el seu desig d'invitar els inventors i productors espanyols a l'Exposició que es celebrarà a Torí, a partir en compte les aventatges que hauran de derivar-se de la valoració mútua dels invents i productes d'ambdós països.

Sota el patronat del president Mussolini i els auspicis de la Lliga internacional d'inventors, del Municipi i de la Cambra de Comerç de Torí i associacions industrials i comercials, es celebrarà en la dita ciutat durant els dies 8 al 30 de setembre pròxim una Exposició internacional d'inventos i progressos industrials que contribuirà poderosament al desenvolupament científic, tècnic i econòmic d'Itàlia. —Havas.

BARCELONA

Enterrament

Aquesta tarda s'ha efectuat l'enterrament de Josep M. Foix, mort a trets el dissabte al carrer dels Tallers.

Els vaguistes del Metropolita

S'han reunit els vaguistes del Metropolita que estan en la setmana novena de la vaga.

Com que no hi ha manera de trobar solució, s'ha acordat continuar en la mateixa actitud.

S'ha acordat que els obrers del Transversal paguin una quota per ajudar els vaguistes.

El nombre d'aquests disminueix però molts han cercat feina en altres llocs.

Una diligència

A la presó s'ha efectuat una diligència de reconeixement en roda de presons, per part d'alguns testimonis presencials de l'assassinat del «Noi del Sucre».

Es tractava de veure si era reconegut Innocenci Feced, que està pres i processat per aquell fet.

Sembla que cap dels dits testimonis l'ha reconegut.

De Societat

Per una heugera malaltia del pare de Quadras se suspengueren les nocies anunciades del seu fill Josep Maria amb la senyoreta Na Montserrat de Caralt.

Ara, tot just refet de la seva malaltia, s'ha anunciat la solennitat per divendres vinent, al Reial Santuari de Nostra Dona de la Bonanova, benint la unió matrimonial el reverend P. Miquel d'Esplugues, caputxi.

BIBLIOTECA CATALANA

El camí errat

Novel·la de Josep Lleonart

Clamor de viatge; de família
Karlsruhe - Barcelona
Conflictes d'amor
Joventut

EDITORIAL CATALAN
i principals llibreries

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

EL CREU DEL COTO

La Catalana Agrícola Cotonera, societat dedicada al foment del conreu del cotó, ha expedit el següent telegrama:

«Major Major Palau. — Madrid. — Preguem se serveixi transmetre a S. M. el nostre agrament per l'honor dispensat viatge Sevilla visitant fabrica despesat cotó. Delegat d'aquesta Societat, senyor Oliveri, ens comunica fagadors oferiments decidida ajuda foment conreu cotó pronunciat per S. M. i que conforten l'ènim per a seguir actuació ens hem imposat per a impulsar riquesa pàtria a major glòria nostre Rei. — Per la Catalana Agrícola Cotonera S. A., Francesc Sans, president. — Pau Roldán, secretari.»

MERCAT DE GIRONA

Girona, 28 d'abril de 1922.

Blat, de 49 a 50 pessetes els 100 quilos.
Mestall, a 37 pessetes els 100 quilos.
Ordi, a 150 pessetes els 100 quilos.
Civada, a 36 pessetes els 100 quilos.
Moreno, a 35 pessetes els 100 quilos.
Fesols, de 47 a 85 pessetes els 100 quilos; fesols menuts, a 108.
Fruites, de 120 a 170 pessetes els 100 quilos.
Faves, a 56 pessetes els 100 quilos.
Cigrons, de 85 a 150 pessetes els 100 quilos.
Farina de blat, de 6250 a 65 pessetes els 100 quilos.
Llana blanca, a 200 pessetes els 100 quilos; llana negra, a 180.
Arròs, de 58 a 59 pessetes els 100 quilos.
Garrofes, de 21 a 22 pessetes els 100 quilos.
Palla, de 15 a 16 pessetes els 100 quilos.
Patates, de 52 a 60 pessetes els 100 quilos.
Olls, de 200 a 210 pessetes els 100 quilos.
Vins, de 40 a 45 pessetes els 100 quilos.
Formages, de 5 a 10 pessetes el quilo.
Carbó vegetal, de 2250 a 25 pessetes els 100 quilos.
Sucre, de 160 a 275 pessetes el quilo.
Mill, a 52 pessetes els 100 quilos.
Paris, a 56 pessetes els 100 quilos.
Avallanes, de 52 a 60 pessetes els 100 quilos.

Barcelona, 1 de maig de 1922

BORSA DE BARCELONA

2 de maig de 1922

COTITZACIO UNICA DEL COL·LEGI D'AGENTS DE CANVI I BORSA I EL MERCAT LLIURE DE VALORS

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords a 73'40 i a 73'45, d'Alacants a 73'20, Orenses a 16'55 i a 16'30, Colonials a 68'15 i a 68'00, Autòmibus de 121'00 a 121'25 i a 121'00, Algües a 126'00 i a 126'15, i Transversal a 180'50.

A la tarda, s'obre primerament d'Orenses a 17'70, pugen a 18'10 i tanquen a 17'85; de Nords es fa de 73'40 a 73'45 i a 73'30, d'Alacants a 73'15 i a 73'10, Colonials de 68'15 a 68'00 i a 68'50, Algües a 126'00, i Transversal a 180'75 i a 181'00.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa solament de Filipines a 220'00, i Autòmibus a 121'00.

DIFERENCIES DE LES OPERACIONS A TERME

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a l'aquest matí, no hi ha variació d'Autòmibus.
De la del matí, a la de les quatre de la tarda d'ahir, es baixa 0'05 de Nords, 0'10 d'Alacants i 0'15 d'Algües, i es puja 0'35 d'Orenses i 0'50 de Transversal.

COTITZACIO DE MONEDAS ESTRANGERES

Francs, 44'10; suïssos, 118'45; belgues, 38'10; lliures, 30'39; liras, 32'20; dolars, 6'54; marcs, 0'025, i ocores, 0'015.

Orquestra Pau Casals

Concerts de primavera

Proseguint, amb més entusiasme que mai, en la seva meritíssima activitat, la notabilíssima orquestra que de saís tan admirable dirigeix el nostre eminent artista En Pau Casals, es prepara per a començar dintre breus dies la seva «sèrie sisena» de concerts que tindran lloc aquesta vegada en el Gran Teatre del Liceu els dies 8, 15, 19 i 23 de maig, a la nit.

El repertori de les obres que constituiran els programes d'aquestes quatre audicions simfòniques és escolidísim i revesteix un veritable interès musical, ja que hi figuren les obres següents:

Bach: «Suite» en re, per a instrument d'arc.

Beethoven: «Leonora», obertura número 3. «Fidelio», obertura. «Sinfonia Simfonia», en fa. «Concert» en sol, per a piano i orquestra.

Mendelssohn: «La gruta de Fingal», obertura.

Wagner: «Tannhäuser», obertura. «Lohengrin», preludi de l'acte primer. «Tristany i Isolda», preludi i final de l'obra. «Idil de Sigfrid», poema simfònic.

Brahms: «Tercera Sinfonia» en fa. «Dvorsk: «Sinfonia núm 5» (Dita «Del nou món»).

R. Strauss: «Don Joan», poema simfònic.

Darius i Chloé, poema coreogràfic.

Pahissa: «Obertura», sobre un tema popular català.

Primeres audicions:

Bocherini: «Concert» en el bany, per a violoncel i orquestra.

Mozart: «Serenata», suite.

Goldmark: «Samson», poema simfònic.

Debussy: «La capsa de joguines», poema coreogràfic.

Collaborarà en aquestes audicions la famosa pianista anglesa Fanny Davies, la qual actuarà per primera vegada a Barcelona, i accedint als insistents precs de la Junta de Propietaris i de l'empresa del Gran Teatre del Liceu, donarà també una audició de violoncel el Mre. Pau Casals, executant el magnífic «Concert de Bach» i encarregant-se de la direcció de l'orquestra el professor de violí que n'es concert N'Enric Casals.

Com en les sèries de concerts anteriors, ha estat contractat per a solista de trompa de l'orquestra el notabilíssim professor del Teatre de l'Opera de Berlín, En Willem Valkenier.

El Mre. Pau Casals, el famós violoncelista català, sens ha revelat, cada vegada amb més puixança, en les sèries anteriors de concerts donats per la seva orquestra, com un expertíssim i personalíssim director qui ha dotat Barcelona d'una orquestra verament admirable.

El públic dels seus fervents admiradors com a director d'orquestra el constitueix el nucli més selecte dels nostres bons filarmònics i aquest públic esdevé cada dia més nombros, més convengut i més entusiasta.

Sabem que tot just obert l'abonament a les quatre audicions simfòniques anunciades per l'Orquestra Pau Casals, és ja nombrosa la llista dels abonats en la qual figuren les famílies més distingides de la nostra alta societat.

L'esforç abnegat i exemplaríssim del Mre. Casals mereix certament una generosa cooperació de tota la nostra ciutat que pot i deu sentir-se del tot orgullosa de poder posseir un tant valuós i formidable element

de cultura musical i artística com és l'Orquestra Pau Casals, que pot posar-se al costat, sense desmerit, de les millors orquestres d'Europa i Amèrica.

Augurem i desitgem a l'Orquestra Pau Casals el més complet i talaguer dels èxits en aquesta represa de la seva notabilíssima tasca.

Musicals

L'ORFEO MONTSERRAT AL MONTSERRAT

Una de les notes més simpàtiques del segon Romiatge al Montserrat organitzat per l'Orfèu Montserrat del Centre Moral Instructiu de Gràcia, pels dies 5, 6, 7, de maig serà sens dubte, l'acte de germanor que es portarà a cap d'acord amb l'Orfèu Montserrat d'Olesa.

Al cim de la Santa muntanya, s'agelleran aquests dos orfions, el llac, d'amistat que tan venturosament els uneix tenint ambdós un gran interès en fer ressaltar aquesta prova d'amor, entre catalans, precisament en aquests temps que lodi entre germans nostres, té tan commoguda nostra estimada Pàtria.

Es van rebent moltes inscripcions passant ja de quatre cents els inscrits.

ELS CONCERTS POPULARS DE L'ORFEO GRACIENC

Diuenge, al matí, l'Orfèu Gracienc donarà al Teatre Eldorado l'últim concert de la present sèrie que amb tant d'èxit va celebrant a l'esmentat teatre.

Collaborarà en l'esmentat concert la notable còpia «Barcelona», estrenant la sardana «Daiers», original del jove compositor En Joaquim Serra, fill del celebrat músic de Perelada, En Josep Serra. L'Orfèu Gracienc estrenarà l'«Himne Català», lletra i música de l'eximí artista Apelles Mestres. Les composicions musicals del qual tan aplaudides han estat pel nostre públic, també es donarà la primera audició de «La Font de l'Albera», la inspirada sardana de l'obra lírica del mateix títol, que fou estrenada l'estiu passat a Ceret i que valgué tants èxits a l'eminent compositor Enric Morera.

L'Orfèu Gracienc ha organitzat per al proper diuenge, a la tarda, i per ésser celebrat en son propi Casal, un interessantíssim concert a dos pianos, a càrrec dels distingits professors Na Genoveva Lluch i En Joan Molinari. En aquest concert, que és dedicat als socis de l'esmentat Orfèu, hi haurà un suggestiu programa constituït per obres dels eminents músics Clementi, Grieg, Schuman i Saint-Saens, i unes transcripcions d'obres d'En Bartholoni i Albéniz, fets pel concertista senyor Molinari, i que es donaran en primera audició. Del músic Bartholoni, de nacionalitat suïssa, tenim les millors notícies de la celebritat que adquireixen les seves obres arreu on són donades a conèixer.

Per l'ensenyament català

Es recorda als que vulguin pendre part n el X Concurs Nacional d'Història de Catalunya i I de Geografia de Catalunya, que el dissabte, dia 5, acaba el termini d'inscripció i de presentació de treballs.

A les oficines de la Protectora s'han rebut amb desti al dit Concurs donatius en metalle dels senyors J. Grant i Sala i Joan Quer i Güell.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIO TELEGRAFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.38	00.00	15.28	00.00		00.00
Futurs:						
Maig	14.50	14.48	14.61	00.00		14.49
Juliol	14.30	14.28	14.35	00.00		14.26
Octubre	13.13	13.15	13.15	00.00		13.11
Gener	12.63	N.	12.64	00.00		12.59
Març	12.45	N.	12.49	00.00		12.46

Alexandria	Juny	Octubre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	29.85	28.70	Maig	16.05	00.00	15.95
			Nbre.	16.75	00.00	16.70
Sekellaridis	32.05	34.45				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	27.85	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Maig	27.05	27.67	27.77	00.00
Juliol	26.40	26.45	26.53	00.00
Octubre	23.88	23.98	24.07	00.00
Desembre	23.43	23.55	23.65	00.00
Gener	23.20	23.25	23.35	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	27.00	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Maig	26.70	00.00	00.00	00.00
Juliol	26.22	26.40	00.00	00.00
Octubre	23.40	23.52	00.00	00.00
Desembre	22.98	00.00	00.00	00.00
Gener	22.86	00.00	00.00	00.00

Exposició Internacional del Moble

El Comitè Executiu de l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors ha rebut nombroses peticions de fotograf i artistes desitjoses de pendre part respectivament al concurs de fotografies convocat pel dit Comitè i a aportar llurs projectes de mobiliari o decoració a la secció especial que a l'efecte figurarà en aquest certamen, en quals peticions s'interessa una prorroga en el termini de presentació dels dits treballs que segons les corresponents convocatòries terminava el dia primer del corrent.

El Comitè, desitjant complaure en el possible aquestes peticions ha decidit intensificar els treballs que respecte al particular l'incumbeixen tals com estudi d'admissió, instal·lació, nomenament i actuació del Jurat, etcètera, en el terme mínim de vuit dies, i per tant tenint en compte que l'Exposició s'inaugurarà el dia 19 del corrent, ha acordat prorrogar l'esmentat termini de presentació de treballs fins el dia 10 d'aquest mes a la una en punt de la tarda.

Pomells de Joventut

A l'església de Santa Anna, tingué lloc el passat divendres, diada de Nostra Dona de Montserrat, la festa que en honor a la seva excel·lent Patrona, feren els Pomells de Joventut.

Damisc els pomellistes començaren la religiosa festa cantant Goigs dels Pomells. Tot seguit el doctor Albert Bonet, prevere, professor auxiliar d'aquesta Universitat i conseller dels Pomells de Sant Felip del Llobregat, amb molta eloqüència féu l'aplauditment de les glòries de la Reina de Catalunya.

Es prengué comiat de la Verge amb els cants del Vnoli i de la Salve Gregoriana, prenent-hi part, amb molt de fervor, la totalitat dels pomellistes.

S'organitzà després el besaman, el qual durà per espai de trenta minuts, donant un bell conjunt les caputxetes blanques de les pomellistes.

Cal fer remarcar també l'assistència de nombrosíssims joves pomellistes. Hi assistiren també, entre altres membres del Directori, el president i secretari del mateix, senyors Folch i Torres i Serra i Ustrell, respectivament.

CINEMA

Demà, dijous, tindrà lloc en el luxós Pathe Cinema la sensacional ESTRENA de **TEODORA**

que tanta expectació ha despertat entre els amants del veritable art

Els films presentats

«NATHAN EL SAVI»

Sembla que en els corrents actuals literaris de l'estranger, i especialment a França, hi ha certa tendència a analitzar psicològicament l'ànima de la raça semita. Aquestes divagacions, gairebé totes purament sentimentals, venen chorejades per les tradicionals represalles de certs pobles envers els fills del regne d'Israel. Tot plegat ha donat a les exhibicions de «Nathan el savi» a l'estranger un caire d'actualitat, fortament suggestiva per a les polèmiques.

El film, en efecte, sobresortint en les seves condicions estètiques, és l'estilització d'un sentiment, l'anhel d'esmicolar la llegenda del gran egoïsta condemnat amb destí de cansament a caminar errant al llarg de la terra.

Però deixant de banda les polèmiques, hem de remarcar l'aspecte essencialment estètic d'aquesta nova producció germanica.

Al teatre, en front del «Shylock» de Shakespeare, aspre com un mal sentiment, hi ha el «David Sichel» de l'Amic Fritz dels Eremann Chatrian, vell exemplar a la manera ingenua i com aquest «David Sichel» és el «Nathan», el patètic personatge del famós escriptor germànic Günter E. Lessing, novel·lista de vida tan tràgica com les seves mateixes visions.

«Nathan» és l'home perseguit en ple califat pels musulmans i pels creuats a la vegada.

La part sentimental predomina en la pel·lícula. L'acció, pictòrica d'escenes de guerra i d'amor alhora, és presta com poques a l'estilització plàstica, encertadíssima a la manera expressionista de la «régie» germanica.

La «Ham» admirablement combinada, obte en la fotografia efectes de gran visualitat. La interpretació de Werner Kraus, el gran actor del teatre alemany, contemporani, consti-

tuïx per si sol un bon espectacle. La pel·lícula pertany a la casa Cossio, i sembla que la presentarà aviat al públic.

EL «COMTE DE CHAROLAIS»

La casa Chasa ha fet una nova aportació al mercat cinematogràfic. Es tracta del film «El comte de Charolaís», la presentació del qual es venia anunciant feia temps.

Aquesta obra, interpretada per W. Diertele, és a base d'una vella llegenda de Borgonya, i en conjunt molt remarcable. És una producció de cara al gran públic, amb incidències que interessin en gran manera.

La presentació és magnífica, i tot fa suposar que el «Comte de Charolaís» obtindrà un gran èxit.

Publicacions

Ha estat llançada una nova revista de cinema estricteament professional. Es titula «Artis Cinema», i pertany en absolut a la societat anònima Martin Diaz de Cossio. Amb acurada presentació publica les grans activitats d'aquesta casa distribuïdora. Ultra l'original dedicat exclusivament a la propaganda de les últimes produccions exhibides públicament, hi ha un text del tot encertat i útil per al comerç cinematogràfic.

En Lluís Delluc, el culte escriptor de cinema parisenc, ha publicat darrerament el llibre «Drames de Cinema», compost d'alguns escenaris de films artístics i algunes atinades divagacions sobre l'estètica cinematogràfica i el paper del cinema en les manifestacions artístiques contemporànies.

El volum és digne de llegir-se, no tan sols pels que es preocupen preferentment d'aquestes qüestions, sinó per tot aficionat al cinema.

Les crítiques bibliogràfiques franceses han acollit amb favorables comen-

taris l'obra d'En Lluís Delluc.

En Robert Florey, delegat de l'Associació francesa dels amics del cinema, a Hollywood, ciutat essencialment d'indústria cinematogràfica, ha llençat unes enginyoses impressions, recull d'històries i d'intervius referents a la gent del cinema americà, i que, combinades justament, integren el text del llibre «Filmland».

Aquest llibre és força divertit i sincer a la vegada, i, com és natural, hi sobresurt l'anècdota explicada mestriolament.

Hem rebut el número corresponent a abril de la gran revista «Arte y Cinematografía», en la qual hi ha unes quantes belles fotografies dels celebrats artistes Mary Miles Minter, Arlette Maschal, Alice Terry, Eva May i Rodolf Valentino, i un text escollit. També porta annexes les 16 pàgines de l'obra «La mímica», que ve donant als lectors.

Noticiari

A Mita s'ha constituït un potent organisme encaminat a propagar per tot Itàlia el cinema per a infants.

Habilitarà locals apropiats, en els quals es donaran sessions de cinema adequat per als infants, a l'objecte d'apartar-los dels cinemes generals, en els quals hi troben rarament assumptes que els interessin.

En el miting què es va organitzar a la gran ciutat hi concorregueren rellevants personalitats, que han acollit la idea amb gran entusiasme.

Robert J. Flaherty, el realitzador del film universalment conegut «Nanuk l'Esquimal», ha emprés, per encàrrec del consorci Paramount, l'organització d'un nou film, també de caràcter pedagògic, entorn d'algunes tribus de l'arxipèlag polinèsic.

Als centres culturals de Nord-Amèrica hi ha expectació per conèixer aquesta nova pel·lícula.

«Oliver Twist», pel·lícula adaptada de la novel·la d'En Charles Dickens, i realitzada per l'infant Coogan, el famós company d'En Charlie, ha estat finalment presentada a París.

La premsa francesa remarca amb justa extensió la valor estètica del film: especialment el treball d'Eu Jackle Coogan, és d'una originalitat encertadíssima.

En la narració aquest petit artista es mostra un actor de gran ductilitat, i les influències charlotianes resten del tot apartades del seu treball.

Creiem que a aquestes hores s'han fet ofertes al comerç cinematogràfic català per a l'exploració d'«Oliver Twist». Ignorem, però, si la transacció és viable i, per tant, si s'exhibirà a Barcelona aquesta producció, considerada com una de les millors realitzades ultimament.

Diversos sindicats alemanys han emprés la creació d'unes cooperatives de consum cinematogràfic. En aquests últims temps, la qualitat artística dels espectacles alemanys ha degenerat de manera lamentable. El cinema més modest se n'ha ressentit i els programes dels salons alemanys, especialment els de públic popular, són vulgaríssims, i d'un caire francament pernicios per als bons costums d'un poble.

Comprentent aquest mal, els sindicats obrers organitzen unes sessions de cinema amb pel·lícules seleccionades i en consonància amb l'esperit i estat social dels espectadors.

L'assistència per part dels socis cooperativistes és periòdicament obligada, sota l'amenaça d'exclusió a les utilitats que es fan.

La incitativa de Berlín ha estat estesa a Leipzig, Hamburg i Múnic, i en els barris obrers d'aquestes capitals funcionen amb gran èxit nombroses sales.

França també sembla decidida a no continuar la realització de films de gran metratge.

Els films d'episodis francesos són molts i de condició millor en comparació amb els de procedència americana.

Les evocacions de caire històric es presten indubtablement als diversos episodis sense forçar l'argumentació amb trucs repetits i francament detestables. Però, les obres realitzades sota aquesta orientació són massa nombroses i no sempre poden disposar-se del fort ajut econòmic que requereixen.

Ara, doncs, els més celebrats cinematògrafs francesos dediquen llurs activitats a films «d'una sola nit». Diamant Berger, l'organitzador dels «Tres mosqueters» i «Vint anys després», treballa en unes pel·lícules on les quals pren part el divertit Maurice Chevalier el «chansonnier» més popular de tot França. També prepara les primeres escenes d'un film titulat «El compromís», l'acció del qual passa a Montecarlo, constituint una visió canellesc del joc.

Henry Desfontaines treballa en l'adaptació de «Fedora», la coneguda obra d'En Victoria Sardou, i Jean Epstein comença «L'hostal roig», segons l'obra d'En Balzac i amb la col·laboració d'En Mathot i Gina Manes.

M. de Gastyne, un pintor molt celebrat, ha organitzat la realització d'un film i a l'efecte ha contractat una colla d'artistes que, sota la direcció específicament tècnica d'En Walpas, treballa a l'Algèria.

Degut a la personalitat de M. De Gastyne en les tertúlies cinematogràfiques parisenses hi ha certa expectació per a valoritzar l'obra que tot just comença.

Es de creure que la part remarcable de la pel·lícula serà integrada per la plàstica composició dels paisatges africans.

La Paramount ha presentat a Nova York «Bella Donna», primera realització

Exclusives Levantische Film

Directe de París

interpretació magistral de l'eminent estrella americana

Clara Kimball Young

Carrer de Fontanella, 9 - Telèfon 3171 A. - Barcelona

Aviat al SALÓ KURSAAL Alla Nazimova i Rodolf Valentino

les dues celebritats cabdals de l'escena americana en

La Dama de les Camèlies

Programa CAPITOLIO

L. HUGUET

ció de la Pola Negri als Estats Units. La mateixa artista està ultimant la realització de «L'engany», amb la col·laboració de Jack Holt i Charles Rochefort.

El gran diari «Journal de Genève» publicava fa dies la nota següent: «Un director de cinema ens deia que no omple la seva sala i que s'espanyava d'això. Nosaltres li varem respondre que la millor manera d'augmentar el públic fora presentar-li films

originals i nous. Però ja fa algun temps que els cinemes de Ginebra cauen en una enutjosa banalitat. Es perquè estan supeditats a les agències parisenques que els tracten com a establiments de les províncies franceses i sols el transmeten films que el bulevard ja no vol».

Comentant aquesta notícia a «Le Temps», de París, M. Vuillemin diu: «Una tal observació és instructiva, no sols per a les agències parisenques, i per a la «provincia francesa».

la mala sort de la qual és notoria, sinó també pels editors de films que els plangen de no trobar mercat per a llurs produccions».

Es bonic de veure, com algun comentarista francès, ultra apreciat els defectes dels altres, veu els de casa seva. Aquí, a Barcelona, podríem dir quelcom semblant que a Ginebra de moltes produccions franceses que aquí es presenten.

S'anuncia per aviat la presentació

d'altres films documentals titulats «L'Africa equatorial», «Les meravelles de l'Amazona» i «A la recerca de la hulla blanca als Alps».

L'emigració d'artistes francesos als Estats Units va prenent increment. Després de Charles Rochefort que treballa per la Paramount, han estat contractats pel «First National Circuit», Max Constant, Canonge i Andrenu La Fayette; Joan Bradler filma-

rà al costat de les germanes Tallmadge.

També marxaran aviat Clàudia Franc i Armand Tallier, aquest darrer interpret de «Jocelyn».

A França es prepara la realització del film «La Batalla», segons l'obra de Claudi Farrere.

La marina francesa prestarà el seu concurs i hom veurà una bella reconstitució de la batalla naval entre russos i japonesos.

L'Atracció de Forasters i la Conferència del Turisme

Se'ns prega la publicació de la carta següent, adreçada al senyor director d'«El Dia Gráfico».

Molt distingit senyor nostre:

En el diari de la seva digna direcció, editat d'avui, hi hem llegit el següent telegrama:

«La actitud de la Asociación del Fomento del Turismo de Burgos».

Burgos, 12. — La Asociación de Atracción de Forasteros de Barcelona dirigí una invitación de la Asociación Fomento del Turismo de Burgos para asistir a la Conferencia que se celebra en la capital catalana.

El Fomento del Turismo de Burgos contestó que participaba de la idea, però deseguida saber si en las deliberaciones se emplearía el idioma español.

Los organizadores contestaron que emplearían el castellano i otros idiomas españoles.

En vista de esta respuesta, el Fomento del Turismo de Burgos ha contestado que el emplear otro idioma que no sea el castellano, significa menosprecio y no acatar la unidad nacional i renuncia a asistir al acto, porque por encima de todos los intereses está el de la patria.

Amb tal de que vostè i el públic puguin assabentar-se del veritable estat de coses que ha succeït, ens plau adreçar-li còpia de la comunicació rebuda de l'«Asociación del Fomento del Turismo de Burgos» així com de la que va dirigir-li la Societat d'Atracció de Forasters de Barcelona.

El text d'aquelles comunicacions, és el següent:

«Burgos, 27 de març de 1923. — Senyor president de la Societat d'Atracció de forasters. — Barcelona.

Muy distinguido señor mío: Con vista de las atentas cartas de esa Sociedad, referentes a la Conferencia Nacional de Turismo que se ha de celebrar en esa capital, la Junta que tengo el honor de presidir ha acordado preguntarle a V. si en todas las deliberaciones i actos de la proyectada Conferencia, se ha de usar exclusivamente el idioma español, pues si así no fuese, no podríamos adherirnos a ella, siguiendo el criterio establecido por diversas colectividades burgalesas, y en evitación de incidentes molestos que ya alguna vez han ocurrido con ocasión de Congresos o actos análogos.

Por lo demás, nos parece muy conveniente que se estudie los omportantes asuntos a que en sus referidas cartas se alude, y muy útil la Conferencia que se prepara.

Esperando también la bondad de contestarnos para poder tomar un acuerdo definitivo, me complazco en saludar a esa Junta y ofrecerle atto. seguro a. q. l. m. l. b. — El alcalde presidente, M. de la Cuesta».

«Barcelona, 5 de abril de 1923. — Senyor alcalde presidente del Sindicato del Turismo de Burgos. — Muy distinguido Sr. mío: Oportunamente recibimos su muy atenta comunicación del día 27 de marzo próximo pasado.

Agredecemos en lo que vale la amable acogida que se ha servido dispensar ese Sindicato de su muy digna presidencia, a la idea de celebrar en

esta ciudad una Conferencia de Turismo, la cual, conforme tuvimos el gusto de indicar a V. oportunamente, tendrá lugar dentro de los días 10, 11 y 12 del corriente mes.

Respecto a la consulta que se sirve usted hacernos acerca del idioma que se usará en dicha Conferencia, nos complace comunicarle que en las deliberaciones de la misma será autorizado el empleo no sólo del castellano, sino de los demás idiomas españoles.

Sin otro particular, le saluda muy atentamente en nombre de la Junta directiva i en el propio esta su afectísimo y s. s. q. l. m. l. b. — El secretario general, Manuel Folch y Torres».

Avui, amb data del dia 9, ens arriba a les mans la carta de l'«Asociación del Fomento del Turismo de Burgos» a la qual fa referència el telegrama transcrit, la qual diu textualment:

«Burgos, 9 d'abril de 1923. — Senyor secretario de la Societat d'Atracció de Forasters Barcelona. — Distinguido señor: Visto lo que V. dice en su atenta carta fecha 5 del actual, esta Asociación no puede, sintiéndolo mucho, asistir a la Conferencia que en esa ciudad ha de celebrarse.

Entendemos que tratándose de españoles, todos ellos hombres cultos y conocedores del idioma nacional, no hay razón alguna para emplear otro en las deliberaciones de la Asamblea y que si, por ejemplo, alguno de los concurrentes hablara vascuence se daría el caso ridículo de tener que buscar un intérprete para traducir lo que dijera. Solo por odio al idioma patrio puede explicarse el que se admitan varias lenguas y como nosotros entendemos que esto significa un ataque a la unidad nacional, de la que somos amantes, preferimos retraernos de asistir, aunque perdamos las ventajas materiales que de la Conferencia puedan obtenerse, porque para nosotros la unidad de la Patria está sobre todos los intereses.

Estimare que haga V. presentes estas manifestaciones a los señores que concurrirán a la Conferencia y me reitero muy a. s. q. l. m. l. b. — El alcalde presidente, M. de la Cuesta».

No podem entendre, com ho judicàrem tot hom que llegí la resposta de la Societat d'Atracció de Forasters de Barcelona, que el fet de reivindicar l'espanyolitat dels idiomes que es parlen a Espanya, fora del castellà, pugui significar menyspreu per a la llengua castellana — d'altra banda posada en el mateix pla de consideració, dintre de la Conferència, que les altres — ni menys un «ataque a la unitat nacional» ni «odio al idioma patrio», com assegura l'«Asociación del Fomento del Turismo» a Burgos.

Altament, cal notar que a la Conferència Nacional de Turismo que acaba de celebrar-se a Barcelona, hi han estat adherides, ultra totes les entitats turístiques catalanes, la «Comissió Regia del Turismo», la «Societat Hostalera Espanyola», la «Societat Amics de Toledo», l'«Asociación per al Fomento del Turismo a Galicia», de Vigo; la «Comissió Municipal de Propaganda», de València; el «Fomento i Turismo de la Gran Canaria», de Les Palmes; el «Centre de Propaganda i Fomento del Turismo», de Santa Cruz de Tenerife; el «Sindicat d'Iniciativa», de Sant Sebastià; el «Reial Club Automobilista Murcià», de Santander; el «Reial Automóvil Club de Biscaya», de Bilbao, sense que ni una sola de les esmentades entitats bagin condi-

cionat la seva adhesió a l'exclusivitat de l'idioma castellà tan intemperament exigida per l'«Asociación del Fomento del Turismo» a Burgos.

Li prego senyor director, que se serveixi donar cabuda al present comunicat en les columnes del diari de la seva digna direcció, el remercia i el saluda afectuosament.

Per la Societat d'Atracció de Forasters de Barcelona. — El secretari general, Manuel Folch i Torres».

Concerts

Palau de la Música Catalana

ARTUR RUBINSTEIN

En parlar dels concerts, procurem reflectir i comentar, tot hom, la realitat viva. El que diem, s'aporta, doncs, sempre, damunt el més pur objectivisme. En virtut, doncs, d'aquest objectivisme ens és avui ben agraït fer constar que poques vegades hem vist Artur Rubinstein tocar amb tanta fe, amb tanta serietat, amb tanta emoció comunicativa com durant la nit del seu tercer concert. L'artista, durant tota la vetlla, volgué fer-ho bé. I ho aconseguí, feliçment. Si Rubinstein no deixés mai, en sentir-se davant el públic, aquesta especial i indispensable situació d'esperit, no hi ha pas cap dubte, com diem l'altre dia, que seria, de falsos innegables, un dels més grans pianistes, un dels més admirables interpretadors dels nostres dies.

La primera part del programa del concert, que comentem, fou dedicada als compositors moderns. I oïrem pàgines de Debussy, Ravel, Villalobos, Szymanowski, Poulenc i Prokofiev.

Rubinstein tocà amb la indispensable ductilitat (ductilitat mecànica i ductilitat sonora) les obres modernes i «moderníssimes», els noms dels autors de les quals hem ja esmentat. Ens agrada, sobretot, en interpretar els «Passeigs» de Poulenc (una «boutade» plena d'humor) i de coses curioses, i de vegades verament «divertides»; la «Suggestió diabòlica» de Prokofiev; la «Catedral engolida» de Debussy; i «Ondine» de Ravel. Executant la pàgina de Prokofiev, Rubinstein pogué aplicar pogué lluir la seva tècnica extraordinària. I en exterioritzar la joiet de Ravel, creà efectes sonors d'insuperable bellesa. Això és tocar, pulsar el teclat!

Net de rampells, Rubinstein seria, repetim-ho encara, un admirable executant.

La segona part del programa fou dedicada als compositors romàntics. Rubinstein tocà els «Estudis simfònics» de Schumann; «Barcarola» i «Balada» de Chopin; i «Vals Meïstos» de Liszt.

Pocs concertistes podrien tocar els esmentats i formosos estudis de Schumann, com els tocà Rubinstein. Algunes de les pàgines de l'obra que ens ocupa foren tocades de falsos un cop més vertiginosa. Però, el que aquí és tolerable, deixà d'ésser-ho naturalment en tractar-se d'una «Sonata» de Beethoven, o d'un «Scherzo» o d'una «Sonata» de Chopin.

Rubinstein tocà, en fi, el «Vals Meïstos» de Liszt, de manera magistral. I ens preguntàvem, quant l'esmentada pàgina: Es que la tècnica del pianista ha anat més enllà de les troballes, de les arduïtats de Franz Liszt?

Obres d'Albeniz i de Falla completaven el programa del darrer concert Rubinstein. Aquest concert, tanmateix, resultà una mica monocròmic. Malgrat l'interès i la varietat dels diferents «romances», en el fons, un idèntic matís, un idèntic esperit impulsà el programa, i això motivà, també, repetim-ho, una certa monocròmia.

Rubinstein executà les obres de Falla i del nostre Albeniz amb la seva arduïtats ja coneguda. Són innumrables les dificultats que l'executant ha de vèncer en tocar les obres que figuraven en el programa del concert que comentem. La «Iberia», d'Albeniz, és, sobretot, delicadíssima. Car, ultra les dificultats materials, l'executant ha de vèncer i ha de «timbrar les sonoritats» i les ha de pastar, les ha de variar, talment com si es tractés de produccions de Ravel o de Debussy. I això esdevé difícilíssim. El que diem, el nostre plorat Malats ho havia certament assolit, potser com ningú més. Però això li costà un treball llarguíssim. En el sentit que ens ocupa, Rubinstein no obté encara, sens dubte, una absoluta perfecció. Les dificultats són encara, a voltes, amb els sons una mica secs i destruits. El tot no és encara prou fonjo. Es tracta, però, ja ho sabem, de quelcom difícilíssim d'obtenir! Però Rubinstein toca la «Iberia», com deiem, amb innegable «entrain» i amb bonic mecanisme.

F. LI.

Els esports

LAWN-TENNIS

La secció de tennis del Salut Esport Club organitza el seu desè concurs social per al corrent mes de maig entre els dies 10 i 21.

Les proves que es disputaran són les següents:

Individual homes (campanat). Parelles homes (campanat). Individual dones (campanat). Parelles mixtes (handicap). Parelles homes (handicap). Parelles dones (handicap). Individual dones (handicap). Individual homes (handicap).

Les inscripcions amb el seu import han d'enviar-se al tresorer de la Secció de tennis del Salut E. C. a l'estatge social (carrer Font Castella, 10), abans de les 20 hores del diumenge vinent dia 6.

Entre les condicions fixades per a pendre part en el dit concurs hi ha la de que els jugadors que prenguin part en els tres campionats s'obliguen a jugar en representació del club en tota prova oficial en la qual aquest participi.

L'arbitratge ha estat confiat a N. E. d'ard Isern, essent adjunt N. August Bruix i En Josep Llorc.

FUTBOL

En el partit jugat ahir a la tarda entre el Martinec i el Racing de Sama, ha guanyat el primer per 3 gols a 0.

Demà, dijous, a un quart de dotze de la nit, arribaran a Barcelona pel Baixador del carrer d'Aragó els valents jugadors que componen el pri-

mer onze del Club Deportivo Europa, brillantment classificat finalista del Campionat d'Espanya de futbol, després de batre notablement als campions d'Andalusia i d'Astúries.

A jutjar per les notícies que arriben fins a nosaltres se'ls prepara un entusiasta rebuda, havent promès llur assistència a l'acte les autoritats populars de Barcelona, desfiljoses d'associar-se al merescut homenatge que l'afició catalana tributaria al seu campió.

Des del Baixador i pels carrers d'Aragó i Passeig de Gràcia es dirigiran els campions al local social al carrer Salmeron, on seran obsequiats amb un lunch íntim.

Els tickets per a assistir a l'esmentat lloc es despacharan fins a la una de la tarda de demà, dijous, al local social de l'Europa, Salmeron, 25 i 27, i al camp de joc. Per a millor ordre de la festa íntima es prevé als senyors socis del Club campió que no serà permès l'accés a aquells que no s'hagin previst amb anterioritat del corresponent ticket.

TIR DE COLOM

Hem rebut el programa de les tirades extraordinàries que per la present temporada organitza, com de costum, la R. Asociación de Cazadores.

Començaran el divendres, 4 del corrent, a les tres de la tarda, amb el Premi del Rei a vint coloms, el de l'Infantessa Isabel a un i el del President de la Societat senyor Casades a un; el dissabte es tiraran els premis del Círcol Equestre, Beristain i Valentí, tots a un colom; el diumenge el Campionat de Barcelona a vint coloms, una Copa i 10.000 pessetes de premi, el qual continuarà l'endemà.

El dia 8 es disputaran els premis de la Societat de Tret de Sevilla, del Círcol del Liceu i Schilling a un colom; l'endemà el Premi de l'Asociación, 5.000 pessetes, a deu coloms; el 10 els premis Conde, Maceda i Círcol Artístic a un colom; el 11 el Gran Premi de l'Asociación, 10.000 pessetes i una Copa, a 20 coloms; set a tirar aquest dia i 13 l'endemà; el 13, el premi de l'Ajuntament a 7 coloms; i de la Creu Roja, a un colom; el 14, el Campionat a 20 metres, i a 12 coloms; i 10.000 pessetes de premis; acabant les tirades el dia 15 amb el Premi Consolació.

Es un bell programa, al qual augurem un gros èxit.

ATLETIQUES

En l'última reunió del Consell Directiu de la Federació es va acordar que, en vista del creixent nombre de sollicituds d'inscripció per al Campionat de Catalunya de Boxa per aficionats, el temps hàbil per a la inscripció fos prorrogat fins al dia 20 del corrent.

El programa de la propera vetllada que el dia 8 tindrà lloc a l'Iris, a base del Combat Hoche Balzac, ha estat reforçat pel d'En Sean Sirvain i pel d'En Villar-Sancho.

Demà, dijous, tindrà lloc al Barcelona Boxing Club, la vetllada que havia d'haver-se celebrat el passat dimarts sota el següent programa: Garcia-Masferrer, Gimenez-Cecil, Murall-Cola, Sancho-Mestres i Alberich-Arnau.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

Antoni Vila Arrufat

L'Antoni Vila Arrufat, un dels temperaments més sòlids que tenim, treballador i entusiasta, sincer i madur en la seva obra, la més esplèndida del nostre moviment pictòric, se'n va a Itàlia. Itàlia, la del somriure opuscular dels segles, que encara ens sembla, allà en el lluny, que es deixonxí amb el somriure tremolant d'una alçada.

Itàlia, mare de tots nosaltres, encara ens atrai i encara ens captiva; la Venècia carnal, augusta i pagana del Renaixement, amb la cintura deslligada i els cabells pesants de perfums; la Florència, mística i torrada del Boticelli; la Siena, mística per excel·lència. La Itàlia dels Cellini, encara és un mag que ens encisa; Itàlia, eix del Mediterrani; Itàlia renaixentista, feia d'escena i de roses i perfums, és el graner espiritual del Mediterrani. Gèrmens benèdicts, prometedors de magnífics col·lites futures. Allà el que pot tenir l'esperit assassinat per a rebre la seva gràcia, que és ara llavor i plúgeta benefactora, vendol i soler amorós.

La Itàlia l'espero al lluny, prometedora, amb la testa una mica desviada i la mirada vaga. D'ella en tornarem més i la seva obra, jove pintor, portarà sempre més el segell de l'aurora encastada amb els segles i la terra florida. Les ombres dels mestres conviuran amb tu; Venècia et tornarà una mica més carnal, i Florència posarà damunt la carn odient una humida rosada de tendresa. El camí d'Itàlia és el camí de Catalunya. Allà, lluny de nosaltres, i dels nostres sols i dels nostres paisatges, pots trobar-hi aquest nostre sol, aquest nostre paisatge. Itàlia ens dóna, a trobar-hi la Catalunya. Tu, jove pintor, ets tallat de la fusta dels que triomfen. Itàlia pot ésser la teva llicència i la teva llicència. La Itàlia lluminosa i assenyada, esparjada damunt un arc triomfal de bells, la Itàlia mística i amorosa, llum d'interior i ritme folgat de la cançó, llum d'interior i cèntric sever del sonet. Itàlia florida en tants segles i en tants homes, somrient i prometedora, augusta i rosada.

White als seus amics

A vosaltres, amics escriptors, que us reuníeu un dia per a homenajar-ne, vagin les meves corals gràcies. A vosaltres, que velleu amb esguard atent la llançola de l'esperit i n'abrandeu la flama amb l'oli amorós de les vostres mencions selectes entre els selectes, podria dir-vos, si no hagués tingut aquesta feblesa, tan humana per altra part, d'homenajar-me a mi, inconnegut de tots vostres, cavallers de l'esperit que sou, mestres del vell dir i del recte pensar. A Lluís Pons, distingit senyor, del qual tinc tan bones referències, el qual amb més delit i amb més entusiasme empenia la tasca, gràcies en particular. El restaurant "Trolley" havia de sentir-se orgullós de tenir-vos a tots sota el seu sostre acollidor.

Perdoneu-me a mi, que no vaig assistir a la vostra festa. Ocupacions que surten de traïdor i us entrebenquen la passa i una mica d'humilitat, que podria ésser molt bé la mateixa que en fa amagar, temerós, amb el pseudònim, impedir la meua assistència. No hi fa res. Tingueu per segur que el meu esperit era al vostre ecosat i amb vosaltres algava la copa plena, per la puresa de tots els neguits i per la dignitat de la intel·ligència.

WHITE

Vallès

PALAU-PIEGAMANS. — El Pomell de Joventut "Gentil Llaceda", va fer una excursió a la veïna ermita de Sant Valerià, amb motiu de celebrar-se el seu tradicional aplac. Sortiren les excursionistes a les dues de la tarda, acompanyades de llurs famílies, i passant sempre per entorn de bosc i frescos riols, anaven fent via vers l'ermita, que es dalt d'un serrat, i al bell mig d'una bosquia. El primer que feren les pomellistes, en ésser dalt, fou esguardar el vell Montseny i l'altiu Montserrat, i en albirar el Palau de l'excelsa consellera, no pogueren

menys que saludar-la amb aquelles estrofes del nostre malaguanyat Verdegner, «Rosa d'abril, — Morena de la serra». Acte seguit entraren a l'ermita, on cantaren els Goigs en l'honor del Sant Pare i l'Himne dels Pomells de Joventut.

Després, sortiren al defora, i allí, sentint la dolça sentor de les flors camperols, gaudint de les galanies de la primavera, van recitar un triat repertori de poesies, enaltint la nostra Pàtria; i amb el cant dels «Segadors», i visques al patriarca dels Pomells de Joventut, En Folch i Torres, van acomiadar-se d'aquell serrat, ensems que el sol es perdia allà al lluny.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Conferència

El savi canonge d'aquesta Seu, doctor don Isidre Gornà, ha donat una conferència al local de l'Acció Catòlica de la Dona, sobre el tema: «La Hèlengia l'art».

Altres noves

S'ha possessionat del seu carrer el general de brigada don Alfons Alcaina, el qual, per absència del general de divisió, governador militar, s'ha encarregat del sudit Govern.

— Amb motiu del Primer de Maig, s'ha fet festa en molts comerços i indústries. Els obrers han aprofitat l'ocasió d'anar a passar el dia al camp.

— Passat demà, debutarà la companyia d'òpera Granier-Marchetti.

— Els equips de la Unió Esportiva de Tarragona i el Club Deportivo Tàrragona, de Vilavella, jugaran demà, inaugurant el camp de la Societat Esportiva de Salomó, disputant-se una magnífica copa, ofrena del diputat nacionalista electe don Eduard Recasens.

— En el partit jugat pel Gimnàstic de Tarragona i l'Avenc de Barcelona, han guanyat els primers per tres gols a dos.

Pla del Llobregat

SANT VICENS DELS HORTS. — Reunintíssima fou en aquest poble la lluita electoral de diumenge; i el cas s'ho volia, tota vegada que en el districte de Sant Felip de Llobregat tractava de donar-se la batalla entre el representant de l'Alba, l'honre més fustet per a Catalunya, i els bons patriotes que no volien deixar-se pendre una posició reconquerida fela molts anys, i a costa de molts sacrificis.

Per indicis que després es confirmaren, aquest poble havia d'ésser un dels blancs de les tres dels adversaris de Catalunya, i bé els nacionalistes de bon seny, aquells que no es volen vendre la consciència, amb una disciplina i serenitat moderns, més que cohibits per la pressió governativa, saberen mantenir l'ordre en tan alt grau, que fou l'admiració, segons confessió pròpia, del mateix delegat del governador, a qui no li donaren feina, ni a la força armada que ja era al poble des del dia abans.

Els bons patriotes, sense fer cas de mitjans materials, si bé moralment (i això val molt), dirigits assevadament pels homes que els representen, portaren cent noranta sis vots a la candidatura del senyor Miracó, quan les venjances, les desercions i la inconsciència d'alguns pares que en el moment de votar la candidatura del senyor Alvarez, encasellat per l'Alba, no devien recordar-se que tenien fills a l'Àfrica, no n'obtingueren més que noranta nou.

Cal fer remarcar que la candidatura nacionalista fou votada per molts antics republicans de la societat La Vicentina, pel Centre Catòlic i Orfeó Vicentí en pes, i que un associat d'aquestes dues darreres entitats, En Narcís Rigol, avançà el viatge de tornada de terres d'Aragó, per a complir amb el seu deure de ciutadà.

Molt de jovent, que per raó de l'edat no podia votar, arborat d'entusiasme per la victòria, corregué a hissar la bandera barrada, manifestació que fou l'auguri d'altres de més brillants a l'esdevenidor.

PERPINYA

Al Casal Català. Vetllada literària.

El dissabte, 28 d'abril, als salons del Casal Català, ricament decorats, una nombrosa concurrència assistia a la vetllada literària, organitzada per la Comissió artística d'aquella entitat.

En el programa figuraven sardanes a chors d'Enric Morera i de Fonbernard.

Foren aplaudides, particularment, «L'Àvia», del mestre Morera (lletra d'En Grandó), i «Fins quan», d'En Fonbernard. Les senyorettes Balcells, Benoit i Carceller, van dir belles poesies catalanes. Es distingiren, igualment, interpretant obres d'autors de la terra, els senyors Batalla, Lladó, Boixó, Tardà, Llaboneta. El tenor Civil va bellament cantar «L'E-migrant». De l'orquestra van ésser aplaudits els senyors Alberdi (piano); Casse (violí), i Roca (contrabaix).

Una festa és en preparació amb «Els visionaris», d'En Pous i Pagès, que interpretarà el quadre dramàtic del Casal. Per als dies 19, 20 i 21 de maig, hi haurà grans balls i sardanes, a càrrec de la celebrada col·la «La Farnesa», de Santa Coloma de Farnès.

Edicions de la «Tramontana». — Acaba de sortir en les edicions d'aquella valenta revista catalana del Rosselló l'estudi de Carles Grandó, titulat «Elements d'ortografia rossellonesa», conformes a la tradició al·lòrica i als darrers treballs filològics, referents a la llengua catalana del Rosselló.

Sardanes al Centre Espanyol. — L'Orfeó «Canigó», del Centre Espanyol, va interpretar el passat dissabte, en un concert ofert als membres honoraris, diverses sardanes d'En Morera: «La Sardana de les Monges», «Les fulles seques», «L'Empordan», i un chor d'En Pérez Moya.

Una interessant conferència a l'Associació Politécnica. — N'ous mètodes en la psicologia de l'infant, pel professor Foucault. — El diumenge 29 d'abril, a les cinc de la tarda, a la Sala Aragó, l'eminent catedràtic Foucault, de la Facultat de Montpeller, presentat pel senyor Signoret, inspector d'Ensenyament, va analitzar el següent tema: «N'ous mètodes en la psicologia de l'infant».

Es va estendre en l'estudi del mètode preconitzat per Binet i Simón, treball de grans mèrits, que tant d'èxit ha assolit a Suïssa i Amèrica, després de França. Presentà diverses experiències de recerca dels graus d'intel·ligència aplicant l'esmentat sistema, proves molt interessants que ens recordaren els procediments preconitzats en el butlletí de Mestres del Consell de Pedagogia de Barcelona.

Demostà la valuosa aplicació que es pot treure d'aquell mètode en l'estudi psicològic dels mitjans intel·lectuals de l'infant. Fou molt aplaudit.

El proper diumenge, el professor Bouvier tractarà la següent conferència: «La qüestió dels manuals de Literatura».

Honorem el gran savi Pasteur. — S'ha constituït un Comitè per a consagrar al geni de Pasteur una diada solemnia. Les subscripcions són obertes a casa del tresorer, senyor Astruc, Rue Neuve.

Les més importants societats de Perpinyà prestaran llur concurs.

Rugby. — «Prades», campió de França de tercera categoria. — L'Associació Esportiva de Prades ha vençut «Arcahon» en la final del Campionat de França de Rugby (tercera sèrie), guanyant el títol de campió que enguany ha salvat l'honor català.

Crònica teatral. — Per a la setmana de clausura, sembla que la direcció ha guardat les millors obres i els més reputats artistes.

«Lluïsa», l'obra vibrant i colorada de Charpentier, va conèixer dimarts un triomf de més al nostre teatre. Les qualitats de l'òpera són indubtables. La interpretació fou brillant, distingint-se en conjunt el simpàtic tenor Sake (Julien), i Lina Fréville (Lluïsa), amb qualitat estel·lar.

Dissabte: Soirée de gala amb En Trantoul.
Diumenge: «Messaline».

C. G.

Una gran artista de 18 anys: Elvire Resa, primera dansarina. — Traduint plàsticament un sentiment, concretant una impressió al ritme d'un caprici coreogràfic, encendre una flama íntima, exterioritzar una ànima en la palpitant frenècia d'un compàs o d'un graciós giravolt, heu's aquí l'art d'Elvire Resa, la jove dansarina llatina, que Perpinyà aclama.

Elvire Resa no és una clàssica; és una somnadora de bellesa ideal, sempre perfectible; ella ha volgut animar i poetitzar la plàstica, fer palpitant la gràcia. La seva dansa és una inspiració aletejant. En ella la concepció passa damunt la norma. Per allò d'una tècnica convencional, hom sent que vibra una ànima.

Va néixer a París en 1905, al carrer de Paradis, de pare espanyol i de mare italiana. Després de profitosos estudis al Conservatori de Torí (Itàlia), va seguir amb una incansable emulació les lliçons del mestre Soyez de Tondeur, a Monte-Carlo, on entrava a l'escena a tretze anys, assolida amb el més gran entusiasme. A Aix, Vichy, Bordeus, Beziers, Montpeller, l'èxit frisava el triomf, particularment en els balls de «Coppelia» i «La Maladetta».

Elvire Resa és demandada a Nica i a París. Serà, sens dubte, aviat, de l'Òpera d'aquella capital. Amb tot i això ha servat una exquisida simplicitat i si es vol conèixer les seves esperances, respon, d'una veu dolçíssima i amb un amable somriure que mai la deixa: «Jo desitjo treballar temps, i voldria, reïxer.» La primera dansarina Elvire, ja celebrada i admirada cada vespre, desitja, tímidament, que la sort l'afavoreixi. És un idealisme de vera artista.

La Sagarra

SANTA COLOMA DE QUERALT. — Degut al bon temps, els sembrats presenten un magnífic aspecte, amb l'esperança d'una magnífica collita.

— El diumenge passat tingué lloc a la Plaça Major l'acte de protesta per part dels elements adictes al candidat derrotat, senyor Figuerola.

— Ha deixat d'ésser administrador de la Hispano-Colomina En Josep Marimón.

— Diumenge vinent es començarà a recaptar el dipòsit de les accions en metall per a la construcció del nou estatge de la Joventut Nacionalista.

— Es troben al costat de la seva família, en aquesta vila, l'esposa i cunyada del nostre volgut amic, metge d'Arbeca, S. Mullerat. Desitgem que els sia agraïda llur estada.

— Amb motiu del primer de maig, han fet festa en la major part de treballs, aprofitant la els obrers per a passar la tarda al camp, amb franca germanor.

Publicacions rebudes

— «D'ací i d'allà». Núm. 64, corresponent al present mes d'abril.
— «L'Acadèmia Calasanciana». Número corresponent al darrer mes de març.
— «El Iris de Pass». Número corresponent al dia 29 del darrer mes d'abril.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Quatre grans concerts per l'orquestra PAU CASALS, amb la cooperació dels concertistes FANNY DAVIES (pianista), i PAU CASALS (violoncel·lista). Dies: 8, 15, 19 i 23 de maig. Segueix obert l'abonament a l'Administració del teatre.

Teatre Català ROMBA

Avui, dimecres, nit, Joventut Jor-dana, repeticó del benefici de Na Maria Morera.
SOTA TERRA I GENTE BIEN

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

La victòria del senyor Florensa

El candidat catalanista patrocinat per Acció Lleydatana, don Manuel Florensa, està rebent moltes i valuoses felicitacions per la victòria que obtingué diumenge i que el portarà a ésser term defensor dels interessos de Lleyda a les Corts d'Espanya.

La detenció del senyor Macià

Ha produït molta indignació a tot Lleyda, i especialment als seus amics la detenció de que fou víctima el diputat a Corts per Borges Blanques, el qual es trobava a Figueres, apoiant les candidatures autonòmiques per aquells districtes de Girona.

L'actitud dels liberals

Es objecte de molts comentaris el discurs de l'ex-regidor liberal don Pere Castro, el qual va parlar al miting de dissabte en apol de la candidatura lleydatana del senyor Florensa, censurant severament l'actitud dels liberals que van abandonar Acció Lleydatana per anar a defensar la candidatura del reformista senyor Dunals.

L'actitud del senyor Castro ha estat molt elogiada, així va saber veure el convenia a Lleyda per damunt de l'abdicació dels seus correligionaris.

Banquet a En Florensa

S'està organitzant el banquet de la victòria de la candidatura del senyor Florensa. No se sap encara la data fixa ni el lloc de la celebració.

Ofici que cessa

El diari «El Poble», nascut per a defensar la candidatura del senyor Florensa, com a òrgan electoral comú dels partits que integren Acció Lleydatana, s'ha acomiadat del públic donant per complerta la seva missió, amb la victòria del popular candidat. Com que ahir fou venuda tota l'edició a Lleyda, s'ha hagut de fer una nova tirada per als pobles del districte.

Altres noves

S'ha creat una escola mixta a Ortedo, a càrrec d'un mestre.

— Ha estat nomenada mestressa directora interina de l'Escola Graduada d'Almacelles, Na Bonaventura Escarpanter.

Subhasta de les obres de l'Hospital de Lleyda

Divendres serà celebrada la subhasta de les obres de l'Hospital que la Mancomunitat de Catalunya construirà a Lleyda. Serà presidida per don Romà Sol, president de la Diputació i Conseller, com a representant del de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch, i pel doctor Esadella, Conseller de Beneficència, e nnom del Consell del qual forma part com a titular la Beneficència.

Demà, dijous, tarda, espectacles per a infants:

LA FILLA DEL MOLINER

d'En Folch i Torres. Nit, Tertúlia Catalana:

SOTA TERRA I GENTE BIEN

Divendres, a benefici de l'eminent actor i director N'Enric Giménez, estrena important:

EL FOC DE LES GINESTERES

d'En Josep M. de Sagarra (3 actes i 9 quadros). Decorat nou d'En Batlle i Amigó. — Es despatxa a comptaduria.

Teatre Tivoli

Companyia de sarsuela i òpera PINEDO-BALLESTER del Teatre de la Sarsuela, de Madrid.

Avui, dimecres, nit, 3. Les deu: **GRANDIOS FESTIVAL**

amb motiu de la 50 REPRESENTACIÓ 50 de la sarsuela de JOSEP RAMOS MARTÍN, música del mestre JACINT GUERRERO.

LA MONTERIA

Programa: L'entrèms de Ramon Martín i mestre Guerrero, MANOLITA LA PEQUE.

50 REPRESENTACIÓ 50 de la sarsuela de grandios exit de

amos Martín i música del mestre Guerrero.

LA MONTERIA

els asos d'aquest teatre
JOSEP LLUIS LLORET
i EMILI VENDELL
Acte primer pel senyor Lloret.
Acte segon pel senyor Vendrell.
ROSSY-PINEDO-BORI
altres principals artistes de la companyia.

CONCERT

Cançó «Ayl... Ayl... Ayl...»
cantada pel senyor Vendrell i acompanyada al piano pel senyor Lloret.
Cançó de «La Primavera»
de Piferrer, música de Josep Lluís Lloret, cantada pel seu mateix autor i acompanyada per l'orquestra.
Demà, dijous, cinc tarda, LA ALACIANA, per Rosy i Lloret, i LA MONTERIA, per Rosy, Pinedo i Vendrell. — Nit: BOHEMIOS, per Vendrell i Lloret, i LA MONTERIA, per Rosy, Pinedo, Bori i Lloret.
Es despatxa a Comptaduria.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 2 i 4. Tels. 4736 i 5125 A

Companyia d'operetes i revistes del
TEATRE REINA VICTORIA
DE MADRID

Avui, dimecres, nit, a les deu
L'OBRA DEL DIA!

Roma se divierte

opereta bufa en tres actes del mestre Gilbert

A RIURE AMB PEP MONCAYO!
A CANTAR TOTHOM EL DUPLET
DEL TUSCULUM!

Demà, dijous
Tarda, a les 5 Nit, a les 10
ROMA SE DIVIERTE
L'EXIT TEATRAL DE L'ANY!
Cada nit
ROMA SE DIVIERTE

Teatre de Novetats

Companyia de sarsueles i revistes

del mestre Joan Auli

Avui, demà i divendres

ARCO IRIS

Preus ultra-populars

DISSABTE «SENSACIONAL» DISSABTE

Teatre de Novetats

Temporada d'istiu de 1923

Gran companyia còmica-dramàtica

del Teatre Lara de Madrid

Director d'escena

Ricard Simó Raso

Queda obert l'abonament a dotze funcions de Moda, a diïlluns, dimecres i divendres. Als senyors abonats a la temporada d'istiu anterior, se'ls reservarà llurs localitats, fins al dia 15 de maig.

Debut 2 de juny de 1923

TEATRE NOU

Companyia d'opereta i sarsuela de

FREDERIC CABALLE

Avui, dimecres, 2 de maig. Vespre,

a les 9.45, LA REJA DE LA DOLORES, i l'exit de l'any, LA MONTERIA, gran exit de Tana Lloró, Empar Saus, Frederic Caballé i Rafael Díaz. — Demà dijous, tarda, EL CABO PRIMERO i LA MONTERIA. Nit, a les 9.45, MANOLITA «LA PEQUE», LA ALEGRIA DE LA HUERTA i l'exit de l'any, LA MONTERIA. Pròximament sensacional estrena, LA CANÇO DE LA RAMBLA.

Avui, dimecres, 2 de maig de 1923.

Nit, a les 9.45, La pantomima «La modista de París», totes les atraccions i les de grandios exit, «Sculptures Vivantes» i «Ballet Sascha Morgowa».

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil.

SANTPERE I BERGES

Avui, dimecres, 2 de maig de 1923.

Nit, a les deu: ES LLOGA UN PIS i el gran exit LA TRAGEDIA DE L'OPI.

— Dijous, tarda, PORTEN RES DE PAGO? — Nit, i totes les nits: L'exit: LA TRAGEDIA DE L'OPI.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Gfoll - Tudela - Asquerino - Cortès

original artista MORENO i el seu excèntric LEPE. Debut dels acrobates còmics GREEN AND WOOD. Succés de la gentilíssima cançonetista SALUT RUIZ, en son variat i novíssim repertori. — Diumenge, 6 de maig, a les onze del matí. Últim concert popular per l'ORFEO GRACIENC. Estrena de «La Font de la Albera», d'En Morera, i «Himne Català», d'Apeles Mestres.

CABARET DEL PRINCIPAL PALACE

DIJOUS, 3 D'ABRIL
EXTRAORDINARIA

FIESTA ROMANA

Amb el concurs de

LAURA PINILLOS

i

PEP MONCAYO

20 dansarines 20

CUPLETS, CANÇONS, BALETES

Teatre Victòria

Directió: FERRAN VALLEJO i FRANCISCO VIDAL. Mises: BLAY i CONTI. Demà, dijous, 3 de maig. Tarda, a dos quarts de cinc. Vermut especial. Primer: La joia musical del mestre Uzandizaga.

LAS GOLONDRINAS

per Conxita Huertas, Josefina Chaffier, Tornamira, el colossàl bariton Lluís Moreno, que obté en aquesta obra un gra ntrionf, i altres parts de la companyia. Segon: La revista «Que és gran Barcelona», exit d'Envali Gálceran i tota la companyia. Nit, a tres quarts de deu. Primer: «Los chicos de la escuela», exit de Salut Rodríguez, Vallejo, Blanca, Rojo, etc.

Segon: Reestrena de la sarsuela de López Silva i Jackson Veyan i mestre Chapi «El Barquillero», per Salut Rodríguez, Huertas (P.), Tornamira, i als senyors Vidal, Aenaviva, Rojo, Alcala, etc.

Ja sóc aquí (Nandu)

Tots els números repetits, a fiure. Tothom al Victòria. Cuplets nous. Decorat exprofes. Serà obsequiat el públic amb un instrument per acompanyar la «Dansa del camell». Aquest teatre el perfuma diàriament la camiseria «Ideal», amb els delicats perfums «Astra».

TIVOLI

Avui, dimecres, 2 de maig. Nit: GRANDIOS FESTIVAL amb motiu de la

50.ª REPRESENTACIO DE

LA MONTERIA

cantada pels grans cantants

LLORET i VENDELL

en la mateixa funció, acte primer pe

senyor LLORET, acte segon, pel se-

nyor VENDELL. Tercer:

CONCERT

a) CANÇO «AY... AY... AY...!»

pel senyor VENDELL, acompanyat

a piano pel senyor LLORET.

b) CANÇO «LA PRIMAVERA»

lletra de Piferrer, música de Josep

Lluís Lloret, cantada per l'autor se-

nyor LLORET i acompanyat per l'or-

questra.

TEATRE COMIC

Avui, dimecres, 2 de maig de 1923.

Nit, a les 9.45, La pantomima «La modista de París», totes les atraccions i les de grandios exit, «Sculptures Vivantes» i «Ballet Sascha Morgowa».

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil.

SANTPERE I BERGES

Avui, dimecres, 2 de maig de 1923.

Nit, a les deu: ES LLOGA UN PIS i el gran exit LA TRAGEDIA DE L'OPI.

— Dijous, tarda, PORTEN RES DE PAGO? — Nit, i totes les nits: L'exit: LA TRAGEDIA DE L'OPI.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Gfoll - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dimecres, 2 de maig de 1923.

Nit, a les deu. POPULAR BUTACA PLATEA 2 PESSETES. El triomf còmic, en tres actes, de Lambert Escaler, adaptació castellana dels senyors Portusac i Castells.

LOS ULTIMOS ROSALES

(ELS ULTIMS ROVELLATS)

Demà dijous, tarda, a les cinc.

MATINEE DE MODA, POPULAR.

«LOS ULTIMOS ROSALES». Nit, a les deu: MODA SELECTA, POPULAR, «LA MALA LEY».

Divendres, nit: FUNCIO A HONOR I BENEFICI del primer actor i director

ALFONSO TUDELA

EL QUAL EL DEDICA A LA PREM-

SA DE BARCELONA. ESTRENA de la tragèdia grotesca en tres actes, original de Carlos Arniches.

LA LOCURA DE DON JUAN

i ESTRENA de la bagatella en un acte dels germans Fernández Portero,

GUERPO A CUERPO

Es despatxa a Comptaduria. Telèfon 4134 A.

Teatre Victòria

Cada dia l'exit de la temporada

Ja sóc aquí «Nandu»

Triomf sorollós de Vallejo, Gálceran, Salut Rodríguez i altres principals parts de la companyia.

Teatre Barcelona

TOURNEE D'EL NINO DE ORO.

Gran companyia còmica

del Teatre Rei Alfons, de Madrid

Primer actor i director

FRANCESC ALARCON

Primera actriu: ELOISA MURO

Seguint el costum d'aquesta companyia a Madrid, fins acabar la temporada regiran preus populars. Tarda, butaca, 1.50 ptes. Nit, 3 ptes. Telèfon 514 A.

Avui benefici del primer actor i director PACO ALARCON. Vespre, a les deu. L'entremès MANANA DE SOL.

Estrena de la comèdia en tres actes d'Andreu Plead, adaptada a l'escena espanyola pels senyors Mihura i González del Toro, UN SENOR DE FRAC, grandios exit a París i Madrid. Les toilettes que lluirà la senyora Muro en els actes primer i tercer, són de la casa Barnet de Barcelona, i els del segon de la casa Grippa, de Madrid. — Demà dijous, tarda i nit, UN SENOR DE FRAC.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta i sarsuela de

FREDERIC CABALLE

Dijous, 3 de maig 1923

Grandioses funcions

Tarda, a dos quarts de cinc

El cabo primero

La Monteria

Nit, a tres quarts de deu.

Manolita «La Peque»

La alegria de la huerta

L'exit de l'any, dels senyors Josep Ramos Martín i Jacint Guerrero.

La Monteria

Quartet que estrenà l'obra: Tana Lloró, Empar Saus, Frederic Caballé i Rafael Díaz.

Saló Catalunya

Gran cinema de Moda. Notable quintet JORDA i trio TORRENTS. — Avui, dimecres, estrena del Programa Ajúria: CARMODY EL DESCUIDAT, gran creació del colossàl artista William S. Hart. Succés extraordinari: FLOR D'AMOR, preciosíssima joia dels artistes associats, dirigida pel gran mestre de la cinematografia, D. W. Griffith. TOMASI DETECTIU, pel rei de la broma, i la d'actualitat i interès, SARAH BERNARDT, en la intimitat i el seu enterrament a París. — Aviat, gran exclusiva: LA BALLARINA DE LA CARETA. Avui, el millor programa de Barcelona. Preus corrents.

Cine Princesa

Granvia Layetana

Tocant a la Plaça de l'Angel

Avui, dimecres, colossals exits

L'HABIT, per Mildred Harris. L'original pel·lícula MADAME ROCA-

MIER, per Fern Andra. LA CATAS-

TROFE DEL METRO, interpretant la

primera jornada. LA MULLER PREVISORA, còmica. Continuen els exits del terret Caballero.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Saló de reunió de famílies distingides. — Orquestrina Suïa. — Avui, dimecres, insuperable programa. Exit sorollós de l'emocionant cinedrama, MADAME MORLAND (exclusiva), extens i interessant argument, sublim creació de l'eminent artista Mia May, gran exit de la comèdia dramàtica (Universal); MENYSPREANT A TOTS ELS ALTRES, pel gran artista Colleen Moore, i la divertida cinta SEMPRE DOLENT, de gran broma. — Demà, dijous, grandios i extraordinari programa d'estrenes: L'EDAT D'ESTIMAR, finíssima comèdia per Shirley Mason; DESPRES D'UNA NIT TOLADANA, de gran broma; ACTUALITATS GAUMONT, i últim dia de MADAME MORLAND, d'interessant argument, sublim creació de l'eminent artista Mia May, d'exit colossàl.

Divendres, colossàl estrena de l'exclusiva d'aquest Saló, LA DAMA DE LES CAMELIES (en l'època actual), superproducció de la marca Metro, protagonista Alla Nazimova i Rodolf Valentini.

Pathe-Cinema

Rambla Catalunya, 37. Tel. 589 A.

El saló més confortable de Barcelona

Avui, dimecres, extraordinari programa. Últim dia de la grandiosa evocació de l'epopeia napoleònica

L'agonia de les àligues

interrupida per Severin-Mars.

Exit grandios

La interessant comèdia

Tu i jo

a càrrec d'una companyia infantil.

La cinta còmica d'extraordinària gràcia

Dels escarmentats...

i Pathé-Revue, núm. 29

amb la secció espanyola, en la qual es registren els més novells esdeveniments, especialment en assumptes esportius

Butaca una pesseta

Demà, sensacional estrena de

THEODORA

Pathe-Palace

Gran Via Layetana, 53.

Davant la Caixa de Pensions (Abans Bilbao, 195)

Avui, dimecres, programa selecte

SESSIO MONSTRE

continua de dos quarts de quatre de la tarda, a les dotze de la nit.

La novel·la d'intriga

JUDITH!

creació d'Ivette Andréyori.

La suggestiva comèdia americana

Els jocs de Cupidó

per la bella actriu «Florence Reed».

L'aventura amorosa titulada

L'eterna qüestió

La cinta còmica de molta broma.

Tot per la pasta

i Pathé-Revue núm. 24

Demà, canvi complet de programa.

Molt aviat: CHIQUILIN i LA TOMBA INDIA.

Sala Mozart

CANUDA, 31

ESPECTACLES CUYAS

Tots els DIJOUS I DIUMENGES

a dos quarts de cinc

CINEMA i TITELLES per a INFANTS

a càrrec de NAURELI CAPMANY

Demà, DIJOUS; GRAN PROGRAMA

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimecres, dia 2, nit. Formosos i selectes programes. Grans exits: L'original pel·lícula EL COR DE TEXAS; la formosa, LA HULLA BLANCA; la bonica comèdia, SEMPRE MALAMENT; la d'argument, MENYS-

PREANT ALS ALTRES, de la famosa marca Universal, i l'emocionant film EL CRIM D'ABEL. — Demà, dijous, colossals programes d'estrenes.

Reial Círcol Artístic

RECITAL DE PIANO PER

N'ALEXANDRE RIBÓ

al Palau de la Música Catalana

Avui, dimecres, dia 2 de maig,

a les deu de la nit. Per als socis del «R. C. A.», invitacions a Secretaria.

ASSOCIACIO DE MUSICA DA CAMERA

Dijous, 3 de maig. Comemoració del DESE ANIVERSARI d'aquesta Associació.

PAU CASALS

(Violoncellista)

BLAI NET, (Pianista)

QUARTET CASALS

amb un magnífic programa, en el qual figura l'ESTRENA de la SONATA en fa, de

JULI GARRETA

El bellíssim «Quintet» de SCHUBERT (de dos violoncells) i diverses obres per a violoncel i piano.

Exclusiva per als socis.

Segueix tancada l'admissió directa de socis. Les persones que, interessades per les activitats artístiques d'aquesta Associació desitgin ingressar-hi, cal que s'inscriguin aviat com a ASPIRANTS, per a passar a socis, i segons torn rigoros de baixes. — Lloc d'inscripció: Unió Musical Espanyola, Francesc Martí, 1 i 3, Portal de l'Angel.

Teatre de la Casa de Caritat

DEMÀ, DIJOUS, PRIMERA DE LES CINQ SESSIONS DE POETES CATALANS, CONSAGRADA A JACINT VERDAGUER.

INTERPRETACIONS PLASTIQUES DE POEMES LIRICS PER MERCE NICOLAU, ROSALIA ROVIRA, JOAN GUMELLES I ANGEL ROVIRA.

INTERPRETACIO PLASTICA DE «LA MORT DE L'ESCOLA» DEL MESTRE NICOLAU, reducció a quatre veus del MESTRE JOAN B. LAMBERT, PER ANDREU FORNELLS, TERESA OLIVA, S. RECASENS i F. FRAU.

AMB EL CONCURS DE L'ORQUESTRA DE L'ACADEMIA DE MUSICA DE LA CASA DE CARITAT, SOTA LA DIRECCIO DEL MESTRE LAMBERT. DECORAT DE BATLLE I AMIGO.

A DOS QUARTS DE SIS EN PUNT DE LA TARDA.

ABONAMENTS A L'EDITORIAL POLIGLOTA, PETRITXOL, 8, i a LA CASA DE CARITAT.

Frontó Principal Palace

LES PERSONES QUE PODEN GASTAR I SABEN GASTAR BE EL SEU DINER

Beuen sempre i amb preferència a les altres
més barates

AIGUA FOURNIER

La seva qualitat la fa el model insubstituïble
de les aigües de taula

MANANTIAL
EN MUNTANYES DESERTES
LA GARRIGA

ENCARRECS
Corts, 623. - Telèfon 604 A
Barcelona

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
P. DE SATRUSTEGUI
sortirà el dia 25 de maig de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.

ALFONSO XIII
sortirà el dia 17 de maig de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet carrega i passatge cap a Costa Rica i Pacific amb trasbord a Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC
MANUEL ARNUS
sortirà el dia 10 de maig de Barcelona, el 12 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracas, Sabana, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Africa, Iquique, Antofagasta i Valparaíso. Sortida de Valparaíso el 12 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES
REINA VICTORIA EUGENIA
sortirà el dia 4 de maig de Barcelona, i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ
C. LÓPEZ Y LÓPEZ
sortirà de Corunya el dia 21 de maig, cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 25 cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquí cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapur, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i carrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.

LINIA DE FERNANDO PÓO
SAN CARLOS
sortirà el dia 15 de maig de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten carrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

LES MALALTIES

ENCOMANADICES

TENEN EL DOBLE PERILL DE LLUR FÀCIL CONTACTE

RENTAR no és DESINFECTAR
A l'aigua de rentar-se les mans, tirant-hi un raig de FENOL COMELERAN (perfumat), gran desinfectant, sense ésser corrossiu ni verinós, i quedareu lliurats d'encomenau-se ni tifus, ni verola, ni tuberculosi, ni grippe, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS
DIPOSITARIS: J. URIACH Y C^a Bruch, 49.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Falla, 13 i 15, pral.

Es la reina de les aigües de taula la de la

VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

Lloguers

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entressol. C. BIEGER.

Sant Gervasi

Principal gran, jardí, bany, 350 pessetes mensuals. Rm. Alfons XII, 57.

Torre

situada al Baixador de la Bonanova, entre els carrers de l'Avinguda de Sarrià, carrer Indústria i Gironella Alta, rodejada de carrers, amb garatge, calefacció, termòsif, etc. Informaran en la mateixa torre.

Una altra per llogar

al mateix carrer. Preu: 1.000 pessetes mensuals

Urgeix pis

Es gratificaria amb 150 ptes. a qui em proporcionés pis a l'extrem de centre, lluger de 100 a 150 ptes. mensuals. Escriure: 3439. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anunci).

Anuncis

L'anunci

més eficaç i econòmic és l'instal·lat a les pissarres dels baixos de

L'Empresa Ideal d'Informació

Rambla Flors, 16, baixos Admetem anuncis per a tots els periòdics.

Grans descomptes

Correspondència

Tenim a disposició del públic un servei especial de

CASILLES

Llista particular

per a rebre la correspondència Servei ràpid i esmerat

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos Telèfon 4.863-A.

Compres

Maquinària

(ferro vell) es compren petites i grosses partides. Constitució, 180. Fundició Sans (Bordeta).

Ofertes

Mig oficial

joies d'ofereix. Rm. Jaume Giralt, 3, quart, segona.

Demandes

Serventes

de totes classes col·loco. Passatge Virreina, 24, casa formal.

A senyorettes

que visitin cases particulars els proporcionaré bon negoci. Se-pul·l'eda, 196, pral. 3.ª De 3 a 4.

Meritori

per a despatx es necessita que sapiga escriure amb màquina Underwood. Escriure edat i previsions a E. F. M., Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

APRENTENTA

per a taller de sastreria, se desitja en els Magatzems Santa Eulalia (carrer Boqueria, 1). Preci-seu bones referències.

Vendes

Enciclopedia Espasa

venen en molt bones condicions Dirigir-se Llibreria Universal, Rambla Santa Mònica, 14.

Ocasión salonet

estat nou. Alfons, 57.

Rösch

AUTOPIANOS y PIANOS

CONTADO, PLAZOS

A. BADIA
CALLE 5ª ANA, 6
BARCELONA

Sabons

Traspaso fabrica amb habitació i botiga, poc capital. Rm. c. Saragossa, 88, d'1 a 24 de 4.

TIPOGRAPH

Ofereixo en inimitables condicions algunes màquines de compondre «Typograph». Son modernes i a punt de funcionar.

Dirigir-se a P. A., número 13, d'aquesta Administració.

Gran finca rústica

70 moidades de terra plantades de vinya, quatre grans cellers, dues grans cases pels masovers torre per a estudi, botes, promes, etc., etc., entre Mas-queia i Flors, 25 minuts de l'estació, per 4000 duros. Rm. Ronda Sant Pau, 79. Colmado.

ES ven o s'arrenda a Sabadell una fabrica de cardes, amb maquinaria o sense. Per escrit a LA VEU DE CATALUNYA, número 3.834.

Casa a la platja

de Vilanova i Geltrú, amb totes les comoditats, situació única i prop estació. Es ven per 25.000 pessetes. Rm. Enric Granados, núm. 33, porteria (de 3 a 4 tarda). Tracte directe, res d'intermediaris.

Castell-Palau

dels

Reis d'Aragó

A Piera. Es VEN completa-ment amoblat i rescent restaurat. Per a informes: Mallorca, núm. 315, quart, segona.

Taller de sombreros

de senyora. Assortit de models a preus reduïts. Passatge Cre-dif, 6, principal.

Dispeses

Pare i fill

o 2 amics que vulguin estar ben acompanyats, ofereixo 1 o 2 habitacions i excel·lent menjar, única casa de reduïda família. Escriure a 3440. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci).

A senyor

Habitació neta, confort, lavabo, bany, ascensor, moderna, en família. Rambla Catalunya, 24, tercer, segona.

Habitació econòmica

Ensenyança, 2 bis, pral. 1.ª (travessera Fernando).

S'imposa l'examen dels seus ulls

Vostè està fatigat: no dubti que necessita ulleres. El seu treball fet amb llum artificial ha cansat la seva vista i solament uns cristalls adequats han de proporcionar-li descans. Estem totalment a les seves ordres i la seva visita serà per a nosaltres un honor que li regreïem per endavant.

Carles Tutusaus Optic-Fabricant

Boqueria, 22 : : : Raurich, 2
BARCELONA

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic ara ditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

CADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromoniquel garantitzat
PELAYO, 16. ENTRESOL

DESCOBRIMENT SENSACIONAL!

TUBERCULOSOS, NO DESESPEREU!

La vostra curació és un fet, si recordeu al metge que els Tisiòlegs més eminents del món utilitzen com a tractament ULTRA-MODERN «antimicrobià», «antitoxi» i «antimolèstic» per a la defensa i immunització de l'organisme infectat, la darrera paraula de la ciència Bioquímica, o sigui el producte anomenat

«Serofimina Puig Jofré»

(Nom registrat en tots els països)

Medicació injectable, que pot i deu ésser aplicada en tots els períodes de la malaltia. — Efectes rapidíssims. Multiplicació musitada de les defenses naturals i antitòxicament immediat del bacil de Koch i altres associacions patògenes.

Es troba de venda en totes les bones farmàcies del món.

Demanis informació i prospectes als concessionaris per a Espanya: Senyors Pérez, Martín i Companyia, Alcala, 9, Madrid, i Consell de Cent, 341, Barcelona.

—Mira, espòs meu, com en pocs dies ha desaparegut la blancor dels meus cabells amb l'acreditat i intensiu **RHUM BELLESA** a base de noguera. ¿Per què no l'uses tu també i rebran el teu cabell i bigori el color que abans tenien? Venda en perfumeries

L'atractiu dels mobles de Jonc i Mèdula

Els models originals i artístics creats per la «Manufacture Parisienne» completen la decoració interior d'una llar elegant.

Passeig de Gràcia, 115 - Barcelona

Telèfon 686 G.